COLECŢIA SEMNELE TIMPULUI

FĂRĂ ARMĂ ÎN LINIA ÎNTÂI

FRANCES M. DOSS

ISTORIA EROULUI NECOMBATANT DESMOND DOSS, DECORAT CU MEDALIA DE ONOARE A CONGRESULUI STATELOR UNITE ALE AMERICII.

Coperta I (pictură în ulei):
Ruth Adalgiza Constantinescu

COLECȚIA SEMNELE TIMPULUI

FĂRĂ ARMĂ ÎN LINIA ÎNTÂI

ISTORIA NECOMBATANTULUI DESMOND DOSS

FRANCES M. DOSS

Traducere:
Emanuela Jalbă-Șoimaru
Delia Mirela Buciuman

evs
editura viață și sănătate
Pantelimon 2017

© 2017 – Editura Viaţă şi Sănătate
Toate drepturilerezervate.

Titlul în original: *Desmond Doss Conscientious Objector: The Story of an Unlikely Hero* (2005).

Coordonator colecţie: Norel Iacob
Redactare: Delia Mirela Buciuman
Corectură: Lavinia Goran
Tehnoredactare: Irina Toncu

Cărţile Editurii Viaţă şi Sănătate pot fi achiziţionate
prin reţeaua sa naţională de librării
www.viatasisanatate.ro/librarii

Pentru comenzi prin poştă sau prin agenţide vânzare:
Editura Viaţă şi Sănătate
Telefon: 021 323 00 20, 0740 10 10 34
Fax: 021 323 00 40
E-mail: comenzi@viatasisanatate.ro
Site: www.viatasisanatate.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
DOSS, FRANCES M.
Fără armă în linia întâi : istoria necombatantului Desmond Doss / Frances M. Doss ; trad.: Emanuela Jalbă Şoimaru, Delia Mirela Buciuman. - Pantelimon : Viaţă şi Sănătate, 2017
ISBN 978-606-911-148-2

I. Jalbă-Şoimaru, Emanuela (trad.)
II. Buciuman, Delia Mirela (trad.)

929

CUPRINS

Prefață 15
Amintiri 17
Alte amintiri 33
Și mai multe amintiri 45
Din nou amintiri 55
Tot amintiri 69
„Am intrat în război!" 79
Dorothy 87
„Acum sunteți în armată!" 101
Instrucția militară de bază 111
Bat clopote de nuntă 123
Fort Jackson și Points West 137
Points East din nou și apoi pe front 157
Guam și Leyte 173
Okinawa 193
Din nou acasă 213
Tabăra Doss 227
Surditatea și implantul cohlear 239
Tragedia 255
Fericire din nou 263
Încă o dată în Okinawa 281
Cancerul 293
Mesaj de la Desmond Doss 309

DEDICAȚIE

Pentru că mama sa a însemnat
dintotdeauna foarte mult pentru
Desmond Doss, aș vrea să dedic această
carte memoriei doamnei Bertha Doss.
Și, pentru că mama mea a însemnat
dintotdeauna foarte mult și pentru
mine, aș vrea în același timp să dedic
această carte memoriei doamnei
Gertrude Sherman.

Cu apreciere,
Frances Doss

Președintele Statelor Unite,
în numele Congresului,
are privilegiul de a-i acorda
Medalia de Onoare
lui

DOSS, DESMOND T.

Gradul și organizația: Soldat fruntaș, Armata Statelor Unite, Detașamentul medical 307 Infanterie, Divizia 77 Infanterie. ***Locul și data:*** lângă Urasoe Mura, Okinawa, Insulele Ryuky, 20 aprilie–21 mai 1945. Încorporat la: Lynchburg, Virginia. **G.O.No.: 97/1 nov. 1945.**

Motivare: Desmond T. Doss era sanitarul companiei când Batalionul 1 a pornit în asalt pe o stâncă înaltă de 100 de metri. Când au ajuns în vârf, trupele noastre au fost întâmpinate de o rafală puternică de artilerie, mortiere și arme automate, care a făcut aproximativ 75 de victime, iar pe restul soldaților i-a împins înapoi. Fruntașul Doss a refuzat să se retragă și a rămas în bătaia gloanțelor, alături de mulți răniți, cărându-i unul câte unul până la buza stâncii, coborându-i cu ajutorul unei târgi pe frânghii, spre mâini prietenoase, în vale. În data de 2 mai s-a expus unei rafale de focuri de pușcă și mortiere în timp ce salva un rănit aflat la aproximativ 200 de metri de aceeași râpă. Iar două zile mai târziu a tratat 4 oameni care fuseseră

doborâți în timp ce atacau o ascunzătoare în stâncă bine apărată. Fruntașul Doss a înaintat sub o ploaie de grenade aproximativ 7 metri spre forțele inamice, la intrarea în ascunzătoare, unde le-a pansat camarazilor rănile, înainte de a face 4 drumuri sub foc inamic pentru a-i evacua la loc sigur. Pe data de 5 mai nu a ezitat să se aventureze în timpul unui atac cu bombe și arme mici pentru a-i veni în ajutor unui ofițer de artilerie. A aplicat bandaje, a mutat rănitul într-un loc ferit și, în timp ce în apropiere cădeau proiectile de artilerie și mortiere, a administrat cu mare migală plasmă. Ulterior în aceeași zi, când un american a fost grav rănit în timpul unei rafale provenite din ascunzătoare, fruntașul Doss s-a târât până la acesta, care căzuse la circa 5 metri de pozițiile inamice, i-a acordat primul ajutor și l-a cărat apoi aproape 100 de metri într-un loc sigur, în tot acest timp fiind expus tirurilor inamice. La 21 mai, în timpul unui atac de noapte pe un deal de lângă Shuri, a rămas într-o zonă expusă în timp ce restul companiei s-a retras, făcând față neînfricat riscului de a fi confundat cu un soldat japonez infiltrat. Așa le-a acordat ajutor răniților, în timp ce el însuși era grav rănit la picioare de explozia unei grenade. În loc să cheme un sanitar, și-a acordat singur primul ajutor și a așteptat 5 ore până ce brancardierii au ajuns la el și au pornit împreună spre un loc sigur. În drum însă, cei trei au fost surprinși de un atac de pe tancuri

inamice, iar fruntașul Doss, observând un rănit într-o stare mai gravă, s-a târât jos de pe targă și i-a îndemnat pe brancardieri să se ocupe mai întâi de celălalt rănit. Așteptând întoarcerea brancardierilor, a fost lovit din nou, de data aceasta suferind o fractură compusă la unul dintre brațe. Cu o tărie fenomenală, a folosit ca atelă patul unei puști, după care s-a târât aproape 300 de metri, pe teren accidentat, până la postul de prim ajutor. Prin remarcabila sa vitejie și hotărâre de neabătut în fața situațiilor crâncen de periculoase, fruntașul Doss a salvat viața unui număr mare de soldați. Numele lui a devenit un simbol în Divizia 77 de Infanterie pentru eroismul admirabil demonstrat dincolo și mai presus de chemarea datoriei.

12 octombrie 1945,
Casa Albă

PREFERATELE LUI DESMOND

Textul biblic:

„Încrede-te în Domnul din toată inima ta
și nu te bizui pe înțelepciunea ta!
Recunoaște-L în toate căile tale,
și El îți va netezi cărările"
(Proverbele 3:5,6).

Formula de salut:

Dumnezeu să te binecuvânteze!

Vorbe înţelepte:

Dacă de la început nu merită să faci bine un lucru,
atunci nu merită să îl faci deloc.

Nu contează cât știi, contează ce faci cu ceea ce știi.

PREFAȚĂ

Dragă cititorule,

Am rugat-o pe Frances, soția mea temătoare de Dumnezeu, să scrie această carte în locul meu pentru că ea cunoaște mai bine decât oricine experiențele de la Dumnezeu prin care am trecut și îmi știe dorința de a rămâne, pe cât posibil, strict la ceea ce s-a întâmplat.

Principalul meu scop este să te încurajez pe tine, cititorule, să alegi să îți dedici viața Domnului și să fii gata să Îl întâlnești la apropiata Sa revenire.

Dumnezeu a scris cele Zece Porunci pe table de piatră cu propriul deget. Apoi a spus că sunt perfecte și că nimic nu mai trebuie adăugat sau scos. Suntem judecați după această lege a libertății, așa că e o chestiune de viață și de moarte dacă o acceptăm sau o respingem.

Eu și Frances ne-am consacrat viața lui Hristos și I-am acordat întâietate în inima noastră. Drept urmare, El ne-a dat unul pentru celălalt o dragoste mai mare decât am crezut că e posibil și niciodată nu am fost mai fericiți.

Cu drag, al tău frate creștin în Hristos,
Desmond T. Doss, deținător al Medaliei
de Onoare a Congresului Statelor Unite

AMINTIRI

Un soldat singuratic stătea lângă balustrada vasului său militar, cu privirea pierdută peste ocean. O jumătate de lună veghea frumos agățată de cer spre apus, iar urma ei de argint scânteia în apa mării. Era un vas militar care pleca din Hawaii, unde Divizia 77 de Infanterie a Armatei Statelor Unite făcuse instrucție de luptă în junglă. Era al Doilea Război Mondial și soldații de pe vas știau că se îndreaptă spre vest în Pacific, dar destinația era secretă – pentru ei.

Mai erau câțiva soldați care se foiau pe puntea cufundată în întuneric. Orice luminiță ar fi ajutat vasele inamice să îi repereze și să trimită explozibil în direcția lor. Dar, în ciuda celorlalți aflați în preajma lui, Desmond se simțea oarecum singur pe punte. Însingurat. Mintea îi zbură la lumea de-acasă, la cei dragi – la părinți, la frate, la soră și la femeia frumoasă cu care era căsătorit de doi ani. Îi era dor de Dorothy și retrăia ultimele momente petrecute cu ea înainte de îmbarcare. Când o s-o mai vadă? O s-o mai revadă?

Acest gând era atât de dureros, încât se străduí să-și mâne mintea în altă direcție.

*****

— Ia uite ce fotografie frumoasă! Cine licitează? întrebă agentul de licitație în timp ce ridica o altă fotografie din teanc. Hai, cine licitează? repetă el. A, 10 cenți. Am 10 cenți. Cine dă 20? OK, doamna Brown. Mulțumesc! Am 20. Dă cineva 50 de cenți? Valorează mult mai mult – o fotografie superbă. Deci am 50 de cenți. Cine dă 75? zise fără să se oprească și uitându-se în jur. Acolo, gata, 75 de cenți! Ia să vedem, cine dă 80 de cenți? 75, 75, 75. Cineva, 80? urlă el, după o pauză de câteva secunde. Cineva, 80? Nu? O dată, de două ori, adjudecat cu 75 de cenți domnului de acolo. O, domnule Doss, un chilipir, nu altceva!

Domnul Thomas Doss luă fotografia în mână, o privi și se întrebă de ce o fi licitat pentru o ilustrație cu Rugăciunea Domnească și cu cele Zece Porunci. *Mda, e foarte reușită*, recunoscu el, dar de ce și-o fi dorit-o? *Mă rog*, zise în sinea lui, *probabil că o să-i placă Berthei să o pună pe perete în dormitor.* El venise la licitație să găsească ceva mobilă și lucruri pentru noua lor casă. Thomas și Bertha nu erau căsătoriți de mult timp și încercau să își mobileze căsuța fără să cheltuie prea mulți bani.

Sigur, aceasta se petrecea cu ani buni înainte să vină pe lume Desmond, dar el ajunse să audă povestea

de multe ori. În plus, vedea cu ochii lui acea ilustrație pe peretele sufrageriei din micuța casă de pe Easley Avenue. Încă de mic, se uitase la ea de multe ori. De fapt, mama Doss și-ar fi dorit uneori să nu-l intereseze chiar așa de mult imaginea aceea – și nu pentru că nu ar fi vrut ca el să se uite la ea, ci pentru că întotdeauna își târa în sufragerie un scaun de la bucătărie și se urca pe el ca să o poată vedea mai bine.

— Desmond, ia, te rog, du scaunul înapoi la bucătărie! Ia uite, i s-a și ros șezutul de cât ai stat cu picioarele pe el, îi zise ea într-o zi, dar Desmond știa că, în sinea ei, nu era câtuși de puțin supărată pe el.

Stând pe puntea unui vas militar în Oceanul Pacific și gândindu-se la viața lui din copilărie încoace, Desmond își dădu seama, o dată în plus, de cât de mult îi influențase existența acea imagine. Porunca a șasea: „Să nu ucizi", era ilustrată prin Cain având o bâtă în mână și stând în picioare lângă trupul mort al fratelui său, Abel, imediat după ce îl omorâse. De multe ori, Desmond se gândise: *Cum să facă un frate așa ceva?* Era de-a dreptul îngrozit la gândul de a omorî pe cineva sau ceva; era sigur că acea ilustrație îl făcuse să se decidă să fie soldat sanitar, care să salveze vieți, nu să le curme. Și-L imagina pe Iisus spunându-i: „Desmond, dacă Mă iubești, n-o să iei viața, ci o s-o salvezi, așa cum aș face Eu dacă aș fi în locul tău. Urmează-Mi exemplul!"

*****

Gândurile au continuat să îi rătăcească. Mama lui, binecuvântată să fie, întotdeauna își ducea cei trei copii la Școala de Sabat și la serviciile divine de la biserică. Prima pe care a dus-o a fost Audrey, în cărucior; apoi, în timp ce Audrey pășea alături de mama ei, Desmond ocupa locul din cărucior, iar mai târziu Harold a fost pasagerul căruciorului, în timp ce frații lui zburdau încântați pe lângă mama lor.

„Desmond, Harold, haideți să studiem lecția de la Școala de Sabat!" La auzul acestei chemări, Audrey deja avea în mână Biblia ei micuță, gata să o deschidă, și, la scurt timp, veneau și băieții lângă ea și mama. Devenise un obicei. Desmond își aduse aminte că, atunci când a fost recrutat, tocmai ce primise panglica de opt ani de la Școala de Sabat, pentru că fusese prezent în fiecare săptămână, nu întârziase și își studiase lecția în fiecare zi a săptămânii.

O altă amintire era aceea a micuței școli a bisericii, situate chiar în spatele clădirii bisericii de pe Park Avenue. Fiecare elev al școlii ocupa postul de om de serviciu. Învățătoarea le dădea diferite responsabilități de întreținere și curățenie, pe care le schimba din când în când, ca să nu se plictisească vreunul. Desmond își aminti foarte bine de o treabă pe care i s-a spus să o facă: să șteargă toate tablele și să scuture bureții.

E, cred că e gata tabla asta, își zise în sinea lui. *Iau bureții ăștia, îi scutur și după aceea pot pleca acasă.* Dar

imediat îi veni o idee. Era sigur că, dacă îi freca unul de altul, bureții o să arate curați – și nici nu trebuia să mai facă atâta praf scuturându-i, praf care îți rămâne în gât și te face să strănuți. În plus, îi lua mai puțin timp. Așa că Desmond frecă bureții unii de alți, îi duse înăuntru și îi așeză din nou pe marginea tablei. Arătau curați, dar erau plini de praf de cretă.

Înțeleapta învățătoare, Nell Ketterman, se apropie de tablă exact când Desmond punea bureții la locul lor. Puse mâna pe doi dintre ei și începu să îi lovească unul de altul. E clar ce s-a întâmplat: praful își luă zborul în toate părțile. Apoi ea făcu o remarcă pe care Desmond n-a uitat-o niciodată:

— Desmond, dacă de la început nu merită să faci bine un lucru, atunci nu merită să îl faci deloc.

Desmond ieși și scutură din nou bureții – de data aceasta așa cum trebuia. Dar cuvintele învățătoarei l-au însoțit toată viața. De câte ori nu îi reveneau în minte acele cuvinte acum, când era om mare și se înrolase! Și de câte ori nu se hotărâse el să facă bine treaba de la bun început!

La scurt timp după aceea, Nell Ketterman plecase în China ca misionară. Crescând, Desmond se gândea că și lui i-ar plăcea să fie misionar într-un colț uitat de lume, ca învățătoarea lui dragă. Puțin își dădea el seama atunci, îmbarcat pe acel vas militar, că urma să aibă șansa să fie misionar la cei din insulele spre care

se îndrepta pe cheltuiala Unchiului Sam[1] - întrucât le acorda ajutor şi indigenilor, nu doar soldaţilor americani.

Următorul lui gând se îndreptă spre modul în care Dumnezeu îi purtase de grijă. Desmond părea înclinat spre accidente şi lovituri, iar mama lui chiar se întreba uneori cum a ajuns să se facă mare. Adevărul e că, din unghiul avantajos al celor douăzeci şi cinci de ani pe care ii avea acum, câteodată şi el se întreba acelaşi lucru.

— Desmond, am nevoie de niște lapte, altfel n-o să avem ce mânca dimineață! îi spuse mama Doss în-tr-o zi. Hai, fugi până la tușa Ella și adu un litru.

Tușa Ella avea grădină și ținea o vacă și cu dragă inimă împărțea cu rudele producția ei de legume și lapte, în acele vremuri de lipsuri. Desmond aproape că își aminti cuvânt cu cuvânt discuția pe care o avea de obicei cu mătușa lui.

— Desmond, vă ajunge un litru? întreba ea.

— Atât a zis mama să iau, răspundea el.

— Bine.

Și tușa Ella începea să toarne lapte în sticla adusă de Desmond – da, erau vremurile acelea în care laptele era pus în recipiente de sticlă, nu de plastic, așa ca azi.

[1] Personificare pentru statul american, pornind de la inițialele identice, *Uncle Sam/UnitedStates*. – n.tr.

— Mulțumesc, tușă Ella, zicea Desmond îndreptându-se spre ușă, după ce promitea să o salute pe mama lui din partea mătușii.

Dar într-o zi, Desmond nu mai ajunse la casa tușii Ella. În drum spre ea, trebuia să traverseze o stradă pietruită – o variantă mai fericită decât o stradă cu noroi, însă erau multe hârtoape. Piciorul i-a alunecat pe o piatră și a căzut. Nu voia să spargă sticla goală de lapte, pe care o avea în mână, așa că a încercat să o țină sus. Degeaba. Sticla se sparse.

Căzând, Desmond scoase un țipăt, așa că vecinii l-au auzit și au venit repede să vadă cine se lovise. Apoi cineva alergă să îi spună mamei, care, țâșnind pe ușă afară și apoi pe trotuar, îl găsi pe Desmond întins în stradă.

— Desmond, dragă, ce-ai făcut?

Nu i-au trebuit decât câteva secunde mamei să își dea seama că Desmond se tăiase rău la mâna stângă. Alergă în casă și luă la repezeală un prosop cu care să îi înfășoare mâna. Unul dintre vecini se oferi să îl ducă pe Desmond cu mașina la spitalul din Lynchburg, la ceea ce acum am numi Camera de gardă. Doctorul stătu mult aplecat asupra mâinii lui, apoi îi puse copcii.

— Doamnă Doss, am făcut ce-am putut mai bine, dar tare mi-e teamă că băiatul n-o să mai poată folosi mâna aia deloc. Cu tendonul și mușchii secționați așa...

Și doctorul n-a mai terminat propoziția. Desmond a fost dus acasă cu teribilul prognostic atârnând deasupra capului său, dar și al mamei lui iubitoare și foarte necăjite. Dar pe ea n-o răbda inima să stea și să nu facă nimic, așa că, imediat ce mâna lui Desmond porni să se vindece și să nu îl mai doară așa de tare la atingere, ea începu să îi miște degetele în sus și în jos, înainte și înapoi – întinzându-le atât cât se putea.

— Auuu, mamă, mă doare!

— Da, știu, dar vrem să facem tot posibilul ca mâna să ți se vindece. Ia vezi, când nu sunt lângă tine, poți mișca degetele singur? Și, Desmond, hai să ne rugăm ca Dumnezeu să îți vindece mâna. Vrei?

Se mai rugaseră până atunci, dar acum se rugau și mai fierbinte.

— Mamă, ia vino! Hai să-ți arăt ceva! își strigă Desmond mama câteva zile mai târziu, văzând-o că intră pe ușă de la fabrica de încălțăminte, unde lucra.

— Da, ce e, Desmond?

Când mama ajunse în dreptul lui, Desmond își ridică mâna stângă și îi făcu semn cu degetul arătător.

— Desmond, extraordinar! Îl poți mișca! exclamă mama, care, fără nicio îndoială, se bucura de această nemaipomenită răsturnare de situație. Hai să facem o rugăciune chiar acum și să Îi mulțumim Domnului că te-a ajutat cu mâna!

Desmond și-a plecat capul, în timp ce mama Îi mulțumi lui Dumnezeu pentru această minunată

binecuvântare. Mâna lui se vindecă într-adevăr și, deși nu arăta chiar așa ca mâna dreaptă, o putea folosi. Și era tare bucuros de asta.

*****

Stând pe punte în acea noapte, Desmond se duse cu gândul la o altă experiență în care Dumnezeu Îl binecuvântase într-un mod special.

Era afară, jucându-se cu copiii din vecini. Alergau în sus și în jos pe un zid de piatră. Desmond alunecă și, în căzătură, se zgârie la genunchi de muchia zidului. Durerea îi rămăsese vie în minte.

— Eu mă duc acasă, le spuse el celorlalți.

Vai, da' ce mă doareee! zise în sinea lui, privind la rană, în aceeași seară. Dar era convins că avea să se vindece, așa că nu voia să o îngrijoreze pe mama de un lucru atât de mic, ca julitura lui. Încercă să nu șchiopăteze și reuși să își ascundă durerea de familie – mă rog, vreo câteva zile. A treia dimineață nu reuși să se dea jos din pat.

Mama trebuia să meargă la lucru la fabrica de încălțăminte și întotdeauna pleca devreme. O vecină, căreia copiii îi spuneau tanti Jenny, venea, îi trezea pe copii, le dădea să mănânce de dimineață și apoi le dădea drumul la școală. Și în acea dimineață, tanti Jenny îi spuse lui Desmond că e vremea să se scoale, dar după câteva minute observă că el era încă în pat. Așa că se duse să cerceteze pricina.

Îl găsi gemând şi ţinându-se de genunchi. Oricât de neştiutoare ar fi fost într;ale medicinei, când se uită la genunchi, tanti Jenny îşi dădu seama că nu arăta bine deloc. Era roşu şi fierbinte şi nişte dâre roşii ieşeau din bubă, indicând o infecţie. Vecina o sună pe mama Doss la fabrică şi îi spuse să vină aca să, explicându-i cât de cât ce era cu genunchiul lui Desmond.

— Desmond, de ce nu mi-ai zis nimic? îl întrebă mama când ajunse să se uite cu ochii ei la genunchi.

— Am crezut c-o să se vindece și o să treacă; n-am vrut să te supăr.

Mama își zise în sinea ei că ar fi fost mai bine să o supere cu câteva zile înainte decât să aștepte până acum, dar pe moment nu îi zise lui Desmond nimic.

Sigur că a venit doctorul. Între timp ajunsese și tatăl lui Desmond acasă. După ce examină îndelung genunchiul, doctorul le spuse părinților:

— Nu-mi place că trebuie să vă dau vestea asta, dar vedeți și voi că genunchiul este rău infectat și nu văd altceva de făcut decât să amputăm piciorul. Infecția i se răspândește în corp și ar putea duce la moarte.

La moarte! Vai, ce gând! Dar cum să-l lase pe doctor să îi taie lui Desmond un picior? Nu, nu, nu se poate. Să-l vadă pe Desmond doar cu un picior? Groaznic. Dar și să nu-l taie și Desmond să moară? Grea decizie.

— Domnule doctor, chiar nu putem face nimic? întrebă mama Doss disperată.

Atunci, medicul sugeră să îi facă împachetări fierbinți la genunchi.

— Nu strică să încercați, doamnă Doss, dar va trebui să i le aplicați la fiecare două ore. Și așa, mare mirare dacă o să aibă efect. Încercați, dar, dacă până mâine n-o să fie măcar un pic mai bine, piciorul trebuie tăiat, răspunse doctorul, îndreptându-se spre ușă.

Mama puse pe sobă o oală mare cu apă fierbinte și o menținu așa. Apoi cufundă un prosop mare, îl stoarse și înfășură genunchiul lui Desmond, pe care îl acoperi cu un alt prosop îndoit de multe ori, ca să țină căldura înăuntru. La intervale dese, schimba prosopul cu un altul, fierbinte.

Sigur că în timp ce făcea toate acestea se ruga lui Dumnezeu să îi binecuvânteze eforturile și să salveze piciorul lui Desmond. După ce pusese comprese toată ziua și toată noaptea care a urmat, mama Doss era epuizată, dar, de renunțat, nu voia să renunțe.

— Mamă, nu mă mai doare așa tare, remarcă Desmond în timpul nopții.

Când mama se uită atent la genunchi, și ei i se păru că nu mai arăta chiar așa de rău. Dârele roșii păreau să nu mai fie așa pronunțate. Cu lacrimi de recunoștință în ochi, Îi mulțumi Domnului și continuă să se roage – și să aplice comprese fierbinți.

Ziua următoare, când veni, doctorul examină şi el genunchiul.

- Doamnă Doss, chiar cred că ieşiţi învingătoare. O să supraveghem atent genunchiul în următoarele zile. Pare să fie mai bine.

Ce ușurare! Toată familia tresălta de bucurie, dar nimeni așa ca Desmond.

Despre acea experiență, Dosmond își mai aducea aminte ceva. După ce zăcuse în pat câteva zile primind acele comprese și aflând că piciorul era mai bine, se hotărî să coboare. Se așeză la marginea patului, puse piciorul jos și dădu să se ridice. Buf! Căzu. Își dădu seama că era nevoie să își recapete puterile și aproape c-a fost nevoit să învețe din nou cum să pășească.

*****

Sprijinit de balustradă, pe puntea vaporului, Desmond își mai aminti în acea noapte încă un episod. De data aceasta nu era vorba despre el.

Harold, fratele lui, era bolnav, foarte bolnav. Avea febră 39,5 și avea dureri mari. Mama făcuse tot ce știa, dar nimic nu părea să aibă efect. Harold ardea și ge- mea de durere. Venise și doctorul, dar habar nu avea ce era de făcut pentru Harold. Doamnă Doss, mai lucrăm dacă prinde dimineața. Dacă o prinde, atunci mâine o să vin cu un alt doctor și o să îi luăm din măduva spinării să vedem

dacă găsim ce are și dacă îl putem ajuta – au fost cuvintele doctorului, deloc încurajatoare.

— Desmond, cred că ar trebui să ne rugăm pentru Harold, ce zici? îi spuse mama fiului ei mai mare.

— Da, mamă, cred că ar trebui. O să-l vindece Domnul Iisus pe Harold?

— Dragul meu, nu știm. Întotdeauna vrem să se facă voia Domnului. Dar noi putem să Îl rugăm.

Mama și fiul au îngenuncheat lângă patul băiatului bolnav, iar mama s-a rugat: „Iubite Tată din ceruri, Tu știi că Harold este foarte bolnav și știi că are dureri mari. Te rugăm, adu vindecarea în corpul lui, dacă este după voia Ta! Dar, dacă Tu vezi că e cel mai bine să nu îl vindeci... – și vocea i se întrerupse aici de un oftat – atunci, Te rog, adu sfârșitul cât mai repede, ca să nu mai sufere atâta. Îți mulțumim, Doamne! Amin!"

Ridicându-se de pe genunchi, mama și Desmond aruncară o privire către Harold. Pe loc și-au dat seama că nu mai respira așa greu ca înainte. Primul gând a fost că era pe moarte, dar nu! Harold respira liniștit și fața lui palidă începu să prindă din nou culoare. La scurt timp căzu într-un somn liniștit, iar dimineața următoare se trezi simțindu-se foarte bine. Cum să poată Desmond uita o așa experiență?!

A doua zi, când a venit așa cum promisese, doctorul a fost foarte surprins să-l vadă pe Harold atât de bine. Mama a fost pur și simplu nevoită să îi

povestească despre rugăciunea ei și cum starea lui Harold se îmbunătățise pe loc.

— Băiete, îi spuse el lui Harold, Domnul ți-a salvat viața și sunt încredințat că pentru un scop nobil.

*****

Ce obosit sunt! Cred că intru și pun capul pe pernă, se gândi Desmond, pornind spre cabina lui. Și, după puțin timp, deja dormea.

ALTE AMINTIRI

După câteva seri, Desmond se îndreptă din nou spre locul lui de pe puntea vasului militar. Luna era un pic mai sus pe cer, dar reflexia ei scânteia la fel în apa de lângă vapor. Amintirile continuau să se reverse peste Desmond.

*****

— Vai, ce mi-aș dori o bicicletă! îi zise Desmond prietenului său Paul. Așa, am putea face ture amândoi.

— Păi și de ce nu-ți iei?

— Nu pot. N-am bani.

Se așternu tăcerea pentru o clipă, însă doar pentru o clipă, fiindcă Paul veni cu ideea:

— Hai să mergem la groapa de gunoi. Uneori se mai găsesc pe-acolo părți de biciclete pe care oamenii le-au aruncat. Îți facem și ție o bicicletă. Haide!

Desmond fu de acord și, nu după multă vreme, băieții erau la groapa de gunoi a orașului, să vadă ce puteau găsi.

— Ia uite aici un cadru, zise Paul, în timp ce săpa în gunoaie. Da, chiar e. Și nu arată rău deloc...

— Și aici uite o roată. Ba nu, două – zise Desmond, care era la fel de încântat ca Paul.

Scotociră în dreapta și-n stânga și mai găsiră un pinion și două sau trei lanțuri – în caz că nu nimereau din prima mărimea potrivită – și chiar două cauciucuri vechi, care păreau să aibă nevoie de vulcanizare, dar cu asta se descurcau ei. Găsiră apoi și apărătoare pentru față și spate, una era albastră, cealaltă, roșie, dar sigur că mergeau și așa.

Au plecat spre casă, târând după ei comoara. În cutia cu scule a tatălui lui Paul găsiră câteva șuruburi și niște pivoți și, nu după multă vreme, bicicleta era gata asamblată. Nu prea arăta a bicicletă, dar mergea – și asta conta. Dădură multe ture cu bicicletele, pe care probabil le-au savurat și prețuit cu atât mai mult cu cât se munciseră la bicicleta lui Desmond.

Dar Desmond își aminti că bicicleta îl băgase în belele de câteva ori. După ce își făcuse rost de ea, o folosea în fiecare dimineață ca să meargă la școală. Într-o zi, pornind de acasă, trecu pe lângă Băcănia lui Green și observă camioneta de lapte a domnului Woods. Pe loc, în minte îi răsări una dintre ideile acelea trăsnite, gen: Ce-ar fi să se prindă de camionetă și să meargă așa? Ar fi ajuns și mai devreme la școală.

Zis și făcut. Când domnul Woods sări în mașină să pornească spre următorul loc unde ducea lapte, Desmond se prinse de aripa din spate a camionetei și se ținu cât mai bine.

Maaamă, ce tare e! zise în sinea lui când camioneta viră pe Campbell Avenue, o stradă principală din Lynchburg, bine pavată. La acea oră nici nu prea era trafic. „Ce-mi place! Și nu e nici periculos", zise Desmond cu voce tare. Din când în când, camioneta sărea în lateral spre trotuar, lăsând puțin spațiu până la bordură. Evident că domnul Woods nu își dăduse seama că avea un băiat ținându-se de spatele camionetei. Desmond începu să realizeze că, la urma urmei, putea fi ceva periculos ce făcea el.

Apoi aruncă o privire jos, în pantă, și observă șinele de cale ferată pe care aveau să le traverseze. Două rânduri de șine, plus șinele de tramvai aveau să apară la intersecția următoare. Desmond se opinti puțin, dar rămase pe poziție; avea deja prea mare viteză ca să își dea drumul.

În dreptul șinelor, drumul avea să fie cu hârtoape. Se întrebă în sinea lui dacă rabla de bicicletă avea să suporte tortura. Când dădură de șine, roțile au părut că se fac bucăți-bucățele și, de două sau de trei ori, Desmond simți că pierde controlul și va fi aruncat de pe bicicletă. Dar camioneta trecu repede peste toate șinele, apoi urcă lin la deal, până la următoarea oprire.

Ca toți băieții, și mai ales băieții neastâmpărați, Desmond aproape uită de pericol când domnul Woods opri camioneta la restaurantul la care avea de livrat lapte și lactate. Sări repede din mașină și veni în spate să ia produsele.

— Mersi pentru tură!

Domnul Woods se uită împrejur la auzul vocii lui Desmond. Brusc își dădu seama ce voia să spună băieţandrul prin „tură" și se albi la față.

— Măi băiete, nu știi că puteai să mori? Să nu mai faci în viața vieții tale așa ceva!

Desmond n-a putut spune altceva decât „bine", iar pe bicicletă urcă mai degrabă un băiat rușinat, care se îndreptă spre școală într-un ritm mai domol.

*****

O altă amintire era despre ceva și mai năstrușnic și periculos.

Lynchburgul era nod de cale ferată. Locomotivele mari și vechi cu aburi, urmate de numeroasele vagoane de marfă sau de călători, i-au fascinat dintotdeauna pe băieții care locuiau lângă calea ferată. Mamele din zonă nu agreau câtuși de puțin zgomotul și nici nu erau încântate de fumul și funinginea care acopereau totul în jur, dar băieților nu le păsa de așa ceva.

Într-o zi, după școală, Desmond și verii lui – Preston și Beverly (da, serios, ăsta era numele lui) – se tot gândeau ce chestie interesantă să mai facă înainte să fie nevoiți să se ducă acasă, la cină.

— Gata, știu, zise Preston. Hai să mergem la gara de pe Twelfth Street și să vedem cum trece trenu' lu' tata. Cre' că acuma ajunge.

Tatăl lui Preston era conductor într-un tren de persoane.

— Da, hai! au fost de acord Desmond și Beverly.

Când au ajuns la gară, trenul tocmai trăgea la peron pentru o oprire scurtă. Unchiul Lanza sări din tren, le veni în ajutor la vreo doi pasageri, apoi urcă în tren cu un salt și îi făcu semn mecanicului să pornească. Îi observase pe cei trei băieți uitându-se la tren și le făcu cu mâna, în timp ce trenul prindea viteză.

După trecerea trenului de persoane, veni un marfar lung, ce fusese garat pe o linie secundară ca să-i facă loc trenului de pasageri. Acesta începu să se miște lent, în primă fază. Și, fix atunci, lui Desmond îi veni o altă idee poznașă.

— Băi, hai să ne suim în tren! urlă el, ca să acopere zgomotul trenului.

— Da' nu e periculos? întrebă Beverly, uitându-se la vagoanele care se hurducăiau.

— Nooo! Tata făcea asta de multe ori când venea să o vadă pe mama, înainte să se căsătorească. Zicea că asta se cheamă „să iei vagonul de braț". Da, tot timpul făcea așa ceva. Nu tre' decât să sari și să te prinzi de scara care urcă pe vagon. Simplu!

Bineînțeles că Desmond n-avu timp să le precizeze că tatăl lui lucra la calea ferată și știa cum să sară pe scară și apoi să se dea jos. Sau că, de obicei, trenul respectiv mergea destul de încet.

Preston și Beverly părură convinși, așa că au început toți să alerge pe lângă tren, negândindu-se cât era de periculoasă ideea lui Desmond.

— Mă duc io primu' și vă arăt cum, urlă Desmond, în timp ce apucă scara.

Ceilalți doi îi urmară exemplul, așa că acum erau cu toții „pe tren". După puțină vreme, Preston și Beverly se săturară, așa că au sărit jos, dar nu și Desmond.

— Desmond, dă-te jos! Prinde viteză, țipau la el ambii băieți.

— E prea repede. Acuma nu mai pot sări!

Dar mintea îi spunea că trebuie să sară înainte ca trenul să ajungă la pasarela de peste Campbell Avenue. Într-un sfârșit își dădu drumul și se izbi de pământ, rostogolindu-se pe terasamentul căii ferate și oprindu-se în parapetul de beton de peste Campbell Avenue, care se afla la zece-doisprezece metri dedesubt. Încă zece secunde și ar fi fost proiectat pe caldarâm – de-a dreptul mort.

— Aoleo, era cât pe ce...!

Respira greu după atâta efort și entuziasmul de a sări. Prudent, își mișcă brațele și picioarele. Păreau să funcționeze bine. Știa că îl așteptau câteva vânătăi, dar cel puțin nu avea oase rupte.

Cam șchiopătă până acasă și se ținu departe de ochii mamei când aceasta se întoarse de la serviciu. Observă ea că Desmond era un pic cam liniștit, dar

era ocupată cu pregătirea cinei. Avea să discute cu el mai târziu. Cât despre tatăl lui, Desmond nu prea voia ca el să afle ce făcuse. Însă nici nu intră bine pe ușă, că sună telefonul și tata se duse să răspundă.

— Cum? Ce-a făcut? zise el, îndreptându-și privirea în direcția lui Desmond.

A mai ascultat un moment și apoi a închis. Desmond avea să afle că verii lui nu-l văzuseră sărind de pe vagon și îi ziseseră toată povestea mătușii Maud, care sunase să vadă dacă Desmond era acasă, viu și nevătămat.

— Desmond, ce-i în capu' ăla al tău, să faci așa ceva? Tocmai am aflat. Ești nebun să crezi că poți urca din mers într-un tren. O să te învăț eu minte să nu mai faci tu una ca asta.

Tatăl lui Desmond nu era creștin pe atunci și era din fire furios și nestăpânit; iar în acea ocazie a fost într-adevăr cam nestăpânit.

— Tati, nu mai fac așa ceva! Promit. Nu mai faaac!

— Da, știu că n-o să mai faci. Am eu grijă să nu mai faci!

Furios, tata Doss își scoase cureaua lată de piele și începu să îl bată pe fiul lui. Desmond urla în timp ce cureaua îl lovea peste spate, peste picioare și peste alte părți ale corpului. Parcă nu se mai oprea. Începu să curgă sânge când cureaua îi lovi încă o dată spatele. Durea foarte tare – Desmond aproape că își dorea să

se fi lovit mortal când sărise din tren. Mama încă nu avea nicio idee despre ce era vorba și veni să îl scoată din mâinile tatei.

— Thomas, ajunge! Deja l-ai bătut prea tare.

— Și-o merită, copil prost!

Tatăl își descărcase deja furia, așa că intră în camera alăturată, lovind ușa cu piciorul.

— Doamne, Desmond, dar ce-ai făcut să capeți așa ceva? întrebă mama, îngenunchind lângă el.

Printre suspine, Desmond îi mărturisi cum sărise în tren din mers.

— Vai de mine, măi băiete! Chiar nu știi că puteai să mori? Puteai ușor să cazi și să-ți taie trenul picioarele sub roți.

— Mamă, acuma știu. Nici măcar n-o să mai încerc vreodată.

— Dragu' mamei, mă bucur să aud că zici asta. În niciun caz nu vreau să-mi pierd băiatul așa. Acum, că mi-ai promis, știu c-o să te ții de promisiune.

Mama Doss era o femeie înțeleaptă și știa că încrederea arătată în băiatul ei îl ajuta mai mult decât bătaia să facă ceea ce ar fi trebuit.

Pe punte, în noaptea aceea, Desmond nu putu să nu-și amintească acest episod și, cu cât se gândea mai mult, cu atât își dădea din nou seama că Dumnezeu Îl păzise încă o dată și că avea multe pentru care să-I fie recunoscător.

Apoi îi veni un alt gând, care îi venea ori de câte ori rememora acest episod. Dacă Preston sau Beverly ar fi căzut de pe vagon și și-ar fi pierdut viața sau un picior? Ar fi fost vina lui, a lui Desmond. Automat își dădu seama cât era de important să fii un bun exemplu. De fapt, această întâmplare îl marcase atât de mult chiar atunci când se întâmplase, încât efectiv îl ajutase să caute să fie un exemplu bun, în alte ocazii.

Gândindu-se la toate acestea, se întrebă în ce măsură aceste experiențe îi influențaseră deciziile luate ca adult și mai ales pe cea de a intra în armată. Era vorba de lucruri precum imaginea cu cele Zece Porunci, influența mamei lui și modul ei înțelept de a-l ajuta să vadă ce anume îl va face să ajungă un tânăr bun, atent și săritor. Un tânăr care să stea de partea binelui orice ar fi și să nu uite cât e de important să fie un bun exemplu.

*****

Nu prea erau multe de făcut la bordul vasului care ducea trupele pe front. Desmond se simți obosit și curând se îndreptă spre cabină.

ȘI MAI MULTE AMINTIRI

La câteva seri de la plecarea din Hawaii, Desmond își găsi din nou „locul lui" pe puntea vaporului. Rememorase unele dintre situațiile ce s-ar fi putut transforma în tragedii în viața lui de până atunci. Acum, gândurile îi porniră puțin în altă direcție.

*****

Își aminti că mama lui era o femeie muncitoare și credincioasă, iar șefii ei de la fabrica de încălțăminte îi apreciau eforturile. Era credincioasă și în a-I da Domnului ceea ce Îi aparține Lui. Nu doar o dată o auzise spunând: „De jefuit o bancă, n-aș jefui, atunci cum să-L jefuiesc pe Dumnezeu?" Se referea la darea zecimii din venitul ei – la cele zece procente cât spune Dumnezeu că Îi aparțin Lui.

La rândul Său, Dumnezeu promite o binecuvântare specială pentru cei care sunt conștiincioși în returnarea zecimii. Dumnezeu nu le cere oamenilor să dea zecime ca să le facă viața mai grea; ci, în felul

acesta, El are ocazia să îi binecuvânteze. Cei care dau zecime descoperă că nouă zecimi înseamnă mai mult decât zece zecimi. Desmond își aminti câteva situații în care Dumnezeu chiar le-a binecuvântat familia, așa cum zisese mama că se va întâmpla.

După ce au locuit în câteva case din Lynchburg, soții Doss au avut șansa să cumpere o căsuță pe Easley Avenue, de la domnul Vandergrift, un prieten adventist. El și soția lui aveau mai mulți copii și aveau nevoie de o casă mai mare. Așa că soții Doss au dat un avans și au promis că vor achita rate lunare.

— Rata pentru casă nu e așa mare, îi spuse mama Doss soțului ei într-o zi, dar, dacă tu lucrezi doar din când în când în locuri de muncă sezoniere și dacă eu nu am normă întreagă la fabrică, nu văd cum o să strângem chiar și rata aia mică luna asta.

— Eu chiar sper că domnul Vandergrift n-o să fie prea aspru cu noi, dar are și el o familie și are nevoie de bani, răspunse tata Doss.

— În cazul ăsta, o să am grijă să nu uit să mă rog pentru asta, spuse mama Doss.

— Nu știu dacă o să servească la ceva, îi răspunse soțul, oarecum aspru, dar roagă-te. Rău n-o să facă.

Mama Doss își aminti și ea că Dumnezeu promisese o binecuvântare specială pentru cei conștiincioși în darea zecimii, așa că Îi ceru Domnului în rugăciune acea binecuvântare, de care aveau nevoie chiar atunci.

După câteva zile, cineva bătu la ușă. Desmond se duse să deschidă și descoperi că era domnul Vandergrift. Știind despre problema ratei, Desmond se întrebă de ce venise la ei la ușă, dar îl invită înăuntru.

— Mamă, a venit domnul Vandergrift, îi zise el când o găsi în bucătărie.

— O, bună ziua, domnule Vandergrift! Luați loc!

— Mulțumesc, doamnă Doss. Am venit să vorbim despre rată.

Mama se întrebă în sinea ei ce avea să le spună despre rată, întrucât nu era chiar scadența, dar avea să fie în câteva zile.

— Știu că ați avut o perioadă grea și sunt sigur că vă e tare greu să faceți rost de bani să-mi dați rata. Nu-i așa?

— Da, așa e, domnule Vandergrift. Avem o parte din bani, dar nu pe toți.

— Am o propunere. Puteți plăti măcar jumătate din rată, vreme de câteva luni, până lucrurile se mai îndreaptă la voi? întrebă el.

— Domnule Vandergrift, ăsta e răspunsul la rugăciunile mele. Mă frământa problema și m-am tot rugat, recunoscu mama Doss. Am chiar acum jumătate din suma pe care trebuie să v-o dăm.

I-a înmânat-o domnului Vandergrift, iar acesta a lăsat în urmă o familie foarte fericită și plină de

recunoștință. Acest episod a lăsat o impresie profundă asupra minții tinere a lui Desmond.

Își aminti apoi că lucrurile s-au îndreptat într-adevăr în familia lor și, la scurt timp, au putut reveni la plata întregii rate. Uneori chiar reușeau să dea și ceva în plus, iar ultima rată au achitat-o cu o lună înainte chiar. Mama dintotdeauna spunea că aceasta se datora faptului că ea Îi dădea mai întâi lui Dumnezeu ceea ce era a Lui – zecimea.

O, și a mai fost o ocazie în care cu toții au fost martorii aceleiași binecuvântări speciale din partea lui Dumnezeu. La Băcănia lui Green se dădea marfă pe datorie, atâta vreme cât clienții nu rămâneau în urmă cu plata. Dacă rămâneau, atunci domnul Green, cu regret, îi tăia de pe caietul său.

Într-o seară – își aminti Desmond –, el, Harold, Audrey și părinții lor s-au dus la magazin să ia câte ceva și să achite o parte din suma restantă. Când ajunseră cu produsele la casă, domnul Green întrebă amabil:

— Doamnă Doss, am observat că în ultima vreme n-ați mai cumpărat mare lucru. S-a întâmplat ceva?

— Păi, cum să vă spun, domnule Green, am mai mers și la supermarket și am mai cumpărat și de acolo, sunt mai ieftine produsele și am zis că așa mai facem economie, ca să vă putem plăti din datoria de pe caiet. Știu că s-au cam adunat ceva bani..., recunoscu ea timidă. Apreciez că nu ne-ați tăiat deja.

— Doamnă Doss, puteți lua pe datorie de la acest magazin atâta vreme cât o să existe el, răspunse domnul Green.

Desmond știa că alții, chiar și dintre rudele lor, trebuiau să își achite produsele pe loc, așa că își dădu seama că aceasta era o binecuvântare.

Sigur, asta a făcut-o pe mama Doss foarte fericită. Și nu doar pentru că nu mai trebuia să se îngrijoreze atât de mult de achitarea datoriei, ci și pentru că domnul Green arătase că are încredere în ea. Din nou, ea știa că Dumnezeu le dăduse acea binecuvântare specială fiindcă fusese conștiincioasă în darea zecimii.

*****

Mintea lui Desmond trecu apoi și la alte amintiri. Cum să uite seara în care tatăl lui se îmbătase? Familia Doss mersese în vizită la tușa Mattie, sora tatălui lui Desmond, și la soțul ei, unchiul Arthur. În timp ce copiii se jucau, iar doamnele stăteau de povești, tata Doss și unchiul Arthur au început să bea din sticlele aduse de unchiul.

Acum, trebuie spus că mama Doss îi trasase lui Thomas clar „legea" în ce privește băutura. „Thomas – spusese ea –, m-ai luat dintr-o casă bună, unde nimeni nu consuma alcool. Mie nu îmi place obiceiul ăsta al tău de a bea. Am trei copii de crescut și n-o să tolerez să bei în preajma lor sau să aduci băutură în

casa noastră. Ori te lași de băut, ori ne poți lăsa pe noi în pace." Tata știa că nu glumea cu nimic din ce zicea și, pentru că își iubea cu adevărat soția și familia, se hotărâse să se lase de băutură.

Se descurca chiar bine. Dar când el și unchiul Arthur s-au găsit unul pe celălalt în acea seară, el uită de hotărârea de a nu mai bea. Nu după multă vreme erau amândoi atât de beți, că voiau să se ia la harță. Motivul? Cine și-l mai aducea aminte? Nici măcar ei înșiși. Toată lumea veni să vadă ce se întâmplase și, spre surprinderea mamei Doss, tata Doss scoase un pistol și îl îndreptă spre unchiul Arthur.

— Thomas, oprește-te! țipă ea la el.

Niciunul dintre bărbați nu era chiar atât de beat încât să nu își dea seama că mama Doss intervenise între ei și cu siguranță niciunul nu voia ca ea să pățească ceva. Tușa Mattie se duse la telefon și chemă poliția.

— Thomas, dă pistolul ăla încoace! Vine poliția și știi ce rău o s-o pățești, dacă te găsește cu un pistol.

Și mama Doss întinse mâna. Thomas știa că așa era, cum zicea ea, și îi dădu pistolul. Atunci ea ieși dintre cei doi și îi dădu pistolul lui Desmond:

— Du-te și ascunde-l. Treaba ta unde!

Desmond fugi acasă cu pistolul. Intrând, se gândi ce ascunzătoare bună să îi găsească, astfel ca tatăl lui să nu-l poată găsi. *A, știu, vasul mare unde își ține mama lucrul de mână!* Aruncă pe masă ghemele și andrelele,

așeză pistolul pe fundul vasului și apoi puse lucrurile înapoi peste el. Mai târziu, Desmond îi spuse mamei unde era pistolul. Și a stat acolo o vreme, până când mama Doss l-a ascuns în fundul unui dulap care rareori era folosit.

După ce ascunse pistolul, Desmond fugi înapoi la tușa Mattie acasă și ajunse chiar la timp să își vadă tatăl împins de la spate în mașina care îi ducea pe beți și pe alții de aceeași teapă. Thomas Doss stătu în arest o zi, până s-a trezit din beție. Recunoscu că Bertha avusese dreptate când îi spusese că e bine să nu mai bea.

Această situație a făcut pentru Desmond un lucru, și anume, i-a pus în minte și în suflet o hotărâre de nestrămutat: să nu bea și să nu fumeze. Vedea bine ce puteau face din oameni aceste lucruri oribile. Ținea bine minte cum doi dintre unchii lui muriseră din cauza fumatului. Niciodată nu a regretat decizia luată în acea zi de a nu pune în gură alcool sau țigară.

Din nou, obosit, Desmond porni spre cabina lui. După ce se plecă pe genunchi pentru rugăciune, se vârî în pat. O clipă, chiar înainte să adoarmă, îi reveni în minte o situație când camarazii lui aruncaseră cu papuci și cu bocanci în el în timp ce se ruga, dar acum deja se obișnuiseră cu obiceiurile lui și nu-l mai necăjeau. Adormi imediat.

DIN NOU AMINTIRI

Desmond deja se simțea aproape ca acasă în colțul acela de pe puntea vasului său militar. Era locul în care putea evada din vacarmul numeroșilor soldați de la bord. Acolo erau doar el și gândurile lui.

Soarele nici nu apusese bine când Desmond se instală în colțul său liniștit. Scoase din buzunar micuța Biblie pe care i-o dăruise Dorothy la puțin timp după ce se căsătoriseră. Prima dată, citi textul pe care ea îl notase pe forzaț: „Nu v-a ajuns nicio ispită care să nu fi fost potrivită cu puterea omenească. Și Dumnezeu, care este credincios, nu va îngădui să fiți ispitiți peste puterile voastre, ci, împreună cu ispita, a pregătit și mijlocul să ieșiți din ea, ca s-o puteți răbda" (1 Corinteni 10:13). Citi și alte texte care îi dădeau sentimentul că îl ajută și îl încurajează. Apoi înălță o scurtă rugăciune: pentru părinți, pentru soție, pentru el însuși. Simțea că ei au nevoie de rugăciune. Cât despre el, era sigur că avea nevoie.

De data aceasta se gândi la ceva ce îi aduse bucurie în viață.

Cam pe când studia mama lui Biblia, hotărându-se să urmeze învățăturile ei și să se facă adventistă, și tatăl lui se arătă interesat de Biblie și de ce studia soția lui. Dar în timpul Marii Crize mondiale se găsea greu de lucru și el era convins că cerința de a avea sâmbetele libere însemna să găsească și mai greu de lucru. „Dacă mă fac adventist, o să murim de foame", era scuza lui. Așa că, pentru mulți ani, el se ținu departe de biserică. În același timp, continua să fumeze – un obicei nepermis membrilor adventiști. După seara în care el și cumnatul lui se luaseră la harță, se hotărâse să nu mai bea deloc.

După o vreme, Thomas și Bertha Doss au aflat de niște prelegeri care se țineau în Buena Vista, la aproximativ treizeci de kilometri de Lynchburg.

— Chiar aș vrea să merg, zise Bertha. N-am putea merge măcar vineri seara? Am auzit că Lester Coon e un bun vorbitor.

— Nu sună rău. Bine, hai să mergem, a fost soțul ei de acord.

Audrey, Desmond și Harold erau în culmea fericirii. Nu se întâmpla prea des să iasă din Lynchburg, așa că această ocazie avea să fie o desfătare pentru ei. Vineri seara, claie peste grămadă în mașina familiei, au plecat cu toții spre Buena Vista.

Venindu-i în minte mașina, Desmond își aminti cum Jack, *buldogul englezesc* pe care îl aveau, deschidea geamul de plastic al mașinii cu capul lui mare. Dacă ar fi existat câine care să poată gândi, cu siguranță că Jack ar fi fost acela. *Așa, acum e mai bine. Acum am aer și, în plus, văd și mai bine,* părea că își zicea el în gând.

De data aceasta, Jack rămase acasă și, nu după multă vreme, toată familia ajunse la locul de desfășurare a întâlnirii, în Buena Vista. Pe atunci, multe întruniri evanghelistice se țineau în cort, cu rumeguș pe jos, însă de data aceasta prelegerile se țineau în clădirea bisericii adventiste din Buena Vista. Copiii alergară în față, să stea jos, iar mama și tatăl îi urmară cât să îi poată supraveghea.

Evanghelizarea a început numaidecât. S-au cântat ceva imnuri cu toată audiența, apoi au fost câteva puncte muzicale speciale, un cuvânt de bun venit din partea colegului lui Coon, după care a început predica ținută de însuși Coon.

— Dragii mei, mă bucur foarte mult că am fost împreună în această seară, li se adresă la final Coon membrilor familiei Doss. Sper că vă gândiți să veniți și mâine dimineață.

— Nu prea cred, răspunse tata Doss. Știți, noi locuim în Lynchburg și e ceva drum de acolo...

— Asta se rezolvă ușor. Eu și soția mea am fi foarte bucuroși să rămâneți la noi în noaptea asta.

Și-au dat seama că invitația era sinceră, dar nu voiau să deranjeze.

— Ar fi prea mult să vă deranjăm chiar așa... Mai bine nu, răspunse mama Doss.

— Dar nu ne deranjați deloc. Chiar ne bucurăm dacă veniți la noi.

Și doamna Coon veni lângă ei, adăugând invitația ei la cea a soțului.

Așa că familia Doss merse acasă la familia Coon. Până au ajuns, se făcuse târziu, iar copiii erau obosiți. Desmond își aminti un lucru: familia Coon avea o lucarnă mare, un geam imens în acoperiș, alături de alte două mai mici, laterale, iar între ele se crease un spațiu care fusese amenajat comod și în care se putea sta. Acolo, doamna Coon îi aranjă un pat lui Desmond. Cuibărindu-se între pături, Desmond se întoarse spre fereastră și fu surprins de o priveliște de neuitat. Prin toate cele trei ferestre vedea stelele strălucind.

A doua zi dimineața s-au trezit cu toții, au luat un mic dejun copios, apoi au pornit spre biserică, la Școala de Sabat și la serviciul divin de dimineață. După masa de prânz, tata Doss se gândi că probabil trebuiau să se îndrepte spre casă. Dar mama Doss și cei trei copii voiau să rămână. Erau încântați să îl asculte pe Lester Coon. Așa că tata cedă și rămaseră cu toții.

Lester Coon era un tip tare interesant, plin de zel și vigoare, pe lângă faptul că era un bun vorbitor. Tata

Doss avea să spună întotdeauna despre el că era cel mai bun predicator pe care l-a cunoscut vreodată. Întotdeauna purta un costum tip smoching, alungit la spate, și o cămașă albă, scrobită, cu colțurile gulerului întoarse în jos. Dacă ascultătorii lui mâncaseră cumva prea mult sau în sală era cald și audiența era cât pe ce să adoarmă, lovea amvonul cu un plesnit puternic în timpul predicii și întreba: „Nu-i așa, fraților?" Și din mormânt s-ar fi trezit oricine ar fi ațipit.

După întâlnirea de după-amiază, tata chiar consideră că e vremea să se întoarcă acasă. La urma urmei, la apusul soarelui Sabatul se încheia, iar ei întotdeauna mergeau în oraș sâmbătă seara și făceau cumpărături pentru săptămâna care urma.

— Au în Lynchburg ceva ce nu puteți găsi și aici, în Buena Vista? întrebă Lester Coon.

Soții Doss au fost nevoiți a recunoaște că puteau să procure cele necesare și din Buena Vista. Deci, din nou, hotărâră să mai rămână. După ce au făcut cumpărăturile, au avut timp să ajungă la biserică pentru prezentarea de seară.

Subiectul lui Conn în acea ocazie a fost semnul fiarei din cartea Apocalipsa a Bibliei. El explică faptul că nimeni nu are semnul fiarei în prezent, dar când legile duminicale vor fi date, cu puțin timp înainte de a doua venire a lui Iisus, și când oamenii se vor convinge că trebuie să aleagă ori Sabatul Domnului, din ziua a

șaptea, ori duminica, prima zi a săptămânii decretată de om, numai atunci aceia care aleg duminica vor primi semnul fiarei.

Apoi, Lester Conn le reaminti oamenilor că era periculos să amâne hotărârea de a face ce a spus Dumnezeu. Formularea lui plastică a fost: „Oricine știe ce trebuie făcut, dar nu face, este moale ca o macaroană fiartă."

Thomas Doss nu se gândise chiar în termenii aceștia la acest aspect, dar cu siguranță avu la ce medita în timp ce conducea mașina în drum spre casă. După o vreme îi spuse Berthei:

— Știi ceva? Chiar cred că ar trebui să țin Sabatul și chiar vreau să-l țin, dar în cazul ăsta, o să murim de foame. E greu să-ți găsești de lucru dacă nu lucrezi sâmbetele.

— În cazul ăsta, o să murim de foame împreună, veni răspunsul Berthei.

Ea trecuse prin vremuri grele și învățase să se bazeze doar pe Dumnezeul ei iubitor. Thomas se bucură de atitudinea soției lui. La scurt timp după întâlnirile din Buena Vista, pastorul Clinton Coon, președintele Conferinței Virginia, și Lester Coon au venit în Lynchburg să țină o serie de prelegeri biblice. Thomas și Bertha Doss, împreună cu copiii, au participat conștiincioși. Tot mai mult, Thomas se apropia de hotărârea de a se face adventist de ziua a șaptea, dar, până atunci, avea de dus lupta cu „domnul Nicotină".

În fiecare seară, când mama Doss se închina împreună cu cei trei copii, fiecare dintre ei includea în rugăciunea sa cuvintele: „Doamne, Te rog, ajută-l pe tata să nu mai fumeze." De obicei, obiectul rugăciunilor lor se afla în sufragerie, șezând pe scaunul lui vechi și citind ziarul, pe care îl ținea drept în fața ochilor. De auzit, sigur auzea rugăciunile lor..

Într-o seară, imediat după închinarea în familie, cu obișnuitele rugăciuni care îl includeau și pe tata și obiceiul lui de a fuma, mama Doss întrebă în șoaptă:

— Voi n-ați observat că tata n-a mai fumat în ultima perioadă?

— Nu?

— Nu, n-a mai pus în gură nicio țigară de peste trei săptămâni.

— Ce bine, mamă! N-am observat, ziseră în cor cei trei copii, apoi alergară la scaunul unde ședea tatăl lor, manifestându-și în felul lor încântarea că el nu mai fuma.

Tatăl nu zise multe, dar se vedea că se bucură și el. La finalul seriei de prelegeri, pastorul Clinton Coon îl botează pe tata Doss. Apoi, imediat după botez, tata Doss plecă iar în căutare de loc de muncă. Era tâmplar și uneori găsea de lucru câteva ore pe zi, dar nimic stabil. Se duse din nou la John Hancock, un antreprenor în construcții. Uneori îi mai dădea de lucru o zi sau două.

Thomas îl găsi pe John Hancock în biroul lui.

— Nu cumva aveți să-mi dați și mie ceva de lucru?

— Tom, am ceva pentru tine. Nu mult. Uite! și John îi explică ce avea de făcut.

Se întâmpla să fie o zi de vineri, iar treaba luă mai multe ore decât se gândiseră John și Thomas. După-amiaza târziu, John veni să vadă cum merge și observă că mai era nevoie de multă muncă până să fie gata.

— Thomas, faci bine ce faci, dar n-o să termini în seara asta. Hai mâine și termină! sugeră John.

— Îmi pare rău, John, dar mâine e Sabatul meu, adică nu, Sabatul Domnului, și nu pot lucra, răspunse Thomas.

— Atunci hai mâine să-ți dau banii, sugeră mai departe John.

— Îmi pare rău, nici asta nu pot face. Dar vin luni pentru plată, zise Thomas.

— Bine, Tom.

Și tata Doss plecă acasă, unde avea să-și petreacă seara de vineri și Sabatul cu familia, mergând la Școala de Sabat și la serviciul divin. Când merse luni dimineața să-și ia banii, Thomas îl întâlni pe John.

— Tom, treaba aia încă nu e terminată. Nu vrei s-o termini tot tu? îl întrebă el.

— Cum să nu? răspunse Tom și puse mâna pe uneltele de care avea nevoie, iar la scurt timp termină treaba.

John Hancock veni la Thomas exact când era pe terminate și îi spuse:

— Tom, mai am o lucrare pentru tine, dacă te interesează.

Bineînțeles că îl interesa și lucră acolo întreaga zi. Din acel moment, Thomas Doss a avut permanent de lucru și s-a convins că era așa deoarece, cu credincioșie și cu ajutorul lui Dumnezeu, el făcea ce știuse de mult timp că trebuia să facă.

Acum, că mama și tata lucrau amândoi, lucrurile începură să meargă mai bine în bugetul familiei Doss.

*****

Desmond termină școala primară, dar cartea se prindea greu de el, așa că se hotărî să muncească. Găsi de lucru la compania de cherestea din Lynchburg – cu opt cenți pe oră. Și era muncă grea. Descărca bușteni, căra așchii și rumeguș lângă cuptoare, unde focurile erau permanent aprinse ca să furnizeze aburul pentru mașinării, și descărca saci cu fertilizatori, de cincizeci sau o sută de kilograme. Pentru un adolescent care nu cântărea mai mult de cincizeci și cinci de kilograme, era muncă grea. Și încă lucra cincizeci de ore pe săptămână.

Seara, când ajungea acasă, era atât de obosit, că abia mai mânca ceva. Se așeza pe canapea și adormea instantaneu. Mama îl trezea și îl trimitea în pat. Mai târziu, plata i s-a mărit la zece cenți pe oră. Dădea zecime,

urmând bunul exemplu al mamei lui și punea deoparte cincizeci de cenți, ca economie, la sugestia ei. Apoi îi mai dădea mamei trei dolari, pentru cheltuielile casei. Dolarul care îi mai rămânea era pentru haine sau pentru orice ar mai fi avut nevoie sau și-ar fi dorit. Acolo, pe puntea vasului militar, își aduse aminte cât de supărat fusese când compania a început să oprească câte cinci cenți pe statul de plată pentru serviciile sociale.

Mamei lui îi plăcea să își încurajeze copiii, iar pe Desmond îl încuraja într-un mod deosebit. Când o rudă sau un prieten venea la ei acasă, mama obișnuia să îi atragă atenția la pantofii sau la pantalonii lui Desmond, spunând cum el își câștigă banii singur ca să și le cumpere. Niciodată nu dezvăluia cum ea însăși îl ajutase să și le cumpere din banii pe care îi câștiga ea.

*****

Apoi, Desmond își aminti o altă situație care îl conștientizase că trebuia să fie atent ce exemplu oferă.

Într-o zi se îndrepta spre casa tușii Ella, să îi tundă gazonul. Când se apropie de pasarela de peste bulevard, observă un om despre care știa că e alcoolic. Își aminti ce îi spusese mama despre oamenii ca el: „Ai grijă la cei care beau! Nu poți avea încredere în ei!" Acest bețiv îl observă pe Desmond și coborî în grabă la el.

— Hei, prietene, n-ai un chibrit? Am nevoie, îi zise lui Desmond.

— Îmi pare rău, nu fumez.

— Da, știu că nu fumezi.

Apoi, Desmond îi mai spuse că merge la mătușa lui să lucreze ceva. Spre surprinderea lui, acest bețiv adăugă:

— Da, știu și unde stă. Știu și unde stai tu și că ești un pocăit de ziua a șaptea și mai știu unde te duci la biserică și unde lucrezi și mai știu că nu te bați.

Omul părea să știe despre Desmond mai multe decât știa Desmond însuși. Aceasta îl făcu să se gândească la faptul că, dacă acest bețiv, pe care nu-l văzuse niciodată treaz, îl urmărea și îi știa obiceiurile, cu cât mai mulți oameni se uitau la el cu și mai multă atenție! Fără îndoială că trebuia să fie atent la exemplul pe care îl oferea ca adventist și să nu fie o pildă rea pentru alții.

*****

Masivul vas militar naviga deja de câteva zile de la plecarea din Hawaii. *Cred că vom ajunge curând undeva,* se gândi Desmond. Nu știa dacă să se bucure sau nu că va coborî de pe vaporul în permanentă mișcare. Cum va fi lupta?

Rugându-se în acea seară, Îi ceru lui Dumnezeu să îl însoțească și să îl ocrotească atunci când va merge pe front. „Și Te mai rog să fii și cu familia mea și cu Dorothy", zise el în încheiere.

TOT AMINTIRI

Erau pe mare de un număr bunicel de zile. Desmond știa că, într-o anumită măsură, navigau în zig-zag, ca metodă de siguranță. În același timp erau cu ochii în patru după vapoare, submarine și avioane japoneze. Într-o ocazie, Desmond se afla în cabina lui când auzi că ceva parcă sfredeli fundul vasului și se întrebă ce-o fi fost. Urcă pe punte.

— N-ai văzut? îl întrebară ceilalți soldați. O torpilă se îndrepta direct spre noi, dar brusc și-a schimbat traiectoria și a ajuns dedesubtul vasului.

Desmond era convins că îngerii au fost cei care ghidaseră torpila pe lângă vas, deși îl atinsese suficient cât să îi zgârie suprafața. Înălță o rugăciune de mulțumire lui Dumnezeu.

În acea noapte, pe punte, își reluă locul pe cutia lui. Vremea era plăcută în Pacific, așa că Desmond se cufundă din nou în plăcerea amintirilor.

*****

Bunica lui Desmond avea pisici malteze; le considera cele mai bune pisici posibile. Dar pisoii din

vecini deseori veneau să socializeze cu ele, rezultând pui metiși.

Tata Doss avea obiceiul să tragă în pisoi de la fereastra lui de vizavi, ori de câte ori putea. Bunicii îi era teamă că, într-o bună zi, Tom îi va omorî pisicile, dar acestea păreau să aibă un al șaselea simț, cel al pericolului; când se deschidea geamul, o tuleau sub casă.

— Desmond, spuse bunica într-o zi, vreau să scap de șapte corcituri de pisoi. Dacă îi iei și îi duci la pârâu să îi înec, te plătesc cu zece penny pentru fiecare.

Desmond porni spre pârâu cu puii de pisică într-o pungă de hârtie și răsturnă punga în apă. Când văzu pisoii în apă, încercă să îi salveze, dar aceștia se înecaseră deja. Nu își mai amintea dacă a primit cei șapte cenți, dar din acel moment n-a mai înecat nicio pisică, oricât de mulți bani i s-ar fi oferit.

Gândindu-se la animale, își aminti cum ajunsese vegetarian.

Bunica avea și găini și, din când în când, se ducea în curtea găinilor, prindea un pui, îi tăia gâtul, îl curăța și făcea mâncare din el. Lui Desmond îi plăcea tocănița de pui. Dar într-o zi...

— Desmond, ce-ar fi să tai tu un pui pentru cină? zise bunica.

— Eu? Păi de ce? Nu-mi place să tai pui, răspunse Desmond, oarecum tremurând.

— Da' de mâncat îți place să mănânci pui, nu? Dacă îi poți mânca, îi poți și tăia, zise bunica.

Desmond se gândi cum bieții pui se zbăteau cu capul tăiat, doar ca să le savureze el gustul în farfurie.

— Bunica, să știi că de acum nu mai mănânc pui.

Și n-a mai mâncat. La ceva vreme după aceea, Desmond s-a împrietenit cu un băiat care lucra la abatorul din Lynchburg.

— Leroy, într-o zi aș vrea să vin să văd cum e la abator, zise Desmond.

— Hai! Vino mâine după-amiază. Nu sunt de serviciu și îți pot arăta cum se lucrează.

Desmond se duse, așa cum vorbiseră. Și a fost absolut șocat de ce a văzut acolo. Erau vaci doar piele și os și păreau bolnave. Una avea piciorul rupt, dar era împinsă împreună cu celelalte și apoi a fost tăiată. Porcii erau tratați și mai rău. I-a fost milă de bietele animale.

— Se ia carnea de pe oasele vacilor chiar dacă sunt bolnave. Dacă au bube, acestea sunt scoase afară. Apoi carnea e măcinată și din ea se fac hamburgeri, explică Leroy.

Lui Desmond îi plăceau hamburgerii. Se gândi cum făcea mama lui chiftele și turna apoi sos peste ele. *Mmm, ce bun!* Dar, după acea vizită la măcelărie, îi pieri pofta de hamburgeri. Se hotărî să devină vegetarian.

*****

Apoi, Desmond își aminti de o altă situație în care știa că Dumnezeu îl ocrotise.

— Mingea! Unchiule Desmond, mingea mea! O vezi? Te rog, adu-mi-o! zise Ronnie, un băiețel de cinci ani, ridicându-și rugător ochii la unchiul lui.

Ronnie și familia lui se aflau pe malul Oceanului Atlantic, iar Ronnie se juca cu mingea lui nouă, colorată în roșu, galben și alb. Cumva aceasta ajunse departe de el și plutea pe apă.

Unchiul Desmond, care avea optsprezece ani, nu era el foarte bun înotător, dar, de știut, știa să înoate, iar mingea nu era departe de țărm, așa că sări în apă după ea. Se luptă din greu să înainteze, nereușind să ajungă la nesuferita de minge. Nu prea se apropia de ea.

Când se opri să vadă cât era apa de adâncă, privi în jur și se înspăimântă de-a dreptul. Era mult mai în larg decât își închipuise. Brusc, îi trecu prin minte că era în mijlocul valului de reflux. Deci de-aia nu reușea să ajungă la minge! De-aia ajunsese atât de departe într-un timp atât de scurt!

Ce-i de făcut acum? zise în sinea lui. Își dădu seama că era imposibil să înoate împotriva curentului. Și mai și obosise între timp... Singura speranță era să prindă mingea și să o folosească pe post de colac de salvare, să îl țină la suprafață. Dar nu putea s-o prindă.

Desmond era obișnuit să se roage pentru diferite lucruri, dar în așa situație nu fusese niciodată până atunci.„Doamne, ajută-mă!" se rugă el.

Se uită în stânga și-n dreapta. Da, mingea era și mai departe. Apoi observă ceva ce nu văzuse până atunci – o barcă. Era o mică barcă de pescuit, cu motor. Cei doi pescari păreau că își montează uneltele de pescuit și se pregătesc să meargă în larg. Valurile nu erau mari, dar suficient de înalte cât Desmond să nu poată zări uneori barca. Știa că pescarii nu puteau să-l vadă permanent, chiar dacă se uitau în direcția lui. „Doamne, ajută-i să mă vadă!" se rugă el.

— Ajutooor! strigă el.

Dar, cu motorul pornit, cei doi nu îl puteau auzi. Se îndreptau spre larg, însă, la un moment dat, au dat impresia că observă mingea de plajă și cârniră barca în acea direcție. S-au aplecat și au luat mingea din apă.

— Ia uite, e și un om! spuse unul și, la scurt timp, barca era lângă Desmond.

— Hai, să te ajut să urci. Bun lucru că te-am observat. Aveai nevoie de ajutor.

Desmond le dădu toată dreptatea din lume. Era convins că Iisus îi ajutase să îl vadă. Niciunul dintre ei n-a mai zis nimic până la țărm. Motorul făcea prea mult zgomot. La scurt timp au fost aproape de țărm.

— Te descurci de aici? întrebă unul dintre bărbați.

— Da, mă descurc. Vă mulțumesc foarte, foarte mult, spuse Desmond, luându-și mingea de plajă și sărind din barcă, în apa puțin adâncă.

Ieși din apă, apoi se întoarse să le mai facă pentru ultima oară cu mâna, în semn de mulțumire.

Dar nu era nimeni. De barcă, nici urmă. Nici măcar un val pe suprafața apei. Să fi fost aceia doi îngeri trimiși ca răspuns la rugăciunea lui?

Gândindu-se o dată în plus la acea situație prin care trecuse, Desmond era convins că fuseseră îngeri.

*****

Amintirile lui Desmond, precum și răgazul de a se gândi la ele se apropiau de final. Era convins că în scurt timp vasul avea să acosteze, deși nu știa unde. Acum, întâmplări mai recente îi reveneau în minte.

După anul lucrat la Compania de Cherestea din Lynchburg, pentru o vreme Desmond a lucrat pentru primărie. Își aminti cum, într-o zi geroasă, el și alți muncitori făcuseră un foc, dar acesta nu le-a fost de niciun folos, așa ger era. În aceeași zi, târnăcopul lui Desmond ricoșase din pământul înghețat de la buza gropii pe care o făceau, iar Desmond se răni la picior. Dar nu își dădu seama decât când ajunse acasă că târnăcopul pătrunsese prin bocanc și îl tăiase. Piciorul îi era atât de amorțit, că nici nu îl duruse, și afară era atât de frig, că nici nu îi sângerase.

Ultimul loc de muncă înainte să se înroleze a fost pe șantierul naval din Newport News, Virginia. Încă dinainte de începerea celui de-al Doilea Război Mondial, acolo se construiau nave pentru armată – erau modernizate și reechipate. Unele vapoare erau

vase de lux și Desmond își aduse aminte cum toate covoarele și piesele luxoase de mobilier trebuiau scoase, lăsând în urmă încăperi pustii și cabine de lux goale. Dar, la scurt timp, acestea erau umplute cu paturi de campanie, din pânză, cu distanță mică între ele, lăsându-i fiecărui soldat foarte puțin loc.

Se gândi apoi la vasele faimoase pe care le văzuse și la care lucrase pe șantier. De două ori lucrase pe *America*, cel mai mare vas de lux din țară. Prima oară, scoseseră toate obiectele de lux de pe el. După două luni, acesta a revenit în șantier pentru modificări mai substanțiale. Niște punți trebuiau acoperite, ca să se creeze mai mult spațiu pentru paturile militare.

Din când în când, Desmond urmărea cum USS *Hornet* se transforma în portavion. Pe atunci, Desmond locuia la pastorul Harry Gray„ iar doi dintre băieții acestuia erau electricieni pe *Hornet*. Desmond vedea acest vas în fiecare zi când se ducea la locul lui de muncă, de pe *Indiana*, vasul aflat în șantier la data aceea.

— Aș vrea să văd vasul ăla mare la care lucrați voi, îi spuse Desmond lui Jimmy Gray într-o zi.

— Hai să-l vezi, te duc eu, îi răspunse Jimmy..

Însă Desmond nu credea că e chiar corect să ia din timpul lui de lucru și să se ducă să vadă celălalt vas, așa că nu ajunse niciodată să se ducă. Dar, mai târziu, avea să își dorească să se fi dus.

Privind cum se lucrează la *Hornet*, nu avea de unde să știe că acest vas urma să poarte avioanele ce aveau să bombardeze Tokyo, Japonia, în 1943. Bombardierele aveau la manșă o mână de soldați îndrăzneți, conduși de Jimmy Doolittle. Mai târziu, Doolittle avea să primească Medalia de Onoare a Congresului pentru eroismul lui și modul în care condusese operațiunile. Pentru că numele Doss și Doolittle sunt alfabetic apropiate, de multe ori cei doi mâncaseră împreună la anumite activități militare.

*****

Desmond era în armată de doi ani și jumătate. Era vara anului 1944 și avea să ia parte pentru prima oară la luptele de pe front, desfășurate atât de departe de casă.

Următoarea secțiune a cărții povestește experiența sa din Armata Statelor Unite ale Americii.

„AM INTRAT ÎN RĂZBOI!”

Desmond, ce-ai zice dacă am merge weekendul ăsta la New York? întrebă Robert Taylor, prieten cu Desmond.

— De ce? Care-i faza? răspunse Desmond cu o altă întrebare.

— Nu i-am văzut demult pe ai mei și mașina mea nu cred că mă ține până acolo. Tu ai o mașină bunicică. Plătesc eu motorina și ceva peste. Ce zici?

— Bine. Când plecăm? întrebă Desmond.

— Vineri și ne întoarcem duminică.

Era perioada în care statul american recruta tineri pentru serviciul militar de un an. Robert era unul dintre aceștia și mai avea o singură lună până la lăsarea la vatră.

Cei doi prieteni au fost nevoiți să plece după terminarea orelor de serviciu, așa că, vineri după-amiază, porniră târziu la drumul de aproape cinci sute de kilometri, până la New York. La un moment dat au ajuns pe o șosea cu două benzi și într-un întuneric atât de adânc, încât Desmond nu vedea nimic.

— Hei, îi zise el lui Robert, vezi limuzina aia din față? O să mă țin după ea.

Limuzina avea lumini bune și mergea destul de repede. Desmond reuși să țină ritmul cu ea. Dar duminică, la întoarcere, văzu că drumul era de fapt o fâșie îngustă de șosea de munte, pe o coamă și mai îngustă. Îi mulțumi Domnului că traversaseră acea porțiune fără să se prăbușească. Dacă s-ar fi întâmplat așa ceva, cu siguranță ar fi murit.

Duminică dimineața, Desmond și Robert se pregăteau să plece din casa familiei Taylor.

— Mamă, tată, vă mulțumesc pentru timpul frumos petrecut împreună, spuse Robert în timp ce își puneau lucrurile în mașină. Și pentru mâncarea atât de bună, adăugă el.

— Da, a fost o plăcere să fim împreună, zise și Desmond. Mii de mulțumiri!

Puțin după aceea se aflau pe autostradă, bucurându-se de căldura din mașină în acea duminică geroasă de decembrie. Radioul era pornit. Brusc, muzica se opri. Pentru un moment, liniște totală. Apoi: „Japonia a bombardat Pearl Harbour, în Hawaii! America intră în război! Toți militarii în termen care nu se află în cazarmă să se prezinte imediat! Repet: America este în război cu Japonia!"

Robert și Desmond se priviră, cu fețele cuprinse de neliniște. Asimilau anunțul.

— S-a zis cu planurile mele de a mă duce acasă după încă o lună de armată, remarcă Robert cu vocea aproape gâtuită. Probabil că o să fiu încorporat pe perioadă nedeterminată. Oare cât o să țină?

— Cine știe? Cred că mă încorporează și pe mine cât de curând.

Desmond nu fusese încă încorporat pentru serviciul militar de un an, pentru că mai erau încă mulți care se înrolaseră înaintea lui și pentru că lucra pe șantierul naval, care era considerat o parte esențială a industriei, date fiind planurile de război ale guvernului.

În timp ce șoseaua se derula pe sub roțile mașinii în acea după-amiază de 7 decembrie 1941, gândurile celor doi băieți erau îndreptate spre viitor și spre ceea ce avea să le rezerve. De trei ori au fost opriți de poliție în acel drum. Pentru că Robert purta uniformă, poliția voia să știe încotro se îndreptau. După ce Robert le explica faptul că fuseseră la New York și se îndreptau spre baza lui militară, li se făcea semn să treacă.

Tot atunci, Desmond își aminti de ziua în care mersese la comisia de recrutare să se înroleze, așa cum li se cerea tuturor bărbaților de optsprezece ani. Pastorul Wood mersese cu el. Au așteptat în hol, până când agentul i-a chemat înăuntru.

Patru sau cinci ofițeri erau în încăpere. După consemnarea numelui și a adresei, se pregăteau să-l clasifice.

— Aș vrea să mă înrolez ca nepurtător de armă, le spuse Desmond.

— Măi băiatule, așa ceva nu există în armată.

— Să trăiți! (Desmond își aminti că așa trebuie să te adresezi în armată.) Eu sunt adventist de ziua a șaptea, iar noi sâmbăta nu facem activități obișnuite. Dar în Sabat putem avea grijă de bolnavi sau de răniți, așa ca Iisus.

— Și ce legătură are asta cu nepurtarea armei? întrebă alt ofițer.

— Noi credem că trebuie să păzim toate cele Zece Porunci. Una dintre ele este: „Să nu ucizi." Așa că noi nu credem că trebuie să facem uz de arme.

Pastorul Wood dădu din cap aprobator și părea mulțumit de răspunsurile lui Desmond. Comisia de recrutare părea nedumerită.

— Măi băiete, ce-ar fi dacă toată lumea ar crede așa ca tine? Cum am mai putea să facem război?

— Dacă toată lumea ar crede ca mine, n-ar mai fi războaie, îi răspunse Desmond. Domnule, soldații o să fie răniți și eu aș vrea să ajut la îngrijirea lor.

— Bine, Doss, dar atunci trebuie să te înrolezi ca necombatant[2], propuse un alt ofițer.

---

[2] În engleză, termenul este *conscientious objector*, cu sensul de „persoană care, invocând motive de conștiință, refuză să se înroleze în forțele armate". În limba română, termenul a fost calchiat uneori ca „obiector de conștiință". În volumul de față s-a preferat termenul „necombatant", care, conform DEX, se referă la un cadru militar sau la o persoană civilă care, în timp de război, nu participă efectiv la lupte, ci îndeplinește misiuni auxiliare. – n.tr.

— Dar, domnule, eu îmi iubesc țara și vreau să fac tot ce pot să ajut.

Desmond își aminti cum erau priviți necombatanții. Aceștia participau la demonstrații împotriva guvernului, nu salutau steagul, nu purtau uniformă militară și nu făceau nimic ca să contribuie la efortul de război. El nu se voia băgat în aceeași oală cu ei.

— Păi, măi băiete, tu ne spui că vrei să ții Sabatul sâmbăta și că nu vrei să porți armă. Dacă te duci în armată cu clasificarea 1A și vrei să ții Sabatul, dar nu porți armă, te asigur că nu trece mult și apari în fața Curții Marțiale. Dar, dacă apari cu clasificarea 1AO – litera „O" însemnând „necombatant" –, atunci nu poți fi acuzat și nici dus în fața Curții Marțiale. Așa o să fie cel mai bine pentru tine, îi explică ofițerul. Dacă ești necombatant nu înseamnă că n-o să-ți servești țara, ci înseamnă că intri în armată cu rezervele și scrupulele tale religioase.

Desmond îl privi pe pastor, iar pastorul, pe Desmond.

— Desmond, cred că ar fi bine să accepți clasificarea pe care ți-o propun. Altceva nu prea ai ce face, îi spuse pastorul Wood.

Desmond își aminti toate acestea la volanul mașinii, în acea după-amiază de decembrie. Ce avea să-i rezerve viitorul? Nu se îndoia că nu va trece mult și va veni și ordinul lui de încorporare.

Și nu se înșelă. La scurt timp îi sosi „felicitarea" în poștă, iar la 1 aprilie 1942, Desmond a fost încorporat în Armata Statelor Unite. Nu era câtuși de puțin o farsă de 1 aprilie.

DOROTHY

Era anul 1920. Fred și Elsie Schutte locuiau la acea vreme în Colorado. Fred fusese intoxicat cu gaz în Primul Război Mondial și avea un handicap fizic. Elsie era însărcinată cu primul lor copil și era foarte fericită. Dar nu se simțea bine, așa că Fred angajase o femeie din localitate să o ajute pe Elsie prin casă și pe la bucătărie. Betty (să o numim așa) era adventistă de ziua a șaptea și îi plăcea să citească din Biblie și să le povestească oamenilor ce citea, ori de câte ori avea ocazia. Nu a durat mult până să înceapă să îi spună și lui Elsie lucruri din Biblie despre care Elsie nu mai auzise niciodată. Betty i-a explicat în detaliu ce înseamnă Sabatul, ce li se întâmplă oamenilor când mor, cum va veni Iisus a doua oară pe nori și alte adevăruri biblice.

— E foarte logic ce spui, chiar dacă n-am auzit niciodată până acum așa ceva, îi spuse Elsie într-o zi prietenei ei Betty. (Între timp, deveniseră bune prietene studiind Biblia împreună.) Chiar mi-ar plăcea să vin la tine la biserică, dar nu știu cum să fac. Soțul

meu a fost crescut în religia catolică și vrea să merg la biserica lui.

— Îmi pare rău, Elsie! Uite cum zic eu, tu să studiezi Biblia în continuare, iar, într-un final, lucrurile se vor aranja de la sine. Sunt sigură.

La scurt timp după aceea, Fred și Elsie s-au decis să se mute înapoi în Richmond, Virginia, unde erau rudele lor. În drum spre Virginia au fost nevoiți să se oprească în Philadelphia, Pennsylvania, pentru nașterea fetiței lor, căreia i-au pus numele Dorothy Pauline.

După cum Dorothy avea să îi povestească lui Desmond mai târziu, familia Schutte nu era una foarte fericită. În primul rând, lui Fred nu îi convenea că Elsie era interesată de altă religie decât cea în care fusese el crescut, chiar dacă el rareori dădea pe la biserică. Nici măcar nu voia să o lase să citească Biblia, care ei îi devenise foarte dragă.

— Nu mai vreau să te văd citind tot timpul din vechitura aia de carte, îi spuse el nervos într-o zi.

Și, zicând așa, îi smulse cartea din mână și o aruncă în sobă. Acestea se petreceau la câțiva ani după nașterea lui Dorothy, ani în care mai veniseră pe lume încă șase copii. Tatăl lor dobândise obiceiul de a bea și ajunsese alcoolic. Băutura scotea întotdeauna ce era mai rău din el și de multe ori își abuza soția și copiii. Deseori se întâmpla să vină acasă de la magazinul din colț, de unde cumpăra băutură pentru el și prietenii

lui, și începea să își bată copiii. Într-o zi, Dorothy protestă printre suspine:

— Tati, de ce mă bați? Nu ți-am greșit cu nimic.

— Te bat pentru zilele în care ai făcut rele și nu ai luat bătaie, îi răspunse el necruțător.

Părea să îi placă să se descarce în special pe cei doi copii mai mari, așa că Dorothy și Thomas au învățat să se ascundă când își vedeau tatăl venind acasă. Când Dorothy avea cincisprezece ani, tatăl ei a murit – probabil din cauza sănătății precare și a băuturii. Ea avea să spună mai târziu că a fost ca și când în casa Schutte se terminase iadul și începuse raiul. După moartea lui, mama și copiii au început să meargă la biserică în fiecare sâmbătă, iar la scurt timp ea și copiii mai mari au fost botezați în Biserica Adventistă. Mama a avut apoi grijă ca băieții și fetele ei să meargă la școala confesională, care se ținea într-o încăpere din curtea bisericii.

Dar Dorothy deja terminase clasa a opta și se pregătea să meargă la Academia din Shenandoah Valley, un liceu cu internat unde elevii puteau învăța Biblia în rând cu celelalte materii. Dorothy își dorea să urmeze această școală, așa că vorbi cu mama ei:

— Mamă, eu chiar aș vrea să mă duc la școala asta. Aș învăța multe despre Biblie și o să fie plăcut să stau în cămin cu alte fete.

— Dar, Dorothy, crezi că ne permitem? O să fie cam scump.

— Să știi că pot lucra acolo. Elevii pot face multe, de exemplu pot ajuta la bucătărie, la mâncare și la spălatul vaselor – am făcut asta și acasă, așa că știu ce și cum. Apoi mai e loc la spălătorie, prin curte sau la birouri, pentru tot felul de munci. Mai sunt și câteva ateliere, ca elevii să poată câștiga bani acolo. O să lucrez cât pot și cât o să mă lase și sunt sigură că îmi pot câștiga singură banii.

— Bine, Dorothy! Vezi ce poți afla. Scrie și cere informații, plus un formular de înscriere, îi sugeră mama.

Uite așa ajunse Dorothy la Academia din Shenandoah Valley.. Nu după mult timp a început chiar să îndrăgească locul. Mai era încă un lucru pe care elevii îl puteau face ca să își achite taxele școlare: să vândă reviste și cărți religioase în timpul lunilor de vară. Într-o zi, Dorothy îi zise uneia dintre colegele de cameră:

— Mary, ce-ar fi ca la vară să vindem reviste? O să ne facem rost de bani pentru anul școlar viitor.

— Da, hai să vindem. Dacă mergi cu mine, vreau să încerc. Îți dai seama? O să putem să facem rost de bani destui pentru tot anul școlar viitor, răspunse Mary..

Probabil că fetele erau puțin prea entuziaste pentru situația dată, dar cine ce-ar realiza dacă n-ar și visa? Primind ajutorul și încurajarea celui care se ocupa cu aceste activități, cele două eleve s-au pregătit să vândă reviste. Au fost repartizate în Lynchburg, Virginia.

În biserica din Lynchburg o întâlni Desmond pe Dorothy pentru prima oară. Era în perioada în care Desmond lucra pentru primărie și locuia acasă, la părinți. Regula era ca, vineri după-amiaza, cel care vine primul acasă să pregătească masa pentru Sabat. Audrey era deja căsătorită, iar pe Harold nu îl interesa gătitul, așa că în cea mai mare parte găteau mama Doss și Desmond.

Într-o zi de vineri, Desmond ajunse acasă primul, așa că începu să gătească. Întotdeauna aveau pe Sabat fasole fiartă, deci puse niște boabe într-un vas, turnă apă și o lăsă pe foc la fiert. Apoi tăie niște legume și găti o delicioasă tocăniță vegetariană. Când termină cele două feluri, se simți foarte mândru de meniul pregătit de el pentru Sabat.

— Mamă, crezi că le-am putea invita la noi pe Dorothy și pe Mary? Le știi, fetele alea două care vând reviste în Lynchburg vara asta. Cred c-o să fie drăguț, veni Desmond cu sugestia mai târziu, în aceeași seară.

Ospitalieră din fire, mama Doss îi răspunse afirmativ, așa că în ziua următoare, când le văzu la biserică, Desmond le întrebă pe fete:

— Dorothy, nu vrei să vii cu Mary la noi acasă să mâncăm de prânz?

Fetele se priviră reciproc și răspunseră afirmativ în același timp. Desmond nu știa atunci că nu le mergea prea bine cu vândutul revistelor și nu mai aveau rezerve

de alimente. Erau nemâncate. De fapt, avuseseră o zi în care nu le mai rămăsese pic de mâncare și niciun ban să cumpere ceva. Un bărbat cumpărase o revistă de la ele când îi spuseseră că erau flămânde. Cu cei zece cenți, cumpăraseră o bucată de pâine veche de o zi și o sută de grame de unt – pe care le-au devorat pe loc. Așa că, în acel Sabat, Dorothy și Mary au fost de-a dreptul încântate să meargă la masă la familia Doss.

Ajunși cu toții acasă, Desmond o luă discret pe mama lui deoparte și îi spuse să le întrețină pe fete, până încălzește el mâncarea.

— Bine, Desmond, dacă așa vrei...

Și Desmond porni să încălzească fasolea și tocănița, dând focul tare, ca să se facă mai repede. Apoi scoase niște aperitive, pregăti pâinea și alte lucruri ce trebuiau puse pe masă. Dar, la un moment dat, simți un miros. Ce să fie? O, nu, fasolea... Desmond luă repede oala de pe foc. Nu mai era apă, iar fasolea se arsese. Răsturnă repede boabele în altă oală, fiind atent să le lase pe cele arse deoparte. Apoi mai turnă apă și le puse din nou pe aragaz, dar la foc mic. Fasolea arsă o scoase într-un castron – avea să o mănânce mai târziu.

Tocmai când credea că totul e sub control, îi ajunse din nou la nări un miros de ars. Ce să mai fie de data asta? Tocana. O luă de pe foc și repetă procedeul. Era prea târziu să facă altceva, plus că în casa familiei Doss nu se arunca mâncare. Gustă. Era într-adevăr

cam afumată, dar o consideră totuși comestibilă. Apoi chemă pe toată lumea la masă.

Cândva, la multă vreme după aceea, Desmond îi aminti lui Dorothy de acea masă cu fasole arsă și tocană afumată. Au râs copios. Dorothy avea să spună:„Ne era atât de foame, că n-am sesizat că fasolea era arsă."

În cele din urmă, Dorothy și Mary s-au întors la îndrăgita lor școală, iar Desmond rămase preocupat de ale lui – de exemplu, să muncească. S-au scurs trei sau patru ani, iar el ajunse să lucreze pe șantierul naval din Newport News.

Într-o zi, la biserică, o întâlni pe doamna Hildebrandt și își aminti că ea fusese una dintre cele care se ocupaseră de fetele cu reviste.

— Doamnă Hildebrandt, nu cumva știți pe unde este Dorothy Schutte acum? Nu am ținut legătura cu ea și nu mai știu pe unde e, întrebă Desmond,

— Ba da, Desmond, știu. A absolvit Academia din Shenandoah Valley și acum urmează Colegiul Misionar din Washington. E chiar în Takoma Park, o suburbie a metropolei Washington, D.C. În aceeași zonă se află și Conferința Generală a Bisericii Adventiste de Ziua a Șaptea, Editura Review and Herald, Spitalul și Sanatoriul Washington.

Desmond nu avu nevoie să afle și altceva. Weekendul următor a fost în Washington, D.C. – sperând să o întâlnească pe Dorothy..

În zonă erau trei biserici adventiste: marea Sligo Church, biserica spitalului și biserica colegiului. A presupus că Dorothy e la biserica colegiului, așa că acolo se duse. Așteptă câteva minute la intrare, să vadă dacă nu cumva Dorothy va veni împreună cu colegii ei, dar nici urmă de ea. Se hotărî să intre și să participe la închinare acolo. Probabil că avea să o găsească mai târziu pe Dorothy.. Se așeză undeva în spate și o observă pe Dorothy chiar în fața lui. O bătu pe umăr. Ea se întoarse, cu o privire foarte surprinsă. El dădu să îi șoptească ceva chiar atunci, dar ea, știind regulile, îi spuse:

— Șșșt, vorbim mai târziu.

Mare mirare dacă Desmond a auzit ceva din predica pastorului din acea zi. După încheierea programului a avut în sfârșit ocazia să vorbească cu Dorothy..

— Mă bucur să te văd, Dorothy.. Nu ne-am văzut demult. Cred că de când ați fost voi în Lynchburg.

— Desmond, și eu mă bucur să te văd. Da, la Lynchburg ne-am văzut. Pare tare demult, remarcă Dorothy..

— Nu putem lua prânzul undeva împreună? întrebă Desmond.

O găsise pe Dorothy și nu avea de gând să o lase să îi scape așa ușor.

— Soții Miller, de aici de la noi din biserică, m-au invitat la ei la masă, așa că nu știu..., zise Dorothy, lăsând propoziția neterminată.

Chiar în acel moment, familia Miller apăru lângă Dorothy și Desmond, care nu pierdu momentul și explică:

— Am venit special să o văd pe Dorothy.. Ea nu a știut despre asta și mi-ar plăcea să luăm prânzul împreună undeva.

— Sigur, Dorothy, du-te, spuse doamna Miller. Vii la noi altă dată.

Așa că soții Miller au urcat în mașină, lăsându-i pe Dorothy și pe Desmond singuri.

— Tu cunoști mai bine decât mine locul ăsta. Unde am putea mânca? întrebă Desmond.

— Sunt două locuri. La cantina colegiului sau la cantina spitalului.

— Și unde ai prefera?

— De obicei merg la cantina colegiului.

Gândindu-se la regula colegiului ca iubiții să nu mănânce împreună cu iubitele lor – o regulă pe care acum noi o considerăm destul de învechită –, Dorothy spera ca aceia care o cunosc să-l considere pe Desmond vărul ei sau ceva de genul. La urma urmei, nici nu era iubitul ei, își zise ea. Doar o cunoștință.

Deci Dorothy și Desmond au luat prânzul împreună la cantina colegiului. Mai târziu au găsit un loc în care să poată sta de vorbă.

— Ce cursuri urmezi, Dorothy? o întrebă Desmond.

— Deocamdată cursurile preliminare de asistentă medicală. Sper să intru la asistență medicală la anul. Dar tu cu ce te ocupi? îl întrebă și ea.

— Lucrez pe un șantier naval din Newport News, Virginia. Sunt dulgher – un fel de tâmplar, doar că lucrăm în special în interiorul vapoarelor alea imense. Așa putem lucra și în zilele cu ploaie.

Întrebări au continuat să curgă în ambele sensuri și cei doi s-au bucurat de după-amiaza petrecută împreună. Desmond știa că trebuia să plece curând, fiindcă în acea noapte îl aștepta un drum de peste trei sute de kilometri.

— Te deranjează dacă mai vin să te văd?

— Vino, dacă vrei! M-am simțit bine în această după-amiază, răspunse Dorothy zâmbind, sub privirile atente ale lui Desmond.

Din acel moment, Desmond mergea un weekend să își vadă părinții, în Lynchburg, și un weekend să o vadă pe Dorothy, la Colegiul Misionar din Washington. Apoi o lua de la capăt. S-a trezit bucurându-se nespus de sfârșiturile de săptămână petrecute cu Dorothy..

Mai târziu, când s-au apropiat mai mult, Desmond și Dorothy ieșeau împreună cu un alt cuplu.

— Ce-ar fi să conduci tu mașina mea și să stau eu în spate cu Dorothy? îi propuse Desmond prietenului său.

— Mie-mi convine, n-o să-i fac niciun rău rablei tale de mașină, glumi acesta.

Desmond nu plănuise să se întâmple lucrurile așa cum s-au întâmplat, însă Dorothy era chiar lângă el... și încă atât de aproape... Se aplecă și o sărută pe obraz. De ceea ce a urmat, fără îndoială că Desmond a fost luat prin surprindere. Ea se întoarse și aproape că îi trase o palmă.

— Desmond, nu! Cum adică mă săruți? Ce vrei cu asta? E prima oară când las un băiat să mă sărute. Dar nici măcar nu te-am lăsat. M-ai sărutat fără să îmi ceri voie.

Desmond își dădu seama că era chiar supărată.

— Mi-a fost teamă că, dacă te întreb, n-o să mă lași, zise el cu sfială. Dar, Dorothy, te-am sărutat pentru că pur și simplu te iubesc foarte mult. N-aș conduce aproape patru sute de kilometri, din două în două săptămâni, ca să te văd, dacă nu m-ar interesa persoana ta, nu crezi?

— Da, așa e, răspunse Dorothy, citindu-i-se în priviri uimirea și bucuria.

Din acel moment, lucrurile au intrat pe un făgaș mai lin, iar Desmond și Dorothy se bucurau să fie împreună ori de câte ori puteau.

Era firesc, așadar, ca pe drumul de întoarcere de la New York la Newport News, în acea seară de 7 decembrie 1941, Desmond să-și dorească să se oprească

pentru câteva minute să discute cu Dorothy despre război.

În timp ce Robert se plimba prin zonă, Desmond merse la casa în care Dorothy stătea și lucra, în contul mesei și cazării, pe perioada colegiului. Tocmai începea să învețe pentru cursurile din ziua următoare când doamna pentru care lucra a venit la ușă și i-a spus că are un musafir. Dinadins nu îi spusese cine e, așa că Dorothy rămase șocată. Știa că Desmond nu avusese în plan să vină la ea weekendul acela.

Sări în sus de bucurie la vederea lui, dar la scurt timp își dădu seama că pe Desmond îl frământa ceva.

— Dorothy, n-ai auzit știrile?

— Ce știri? întrebă ea, cu o tresărire de teamă în priviri.

— Japonia a bombardat Pearl Harbour, iar America și Japonia sunt acum în război.

— Nu, n-am auzit. Desmond, asta înseamnă că trebuie să mergi la război?

— Presupun că da. Sunt categoric pe lista de încorporare.

Mai stătură de vorbă câteva minute, apoi Desmond știa că trebuie să plece, fiindcă mai avea drum lung până acasă. De data aceasta, când a luat-o pe Dorothy în brațe și a sărutat-o de la revedere, n-a mai existat niciun protest.

„ACUM SUNTEȚI ÎN ARMATĂ!"

Desmond își dădea seama că se apropia momentul să fie luat în armată, dar încă lucra pe șantier așteptând ordinul de încorporare.

— Desmond, știi cumva când o să pleci? întrebă șeful lui într-o zi.

— Nu știu exact când, dar probabil curând, judecând după numărul de înregistrare al celor încorporați zilele astea. Se apropie de numărul meu.

— Știi, tu lucrezi în industria considerată crucială pentru război și am putea să te trecem pe lista celor scutiți, sugeră șeful. Cred că o să reușim. Foarte mulți pleacă în armată, că efectiv nu mai avem oameni.

— Păi nu prea cred că ar trebui că fiu scutit. Sunt sănătos, nu am griji în privința asta. Și nu cred să fiu mai bun în vreun fel decât cei plătiți cu douăzeci și unu de dolari pe lună. Mulțumesc de intenție! Cred totuși că ar trebui să mă duc, răspunse Desmond.

— Cum vrei. M-am gândit să îți ofer șansa asta.

Apoi, șeful plecă la treburile lui, lăsându-l pe Desmond să se gândească la faptul că, dacă tot era atât

de certă plecarea lui pe front, mai era ceva ce trebuia decis.

Merse din nou în Washington, iar el și Dorothy petrecură un nou Sabat frumos împreună. Duminică după-amiază, după ce Dorothy își termină treaba pe ziua respectivă în casa în care lucra, Desmond o luă cu mașina pentru o plimbare în parc, înainte să pornească spre casă.

— Ai mai auzit ceva despre plecarea în armată? întrebă Dorothy.

— Nimic sigur încă. Ți-am spus, nu-i așa, că șeful de la șantier s-a oferit să mă treacă pe lista celor scutiți? întrebă Desmond.

— Da, mi-ai spus și te admir pentru atitudinea ta, chiar dacă ți-ar fi fost mai ușor să fi stat departe de armată.

Desmond parcă mașina lângă un pârâiaș drăguț, unde petrecuseră și altă dată clipe frumoase împreună. De data aceasta se aplecă spre Dorothy, o apucă de după umeri, o strânse puternic și zise:

— Dorothy, eu te iubesc foarte mult și mi-ar plăcea să fii soția mea. Vrei să te căsătorești cu mine?

— Și eu te iubesc, Desmond, și nimic nu mi-ar plăcea mai mult decât să fiu soția ta., a fost răspunsul bine-venit al lui Dorothy..

Urmară alte drăgălășenii, iar de data aceasta Dorothy nu avu nicio obiecție la sărutările bărbatului

care îi cucerise inima. Totuși erau vremuri de război și cei care se căsătoreau trebuiau să nu uite acest lucru când își plănuiau viitorul.

— Desmond, avem niște probleme, spuse Dorothy în timp ce discutau toată situația. Una dintre ele este că eu plănuiesc să intru la școala de asistente din septembrie, unde nu mi se permite să fiu căsătorită. Mă rog, nu mă pot ei opri, dar, dacă mă căsătoresc, nu mă mai pot înscrie. Se consideră că e mai bine ca studentele să nu fie măritate. Iar eu chiar vreau să fiu asistentă.

— Știu că vrei, iubita mea, și n-o să facem nimic să împiedicăm asta. O altă problemă este că, dacă eu intru în armată și plec pe front, continuă Desmond, o să te las singură. Și dacă rămâi însărcinată?

— M-am gândit mult și la asta. Când o să am copii, vreau să stau acasă cu ei. Iar dacă facem un copil și tu trebuie să pleci, o să rămân singură și o să trebuiască să lucrez. Sau, mai rău – adăugă Dorothy cu un nod în gât –, dacă facem un copil și tu nu te mai întorci? Cum o să-l pot crește singură?

Discutând aceste lucruri, ajunseră la concluzia că, oricât de mult s-ar fi iubit și le-ar fi plăcut să se căsătorească, cel mai bine ar fi fost să aștepte cu nunta până după război. Știau că multe alte cupluri ajunseseră la această concluzie. Era o latură a războiului.

*****

Era 1 aprilie 1942 și armata continua încorporările.

— Numele? întrebă ofițerul.

— Doss Desmond T., răspunse recrutul.

— Ești de aici, din Lynchburg, nu-i așa? continuă ofițerul, uitându-se la actele lui Desmond.

— Da, să trăiți! răspunse Desmond.

— Foarte bine, Doss. Du-te acolo cu ceilalți. Peste puțină vreme o să pleci la Camp Lee.

La scurt timp, recruții se aflau deja în tren. Desmond observă că majoritatea camarazilor erau niște copii, de optsprezece, nouăsprezece ani. El avea douăzeci și trei. Cu toții păreau oarecum neliniștiți. Desmond avea un pic mai mult la ce se gândi, în comparație cu ceilalți, credea el. Se întâmpla să fie vineri; ziua următoare era Sabat. Ce-o să se întâmple?

Stând jos și încercând să se liniștească, Desmond sesiză mirosul cumplit de tabac, precum și pe cel de whiskey și de bere. Recruții încă nu depuseseră jurământul – asta avea să se întâmple la Camp Lee –, așa că profitau de ultimele momente să petreacă. Aproape fiecare om din tren bea și fuma. Iar țigările erau mari și negre. Mulți dintre ei se îmbătaseră atât de tare, încât abia puteau sta pe picioare.

Când trenul ajunse la Camp Lee, Desmond se simțea de parcă el însuși fumase. Avea o cumplită durere de cap.

— Hai, jos, toți! Duceți-vă în clădirea aia! ordonă ofițerul responsabil.

Desmond sări, se așeză în rând și în scurt timp se afla în fața unei mese unde un soldat împărțea uniforme și alte obiecte.

— Ia să vedem, tu ești Doss, nu? Ce mărimi porți?

După ce Desmond îi răspunse, acesta aduse două uniforme, lenjerie intimă, bocanci, șosete, un veston, împreună cu o raniță în care să le pună.

— Doss, îmbracă-te în uniformă și du-ți la masa aia lucrurile de civil, cei de acolo o să te ajute să le trimiți înapoi acasă. N-o să mai ai nevoie de ele în armată.

Făcând toate aceste lucruri, Desmond se simțea parcă o altă persoană. Unde avea să plece celălalt Desmond?

După ce își primiră echipamentul, recruții au fost îndrumați spre diferite barăci, unde aveau să doarmă în cele câteva nopți petrecute în acest centru. Fiindcă era un centru de încorporare, încă nu existau restricții, așa că Desmond merse în Petersburg vineri seara, să cunoască biserica adventistă. I-ar fi plăcut să revină ziua următoare pentru serviciile divine, dar n-avea să fie chiar așa de simplu. În Sabat dimineața se trezi auzindu-l pe sergent urlând:

— Gata, băieți, e timpul să vă treziți, copăcel, copăcel! Hai, avem treabă azi. Acum sunteți în armată – n-o să vă fâțâiți de colo-colo, ca acasă.

Desmond se trezi ca toți ceilalți, se echipă și se duse la cantină pentru micul dejun. Nu știa cum avea să decurgă ziua, dar știa că anumite lucruri nu le putea face în Sabat. După micul dejun, sergentul anunță:

— Băieți, mai târziu avem inspecție. Asta înseamnă că barăcile astea trebuie să fie curate – lună și bec, adică. Trebuie frecat cu cârpa pe jos, trebuie șters praful în dulapuri și ce e înăuntru trebuie curățat, paturile să fie făcute – perfect întinse –, iar în jurul barăcii trebuie să fie ordine deplină. Tot ce nu se cultivă trebuie smuls. Și, da, nu uitați de geamuri, trebuie să lucească și pe dinăuntru, și pe dinafară. Nu uitați că cei care inspectează poartă mănuși albe și le fac viața un chin celor care lasă praf chiar și pe dulapuri. Cârpele, teurile pentru spălat pe jos și detergenții sunt în dulapul ăsta. Aveți întrebări, veniți la mine! Hai, la treabă.

Sosi momentul ca Desmond să vorbească cu sergentul.

— Dom' sergent, eu sunt adventist de ziua a șaptea și azi e Sabat pentru mine. Nu pot să fac genul ăsta de treburi în Sabat.

— Ești ce? Ce-i aia„adventist de ziua a șaptea" și de ce nu pui și tu mâna la curățenie, băiatul mamii ce ești? zise sergentul răstindu-se.

— Nu fug de curățenie, doar că nu pot să o fac în Sabat. Știți, eu sunt necombatant.

— Ia uite, ca să vezi! Avem un necombatant, rosti sergentul sarcastic. Băiete, tre' să știi că n-am nevoie de d-ăștia ca tine. Hai, acu' treci la treabă!

— Îmi pare rău, dar nu pot. O să muncesc mâine de două ori mai mult.

— Avem nevoie de tine azi, nu mâine. Dacă nu vrei să pui osu' la muncă, dispari, înainte să dau cu tine de pământ. Să nu te văd înaintea ochilor!

Așa că Desmond merse și se așeză pe treptele barăcii. Își scoase micuța Biblie din buzunar și începu să citească. Ultimele minute fuseseră un coșmar și avea nevoie de puțină încurajare din Biblie.

— Ia-uite, ce avem noi aici? zise un ofițer care trecea prin zonă și îl observase pe Desmond stând pe scări și citind. Tu n-ar trebui să fii afară din baracă. Treci înăuntru și la muncă!

Desmond încercă să îi explice, dar ofițerul nu vru să asculte. Doar repeta: „Treci înăuntru! Treci înăuntru!"

Suspinând, Desmond se ridică și intră în baracă. Sergentul îl observă:

— Credeam că ți-am zis să stai afară!

— Stăteam, dar un domn ofițer mi-a zis să intru.

— Ce încurcătură de mațe mai e și asta... Bine, Doss, treci în colțul ăla și dă-te din calea băieților, zise el sarcastic din nou.

Așa că Desmond merse și se așeză în colț, iar fiecare soldat care se apropia de el îl înjura.

Ziua următoare, recruților li s-a spus să își adune lucrurile și să fie în formație la ora 10. Urmau să plece spre Fort Jackson, în Carolina de Sud, pentru instrucția militară de bază.

INSTRUCȚIA MILITARĂ DE BAZĂ

Hai, sus în tren, soldați ce sunteți! Și vă puteți face comozi, că o să fie un drum lung. Oricum, după ce ajungeți, n-o să mai aveți voi vreme să vă faceți comozi, precizează ofițerul.

Drumul a fost frumos prin sudul Virginiei, apoi prin Carolina de Nord și, în sfârșit, în Carolina de Sud, până la Fort Jackson, aproape de Columbia. Băieților li s-a ordonat să coboare din tren și să urce în mașinile armatei care veniseră să îi ducă la Fort Jackson.

La sosire au fost îndrumați spre anumite mese, unde au fost informați cu privire la diferitele activități și obligații. Când îi veni rândul, Desmond se apropie de masă și îl salută pe ofițer într-o manieră destul de neobișnuită, fiindcă încă nu deprinsese tehnica. Ofițerul îl salută înapoi, cu o grimasă. Apoi luă actele lui Desmond, se uită la ele și spuse:

— Doss, numărul tău de identificare militară este 33158036. Numărul dosarului medical este C6067288. Uite o plăcuță pe care sunt scrise numerele, dar îți sugerez să le memorezi. O să le folosești

mult. Ești repartizat la Compania M. Soldatul de la ușa aia o să te îndrume.

— Unde este Compania M? îl întrebă Desmond pe soldat.

Soldatul îi arătă, dar apoi îi spuse:

— Stai! Toată lumea trebuie să aștepte acolo, până primiți alte indicații.

Instructorii au citit Articolul de Război și au precizat că nimeni nu trebuie să plece fără învoire, plus alte lucruri. Apoi s-a făcut precizarea:

— În următoarele două săptămâni sunteți în carantină. Nu puteți părăsi Fort Jackson în această perioadă.

Desmond găsi Compania M și își așeză echipamentul, ordonat, la capătul patului său de cazarmă. Era începutul săptămânii și Desmond se hotărî să nu aștepte până vineri ca să ceară învoire pentru Sabat. Voia să fie sigur că n-o să fie repartizat la vreo muncă în acea zi. Dar mai voia să meargă și la biserică. Se întreba cum va putea s-o facă, dată fiind chestiunea carantinei. Înainte să pornească înălță o rugăciune, cerându-I lui Dumnezeu să îl ajute să meargă totul bine.

Găsi un sergent.

— Știți, eu sunt adventist de ziua a șaptea și vreau să văd cum pot avea Sabaturile libere. Unde să mă duc și cu cine să vorbesc? îl întrebă Desmond.

— Cred că trebuie să te duci la capelanul regimentului. Îl cheamă Stanley și îl găsești la capelă, lângă birourile regimentului, îi răspunse sergentul, fără să fie răutăcios.

După indicațiile primite, Desmond găsi birourile.

— Îl pot găsi cumva pe-aici pe capelanul Stanley?

— Îl găsești în capelă, chiar acolo, soldat!

Desmond merse la capelă și observă un bărbat stând la un birou, chiar lângă ușă.

— Sunteți capelanul Stanley? întrebă Desmond și, după ce primi un răspuns afirmativ, continuă: Cred că dumneavoastră sunteți omul cu care trebuie să vorbesc.

— Cum te cheamă și de ce vrei să vorbești cu mine?

— Mă cheamă Desmond T. Doss și tocmai am sosit în unitate. Sunt creștin adventist de ziua a șaptea și aș vrea să văd dacă e posibil să fiu scutit de datorie în zilele de Sabat, sâmbăta. Mi-aș dori foarte mult să primesc învoire ca să pot merge la biserică, în Columbia, îi răspunse Desmond politicos.

— Mă bucur de cunoștință, Doss. Am un bun prieten care este adventist. Cred că e unul dintre misionarii voștri. Cât despre problema ta, nu știu ce pot face pentru tine, din cauza carantinei. Dar pot încerca.

— Știți, eu întotdeauna am mers la biserică și nici nu vreau să mă gândesc că n-o să mă duc, preciză Desmond.

— Bine, mă bucur că ai venit. Caută-mă spre sfârșitul săptămânii și o să văd dacă pot să-ți aranjez ceva, zise capelanul, făcându-i semn lui Desmond să plece.

Desmond își dădu seama că Stanley era un capelan prietenos și înțelegător și chiar credea că îl va ajuta, dacă va putea. Această concluzie a lui Desmond avea să-i îi fie pusă la probă de vreo câteva ori în timpul încercărilor capelanului de a-l ajuta.

Desmond reveni la Compania M și în foarte scurt timp era deja integrat în rutina vieții cazone. Din câte își putu da el seama, Compania M era locul în care erau plasați cel puțin o parte dintre recruți, până când ofițerii își dădeau seama unde se potrivesc cel mai bine.

Vinerea, Desmond merse să discute cu capelanul Stanley din nou.

— Ce ați reușit cu cererea mea de a merge la biserică mâine?

— Doss, mă bucur că ai venit. S-a întrunit comisia pentru asemenea cereri și am decis să îți permitem să mergi mâine la biserică. Singura problemă e că trebuie să meargă cineva cu tine.

Desmond se întrebă atunci pe cine de pe lumea asta ar putea convinge să meargă cu el la biserică sâmbăta, însă își dădu seama că încă nu terminase de vorbit capelanul.

— Dar am hotărât totuși să te lăsăm să mergi singur, încheie el.

Desmond își luă foaia de învoire de la birouri, încântat că va merge la biserică în primul Sabat petrecut în cazarmă. Se bucură de serviciile divine. Membrii de acolo, obișnuiți cu soldații, îl întâmpinară cu căldură. A fost chiar invitat să stea la masa de părtășie destinată soldaților aflați acolo din alte companii de la Fort Jackson. La încheierea Sabatului, Desmond era cuprins de un sentiment foarte plăcut, recunoscător lui Dumnezeu pentru minunata zi.

Desmond învăța cum e formată o armată, cu divizii, regimente, batalioane și companii. Departamentul medical era o unitate separată, care nu răspundea în fața comandanților companiei, ci avea conducere separată. Dar sanitarii erau împărțiți și atașați fiecărei companii. În săptămâna care a urmat, Desmond a fost transferat la departamentul medical ca sanitar, atașat la Compania B din Regimentul 307 al Diviziei 77.

Vinerea următoare se îndreptă spre birourile regimentului, să vadă cum face cu învoirea pentru ziua următoare. După cum merseseră lucrurile săptămâna anterioară, spera să nu întâmpine nicio problemă.

— Aș putea fi învoit mâine, ca să mă duc la biserică? îl întrebă Desmond pe sergentul de la birouri.

— Dacă vrei așa ceva, cred că trebuie să te adresezi căpitanului Wendell (nu e numele lui real). Știi că voi, recruții, sunteți în carantină două săptămâni, așa că eu nu îți pot da învoire.

— Unde e căpitanul?

— Acum nu e, dar trebuie să se întoarcă într-un sfert de oră, dacă vrei să îl aștepți.

— Îl aștept.

Desmond știa că era important pentru el să stea de vorbă cu căpitanul. După zece minute, acesta se întoarse și îl văzu pe Desmond așezat pe scaun. Desmond se ridică și îl salută.

— Ce dorești, soldat? îl întrebă căpitanul.

— Să trăiți! Numele meu este Desmond Doss și sunt adventist de ziua a șaptea. Săptămâna trecută, domnul capelan Stanley a fost amabil și mi-a aranjat să merg la biserică și, de asemenea, să nu fac munci în Sabat. Eu obișnuiesc să merg la biserică în fiecare săptămână și v-aș fi foarte recunoscător dacă mi-ați da învoire din nou.

— Ia stai puțin, Doss! Eu sunt evreu. Și eu am obiceiul să mă duc la sinagogă în fiecare Sabat – când sunt acasă. Dar acum suntem în armată. Trebuie să lucrez sâmbăta și tu va trebui să faci la fel, zise căpitanul Wendell.

— Să trăiți! Îmi pare rău, dar nu pot vedea lucrurile la fel. Biblia mea zice să nu facem nicio lucrare în Sabatul Domnului și eu trebuie să ascult de Domnul. Capelanul Stanley zicea ceva de o comisie întrunită pentru cazul meu, care a decis că aș putea să merg la biserică, deși suntem în carantină. Deci îmi puteți da învoire pentru mâine?

— Dacă Stanley a zis așa, tre' să-ți dau. Să o scrie sergentul și eu o semnez.

Desmond își văzu de drum cu învoirea în mână, știind că va merge la biserică ziua următoare. Și nu uită să Îi mulțumească lui Dumnezeu.

În fiecare vineri după-amiaza, conștiincios, Desmond mergea la birourile regimentului să își primească învoirea. Căpitanul Wendell întotdeauna îl șicana că nu lucrează în Sabat și că vrea învoire pentru biserică, dar întotdeauna îi acorda învoirea. Până într-o zi...

— Doss, m-am săturat să îți dau învoiri în fiecare săptămână să te duci la biserică. Deja ți-am spus că trebuie să lași în urmă chestia asta cu Sabatul cât ești în armată și să treci la muncă, așa ca noi, restul. La urma urmei, poți avea duminica liberă. Ar trebui să-ți ajungă, zise căpitanul în acea zi de vineri.

— Să trăiți! Dar așa ceva nu pot face. Lucrez duminica atunci când am Sabatul liber. Dar în Sabat nu pot lucra.

— Știi ceva, Doss? Îți dau învoire azi, dar la mine să nu mai vii. O altă învoire nu-ți mai semnez și nici nu las pe nimeni să îți semneze. S-a-nțeles?

Și Desmond știa că vorbește foarte serios.

— Doss, la cât se termină programul la biserica aia a ta? continuă căpitanul.

— Pe la prânz, dar de obicei este o masă comună pentru soldați, răspunse Desmond.

— Bine, să te întorci în unitate cel târziu la ora 16. Și să te prezinți aici, la birou.

— Am înțeles, să trăiți!

Ziua următoare, Desmond merse la biserică oarecum tulburat sufletește. El le povesti membrilor problema cu care se confrunta și le ceru să se roage pentru el, să poată veni regulat. S-au rugat pentru el la biserică și au promis să se roage și în cursul săptămânii.

Când se întoarse în unitate și se prezentă la birouri, căpitanul Wendell nu era acolo.

— Bine, Doss, văd că te-ai întors la timp, spuse sergentul. Ce-ar fi să te duci puțin la capelă? Te chemăm dacă avem nevoie de tine.

Desmond nu știa ce se va întâmpla în eventualitatea că vor avea nevoie de el, dar avea să înfrunte acea problemă la momentul cuvenit. La capelă îl găsi pe capelanul Stanley și se bucură să poată sta de vorbă cu acel om al lui Dumnezeu atât de prietenos.

— Ce faci, Doss? Mă bucur să te văd. Cum îți merge de când ești la sanitari? îl întrebă capelanul.

— Nu foarte rău, să trăiți! Învăț multe și îmi place ce fac. Dar azi m-am confruntat cu o problemă.

Și Desmond începu să îi povestească dificultățile avute cu ofițerul în privința Sabatului și a învoirii.

— Desmond, chiar vreau să te ajut, se oferi capelanul. Singurul lucru de făcut este să pun problema la divizie. Căpitanul Wendell n-o să fie încântat

deloc și n-o să mă îndrăgească pentru asta, dar nu văd să fie altă soluție. Prezint situația și te anunț ce-am făcut.

Capelanul Stanley și Desmond mai stătură de vorbă puțin, apoi, la apusul soarelui, adică la încheierea Sabatului, Desmond plecă, dar nu înainte de a-i spune capelanului cât de mult aprecia ajutorul oferit.

Vinerea următoare, Desmond se întâlni din nou cu capelanul Stanley.

— Vești bune, Doss. De la divizie s-a aprobat învoirea ta din Sabat. Uite acordul scris. Zice că Desmond Doss trebuie să primească învoire să meargă la biserică sâmbăta, ori de câte ori e posibil acest lucru. Asta ar trebui să îți ușureze situația, zise capelanul, întinzându-i foaia lui Desmond.

— Nu vă puteți da seama cât de mult apreciez ce-ați făcut, îi răspunse Desmond. Domnul să vă binecuvânteze, domnule capelan!

În acea după-amiază, Desmond se îndreptă din nou spre birourile regimentului, având cu el hârtia de la divizie pe care i-o dăduse capelanul. Sergentul îl văzu venind.

— Doss, nu-ți pot da învoire, iar căpitanul nu-i aici! zise el.

— E ordin de la divizie, dom' sergent, spuse Desmond. Unde e dom' căpitan?

— E pe teren, la instrucție cu soldații.

Desmond nu mai auzise până atunci să facă așa ceva căpitanul.

— Păi atunci scrieți învoirea, iar eu i-o duc să o semneze, îi spuse Desmond sergentului.

Desmond luă hârtia și se îndreptă spre locul în care era căpitanul. Îl salută, apoi îi înmână hârtia de la divizie și pe cea cu învoirea.

— Pe loc repaus, le strigă căpitanul soldaților, luând hârtiile și începând să le citească.

Pe loc se înroși la față, dar fu nevoit să semneze învoirea, pe care declarase că n-o va semna niciodată – și încă în fața tuturor soldaților. Din acel moment, Desmond simți cum căpitanul nu îl are la inimă, iar căpitanul îi dădu suficiente motive să simtă acest lucru.

Și uite așa, din nou, Desmond Doss merse la biserică în Sabat.

BAT CLOPOTE DE NUNTĂ

În toate greutățile prin care trecea, în special prin cele legate de Sabat, Desmond putea întotdeauna să se bazeze pe o persoană care să fie lângă el și să îl încurajeze. Aceea era Dorothy. Erau despărțiți de mulți kilometri, dar serviciul poștal funcționa, iar ei profitau de el la maximum.

Într-o zi de Sabat, la biserică, Desmond stătu de vorbă cu doamna Thomas, una dintre membrele prietenoase ale bisericii:

— Cum îți merge, Desmond? întrebă ea. Se poartă bine în armată cu tine?

— Bine, doamnă Thomas, se poartă bine. Învăț o mulțime de lucruri. În afară de câteva greutăți cu permisiunea de a veni la biserică, nu am întâmpinat prea multe probleme. Singura problemă este că mi se face dor de familie, în special de Dorothy. Știți, e logodnica mea. Nu ne-am văzut de când am fost încorporat.

— Desmond, îi zise doamna Thomas, n-ar putea Dorothy să vină aici, la tine, să te vadă? Dacă da, atunci e bine-venită la noi acasă să stea oricât dorește.

Desmond se lumină la față.

— Ar fi nemaipomenit, doamnă Thomas! Nu știu dacă o să reușim ceva în acest sens, dar categoric o să încercăm.

În virtutea invitației, Dorothy veni în Columbia după câteva săptămâni. Carantina se ridicase deja, așa că Desmond petrecu cu Dorothy cât putu de mult din sfârșitul de săptămână în care ea se afla acolo. Soții Thomas erau ospitalieri și părea că le place să aibă tineri în casă.

Sâmbătă seara, Desmond și Dorothy stăteau de vorbă în sufragerie (soții Thomas se retrăseseră discret în altă încăpere). Celor doi tineri le plăcea foarte mult să se roage împreună, așa că asta și făceau. Apoi, Dorothy întrebă:

— Desmond, cum îți merge cu adevărat? Ai și alte probleme în afară de cele despre care mi-ai spus în scrisori?

— Draga mea, în ce privește armata, nu e chiar așa de rău. Supraviețuiesc. Dar mi-e foarte dor de tine și mi-aș dori să existe vreo cale ca să ne putem căsători. Știu că tu vrei să te duci la școala de asistente în luna septembrie, iar eu nu vreau să îți stau în cale. Dar ar fi așa de bine dacă ne-am putea căsători și să fim împreună cel puțin o parte din timp!

— Iubitul meu, mă gândesc la asta de multă vreme. Încă îmi doresc să urmez cursurile de asistentă,

dar încep să cred că tu ai nevoie de mine mai mult decât am eu nevoie să fiu asistentă. Hai să ne căsătorim, dar să fim foarte atenți să nu facem un copil până când nu te întorci de pe front. Ce zici?

— Iubirea mea! Vorbești serios? Ce frumos ar fi... Dacă am fi căsătoriți, ai putea veni oriunde aș fi eu cantonat. Iar eu aș primi liber cât de mult s-ar putea, ca să fiu cu tine.

Această posibilitate aprinse o scânteie în ochii lui Desmond. După câteva îmbrățișări și sărutări care să pecetluiască această nouă și minunată idee, Desmond și Dorothy se hotărâră să facă niște planuri mai concrete.

— Hai să ne căsătorim în biserica din Richmond, dragule! sugeră Dorothy entuziasmată. Când poți primi permisie?

— Sunt în instrucția de bază și nu pot primi permisie decât la finalul acesteia. Adică în august, cred. Trebuie să verific și mai ales să văd dacă pot obține dinainte permisie la o dată fixă.

Privirăla calendarul de pe perete. Dacă totul mergea bine, puteau organiza ceremonia pe 15 august. Ziua următoare, duminica, Dorothy trebui să se întoarcă la Richmond, dar inimile le-au fost mult mai ușoare la despărțire.

Desmond merse la căpitanul Wendell și îi ceru permisia, dar nu putu primi asigurări pentru o dată certă.

— Ofițerii și personalul desemnat au prioritate. Va trebui să îți aștepți rândul, precizează căpitanul.

Desmond își dorea să îi poată spune lui Dorothy ceva sigur, dar trebuiau amândoi să aibă un pic de răbdare, hotărî el. Oricum, mai erau două luni până în august.

În anul 1942, 4 iulie pica într-o vineri și toată lumea din Fort Jackson avea să primească liber în acea zi. Desmond abia aștepta să o vadă pe iubita lui, Dorothy„ și trebuia să găsească o soluție. Dacă ar pleca la Richmond cu autobuzul joi noaptea, se gândi el, ar avea timp să se întoarcă luni dimineața până la deșteptare, așa ca nimeni să nu își dea seama de lipsa lui. Nu spuse nimănui din unitate ce avea de gând. Din fericire, îi spuse doamnei Thomas că plănuia să meargă la Dorothy în weekend.

Planurile lui decurseră foarte bine. Ajunse în Richmond și se îndreptă spre casa familiei Schutte, anticipând o nemaipomenită surpriză la întâlnirea cu Dorothy. Știa că o să se bucure să îl vadă. Bătu la ușă, cu speranța că Dorothy va fi cea care răspunde, ca să îi poată vedea privirea surprinsă și fericită. În schimb, veni la ușă mama lui Dorothy:

— Desmond, ce faci aici? zise ea, fiind ea cea surprinsă în locul lui Dorothy.

— Cum ce fac? Am venit să văd drăgălășenia dumneavoastră de fată, mamă Schutte, răspunse Desmond.

— Dar... dar... Desmond, Dorothy e plecată la tine. Voia să îți facă o surpriză.

Lui Desmond nu îi venea să-și creadă urechilor. *Acum ce-i de făcut?* se întrebă el în gând. Iar mama lui Dorothy se întreba același lucru.

— Stai puțin, zise ea. Cum îi cheamă pe cei la care stă Dorothy când vine la tine? Thomas, parcă. Hai să sunăm și să o rugăm pe Dorothy să vină acasă.

Era încă vineri dimineața, așa că ceea ce sugera ea era posibil. Între timp, Dorothy ajunsese în Columbia, abia așteptând surprinderea fericită de pe fața lui Desmond la vederea ei. Ajunse la casa familiei Thomas și bătu la ușă. Pentru un moment se întrebă de ce doamna Thomas părea atât de surprinsă când îi deschise ușa.

— Dorothy,, ce faci aici? întrebă doamna Thomas.

— Am venit să îl văd pe Desmond. Am vrut să îi fac o surpriză.

— Chiar că o să-i faci o surpriză... dacă îl găsești. El s-a dus la Richmond să-ți facă ție o surpriză.

Nefericita situație o întristă pe Dorothy.

— Doamnă Thomas, ce să fac acum?

— Hai să sunăm să vedem dacă nu cumva trenul se întoarce la Richmond curând, sugeră doamna Thomas.

De la gară li se spuse că un tren spre Richmond pleca în aproximativ douăzeci de minute. Dorothy

practic a alergat până la gară, ajungând chiar înainte de plecarea trenului.

Când mama Schutte și Desmond sunară la doamna Thomas, aceasta fusese în măsură să le spună că Dorothy era înapoi în drum spre Richmond. Desmond o așteptă la gară și putură astfel să petreacă un minunat Sabat împreună. Dar și-au promis ca niciodată, absolut niciodată, să nu mai încerce să-și facă surprize de felul ăsta.

Duminică, Desmond se hotărî să ia trenul, nu autobuzul, înapoi la Fort Jackson, pentru că ajungea mai devreme. Avea să fie în Columbia la ora 4 dimineața, lunea, având suficient timp să ajungă la Fort Jackson înainte de deșteptare. Singura problemă a fost că trenul s-a defectat. A fost reparat, într-un final, dar ca urmare a ajuns în Columbia la prânz, iar Desmond nu a putut fi în Fort Jackson decât la ora 1 după-amiaza – adică la șapte ore după deșteptare.

— Doss, unde ai fost la deșteptare în dimineața asta? întrebă sergentul, când Desmond ajunse într-un sfârșit în zona cazărmii.

Și Desmond nu încercă să ascundă nimic; îi spuse sergentului toată povestea. Pedeapsa lui a fost aceea de a-și petrece următoarele zece seri în infirmeria companiei, frecând podelele și îndreptând rafturile. În plus, avea interdicția de a merge personal la magazinul companiei.

Nu era o pedeapsă cine știe ce de grea. Frecă podelele, care probabil că deja fuseseră spălate în ziua respectivă, și îndreptă câteva rafturi. Apoi avu timp să le scrie lui Dorothy și părinților lui. Fiindcă nu se putea duce la magazin, rugă un prieten să îi ducă uniforma și să o trimită la curățătorie. *Cea mai bună pedeapsă de care am avut parte vreodată*, își zise el. *Am vreme să scriu scrisori și să îmi curăț uniforma pentru nuntă.*

Ziua în care Desmond și Dorothy voiau să se căsătorească se apropia cu repeziciune. Trebuiau să stabilească o zi, dar Desmond nu putuse primi permisia cu dată fixă. Sergentul Ricky era de serviciu la birouri când Desmond merse încă o dată să vadă ce putea rezolva cu permisia.

— Dom' sergent, ce-aș putea face cu permisia mea? V-am spus că plănuiesc să mă căsătoresc și trebuie să știu data exactă a permisiei, ca Dorothy să stabilească o zi pentru nuntă, insistă Desmond.

— Felicitări, Doss! Am o idee. De ce nu te duci la cartierul general al regimentului să îl cauți pe aghiotant? El se ocupă de asemenea treburi. Poate îți dă el o dată.

Așa că Desmond merse la cartierul general al regimentului, dar aghiotantul nu era. Stând pe loc, încercând să hotărască ce e de făcut în continuare, Desmond văzu că intră comandantul regimentului.

— Ce dorești, soldat? întrebă el.

Salutând corespunzător, Desmond răspunse:

— Aș vrea să vorbesc cu aghiotantul, să trăiți! Dar nu este. Nu am permisiunea să mă adresez dumneavoastră.

— Uite cum facem, îți dau eu permisiunea, zise comandantul amabil. Deci, ce dorești?

— Să trăiți! Aș vrea să mă căsătoresc după ce se încheie instrucția de bază. Am fata și biserica, dar n-am primit permisie într-o zi anume, ca să pot plănui nunta în continuare. Mă întrebam dacă nu cumva mi s-ar putea spune o dată precisă pentru permisie, răspunse Desmond.

— Doss, mă tem că așa ceva nu se poate, din cauza nominalizărilor pentru școala de ofițeri, răspunse comandantul, care, văzând privirea goală a lui Desmond, întrebă: Tu nu ești nominalizat pentru școala de ofițeri?

— Nu, să trăiți!

— A, asta e altceva. Păi atunci nu văd de ce nu îți putem da o dată precisă. Îl sun pe căpitanul Wendell.

Zicând acestea, puse mâna pe telefon și îl sună pe căpitan.

— La mine în birou e Desmond Doss. Îmi zice că vrea să se însoare. Când un soldat vrea să se însoare, ai face bine să îl lași să se însoare. Poți stabili o dată, ca să își poată face și el planurile?

Desmond auzea conversația de la telefon, dar bineînțeles că nu putea auzi ce zicea căpitanul Wendell. După ce puse receptorul jos, comandantul se întoarse spre Desmond și îi spuse:

— În regulă, Doss! Căpitanul Wendell te rezolvă el. Și, apropo, felicitări!

— Vă mulțumesc, să trăiți! Vă mulțumesc pentru ajutorul acordat, zise Desmond zâmbind, în timp ce salută încă o dată.

Când ajunse la birouri, se duse să îl întâlnească pe căpitanul Wendell. Dar sergentul Ricky îl opri.

— Doss, să nu care cumva să intri! Te decapitează, nu alta! Scoate fum de nervos ce e. Cum te-ai adresat comandantului fără să ți se dea permisiunea?

Desmond explică faptul că aghiotantul nu era acolo și că nu el i se adresase comandantului, ci comandantul i se adresase lui.

— Hai, du-te înapoi în cazarmă, o să încerc eu să dreg situația cu căpitanul Wendell. O să primești data permisiei mai târziu, când se mai potolește.

Desmond află, într-un final, că permisia lui începea joia, pe 13 august. Asta însemna că el și Dorothy puteau să se căsătorească sâmbătă seara, pe 15 august, așa cum speraseră.

Ajunse în Richmond joi noaptea. Vinerea, el și Dorothy au mers la tribunal, să primească licența de căsătorie[3]. Dar au fost complicații. Au aflat că amândoi trebuiau să-și facă analize de sânge. Li se putea

[3] Act necesar în Statele Unite prin care autoritățile civile atestă că persoana în cauză are permisiunea de a se căsători. În unele țări, inclusiv în SUA, pastorul sau preotul are acreditarea să oficieze concomitent căsătoriacivilă șipe cea religioasă. – n.tr.

recolta în aceeași zi, dar rezultatele nu veneau decât luni dimineața. Fără analiza de sânge, nu puteau primi licența de căsătorie înainte de ziua de luni. Și nici vorbă de nuntă, desigur.

Luni dimineața și-au ridicat licența de căsătorie de la tribunal. Nunta putea avea loc la ora 16. Membrii bisericii erau toți doritori să ajute tânărul cuplu să aibă o nuntă frumoasă și mulți au donat flori pentru decorarea bisericii. Desmond luă mașina mamei lui Dorothy și merse să ia florile. Le lăsă la biserică și apoi hotărî să se tundă, ca să arate bine la nuntă. Ajuns la frizer, observă că era coadă. Hotărî să aștepte. La un moment dat, în frizerie intră un om întrebând al cui e fordul parcat în față.

— E al meu. De ce?

— Are pană. M-am gândit că ar fi bine să știi, adăugă bărbatul.

Frizerul deja aflase că Desmond se tundea pentru că se căsătorea în acea după-amiază, așa că spuse:

— Hai, soldat, du-te și fă-ți pana, că îți țin rândul.

Desmond rezolvă cu cauciucul, se tunse și reuși să ajungă la timp la biserică pentru a se pregăti. Nunta decurse frumos. Mirele era fericit, iar mireasa, cuceritoare. Ceremonia a fost puțin diferită de majoritatea nunților. În loc să le ceară mirelui și miresei să spună „Da", pastorul le ceru să se strângă de mână dacă vor să fie împreună la bine și la rău, la bogăție și în sărăcie

etc. În rugăciunea de binecuvântare, pastorul Îi ceru Domnului să îi binecuvânteze pe cei doi într-un mod special și să îi păzească de rele, chiar și în vreme de război. În sfârșit, erau domnul și doamna Desmond T. Doss!

Desmond consideră că expresia „în sărăcie" era foarte nimerită în cazul lor. Cu cei douăzeci și unu de dolari ai lui pe lună nu se ajungea prea departe și nici Dorothy nu avea cine știe ce sumă de bani. Își petrecură noaptea nunții acasă la părinții lui Desmond, în Lynchburg, precum și alte câteva zile și nopți pe care Desmond le avea libere înainte să fie nevoit să revină la Fort Jackson.

Desmond avea să afle că, fiindcă era căsătorit, armata îl plătea cu un dolar în plus – adică cu douăzeci și doi de dolari – și că Dorothy avea să primească suplimentar cincizeci de dolari în fiecare lună. Ea lucra oriunde și oricând putea, urmându-l pe Desmond unde era cantonat, locuind lângă unitatea lui militară – precum făceau multe dintre soții în timpul celui de-al Doilea Război Mondial. Dorothy încerca să economisească toți cei cincizeci de dolari pe care îi primea ea, ca să poată avea și ei un cuibușor la sfârșitul războiului.

Când permisia lui Desmond luă sfârșit și el se întoarse la Fort Jackson, cu greu își lăsă soția în urmă. Dar se bucura că se căsătoriseră. Îi dădea un sentiment

de stabilitate, precum și de responsabilitate. Îi mulțumea Domnului că are o soție minunată, care să îl încurajeze și să îi stea alături – cel puțin o parte din timp.

FORT JACKSON ȘI POINTS WEST

Când Desmond reveni din permisie la Fort Jackson circulau zvonuri că unitatea se va îmbarca în curând. Cu ce destinație? Probabil că erau câțiva care știau, dar majoritatea soldaților nu aveau nici cea mai vagă idee.

Pe 10 septembrie 1942, Divizia 77 plecă cu un tren militar către Fort Sill, Oklahoma. Cazarma se afla în apropierea micului oraș Lawton. Desmond găsi repede biserica adventistă din localitate și, împreună cu alți câțiva soldați, obținu permisiunea de a frecventa biserica în diminețile de Sabat. În fiecare Sabat, doamnele din biserică organizau o masă comună – numită uneori și masă de părtășie. Soldaților le plăceau întotdeauna bunătățile pe care le mâncau acolo.

Exista însă în biserică o doamnă care nu își dădea doar haina, ci și cămașa – vorba zicalei. O chema Lovey Hutchinson, un nume care i se potrivea[4] de minune. Desmond și camarazii săi n-aveau să uite niciodată bunătatea ei. Obișnuia să le spună soldaților: „Eu

[4] Asociere în limba engleză între numele Lovey și substantivul *love*„iubire". – n.tr.

lucrez în fiecare zi, dar nu încui niciodată ușa casei. Sunteți bine-veniți, băieți, ori de câte ori vă aflați în trecere prin oraș. O să încerc să am ceva de mâncare prin frigider cam tot timpul – asta dacă nu cumva vă găsiți prea mulți odată să faceți raiduri prin frigiderul meu! Sunteți invitații mei să vă serviți oricând."

Acest fapt a făcut minuni pentru moralul soldaților, care nu ezitau să facă uz de bunătatea femeii. Casa acesteia se transformase într-un soi de USO[5] la scară mică. De multe ori, Lovey și soldații aflați în zonă se strângeau să pregătească împreună ceva de mâncare. Le plăcea la nebunie tuturor!

După câteva luni petrecute la Fort Sill, Divizia 77 își schimbă direcția și călători câteva zile, îmbarcată într-un tren militar, înapoi către Fort Jackson. Trupele rămaseră acolo pentru următoarele două luni și jumătate, făcând instrucție, care presupunea adesea drumuri istovitoare și a câte patruzeci de kilometri. Firește că Desmond le făcea alături de ceilalți soldați. Printre lucrurile neplăcute pe care le păteau erau bășicile.

— Doss, am nevoie de ajutor! Mă omoară picioarele. Ai la tine ceva pentru bășici?

Unul sau altul dintre soldați venea la Desmond pentru a-i cere ajutorul. El spărgea bășica cu un ac

[5] Organizație civilă americană care avea ca obiect sprijinirea cadrelor militare sub mai multe aspecte, inclusiv practice. – n.tr.

dezinfectat cu alcool, storcea lichidul din interior, aplica un pansament din tifon, apoi bandaja. Toată treaba asta înlătura presiunea și îl ajuta pe cel în cauză să meargă mai departe fără să mai simtă atâta durere.

Desmond era oarecum mândru de abilitatea lui de a trata băşicile camarazilor. Niciunul dintre ei n-a ajuns să facă infecție. În timp ce îi trata, se întreba uneori dacă ceea ce îi spusese învățătoarea despre făcutul unui lucru bine de la bun început s-ar putea aplica și la tratarea băşicilor de la picioare.

Situațiile în care trebuiau să execute manevre, în cadrul instrucției, deveneau uneori problematice pentru Desmond și principiul lui de a ține Sabatul.

— Îmi acordați permisiunea de a mă duce mâine la biserică? îl întreba pe căpitan.

— Doss, habar n-avem unde ne vom afla mâine seară. Cum o să reușești să dai de noi? venea replica de la căpitan.

— Nu știu sigur, domnule căpitan. Dar, dacă-mi spuneți aproximativ pe unde veți fi, probabil că o să vă găsesc. Cred că Dumnezeu mă va ajuta.

— Problema este că nici măcar aproximativ nu știu pe unde vom fi.

În cele din urmă însă, căpitanul îi acordă lui Desmond învoirea cerută. După ziua deosebită petrecută în mijlocul familiei sale de la biserică, Desmond reveni în cazarmă pentru a vedea dacă găsește un

mijloc de a ajunge la locul unde soldații făceau instrucție. Găsi, până la urmă, un ofițer al poliției militare care îi spuse să se ducă la o anumită clădire unde erau mașini ale armatei care plecau spre trupele aflate în teren. Când ajunse însă la clădirea cu pricina și îl întrebă pe ofițerul de serviciu dacă se deplasa cineva spre trupe în noaptea aceea, răspunsul primit a fost negativ. Dădu să plece. Ofițerul îl opri.

— Nu te duci nicăieri, soldat! Ești arestat. Poți ieși mâine, odată cu ceilalți deținuți.

Ce altceva putea să mai facă Desmond? A doua zi, când ajunse împreună cu restul deținuților la locația unde fusese plasată unitatea lui, avu parte de șicane inevitabile.

— Ce infracțiune ai comis, Doss? vrură să știe mai mulți soldați. Te-ai îmbătat cumva?

— Nu, doar m-am dus la biserică, le răspunse Desmond candid.

Timpul trecu repede și unitatea lui Desmond urcă din nou într-un tren militar, de data aceasta îndreptându-se către Louisiana și o altă serie de instrucție. Tabăra aceasta era diferită de tot ce experimentaseră anterior. Întâi de toate, nu era o cazarmă, ci o tabără nouă; apoi, era amplasată într-o zonă în care nu mai fusese niciodată vreo unitate militară. Și era un ținut sălbatic, inclusiv cu porci sălbatici cu nemiluita. Goneau peste tot prin unitate, strecurându-se chiar și în

corturi, uneori cu soldații înăuntru. Reușiseră să găsească cortul cu alimente și se cinstiseră singuri. Un alt motiv nou de enervare pentru soldați erau căpușele și insectele – din belșug în Sud. S-au scărpinat la greu zilele acelea.

Cât timp a fost cantonat în Louisiana, Desmond avu fericirea ca Dorothy să i se alăture o vreme. Ea își găsi o cameră la o fermă chiar peste drum de tabără. Și ea, și Desmond I-au mulțumit Domnului că puteau petrece iarăși ceva timp împreună.

Într-o vineri după-amiază, Desmond îl rugă pe maiorul Wendell (căci căpitanul Wendell fusese promovat) să-l învoiască pentru a merge la biserică a doua zi. Maiorul refuză categoric. Desmond și Dorothy au fost dezamăgiți, dar hotărâră să țină și așa Sabatul împreună. Desmond se duse la fermă în dimineața următoare s-o ia pe Dorothy și își petrecură ziua în natură, pe pajiște, citind din Biblie, cântând, dar și stând de vorbă. Când Desmond reveni în unitate în seara respectivă, i se spuse că maiorul vrea să-l vadă – de urgență!

— Soldat Doss la apel, să trăiți! zise Desmond.

— Cine te crezi, Doss? tună maiorul. Nu ți-am dat învoire, dar tu tot te-ai dus în oraș.

— N-am fost deloc în oraș! răspunse Desmond. Soția mea locuiește chiar peste drum și ne-am petrecut ziua la iarbă verde. Îmi permiteți să vă reamintesc

că s-a emis ordin de la divizie că îmi pot lua liber Sabatul ori de câte ori acest lucru este cu putință?

Asta îi mai temperă maiorului avântul, dar el trebuia să aibă totuși ultimul cuvânt.

— Dacă-mi mai dai vreo ocazie, cât de mică, Doss, am de gând să te trimit în fața Curții Marțiale.

— Voi avea grijă să nu vă mai dau nicio ocazie în acest sens, să trăiți!

*****

Următoarea locație în care s-a aflat Divizia 77 a fost deșertul Arizonei. Militarii au ajuns acolo în aprilie 1943 și au avut parte de o vară foarte fierbinte, dat fiind că au plecat mai departe abia în septembrie. Erau din nou într-un loc în care nu mai fusese instalată nicio altă tabără. Nu existau barăci cu sistem de ventilație. De fapt, nu existau barăci deloc. Corturile erau instalate direct pe nisipul fierbinte. Erau 43-45 de grade C la umbră – doar că umbră nu se găsea nicăieri.

Totul era fierbinte, chiar și apa potabilă. O scoteau din puțuri adânci, dar, când ajungea la suprafață, era deja caldă. Ca să fie și mai groaznică, cineva veni cu ideea să se pună sare în apă, fiindcă foarte mulți leșinau din cauza epuizării provocate de caniculă.[6]

[6] Este vorba despre o stare fizică generală care devine simptomatică prin transpirație abundentă și accelerarea pulsului, ca rezultat al supraîncălzirii organismului. – n.tr.

Li s-au administrat soldaților inclusiv pastile de sare. Cu toții aveau nevoie de apă, și o beau, dar nicidecum pentru că le-ar fi plăcut apa aceea caldă și sărată. De fapt, de multe ori aveau probleme cu stomacul din cauza ei.

Din când în când mai ajungea în tabără câte o navetă de bere. Era transportată între cuburi de gheață, ca să se păstreze rece. Cât s-ar fi bucurat soldații să pună o parte din gheață în apa fierbinte, ca s-o mai răcească! Gheața se topea destul de mult până ajungea în tabără, dar oricum soldații n-aveau voie s-o ia pe cea care mai rezista. La urma urmelor, gheața era necesară pentru ca berea să rămână rece.

Din păcate, mulți dintre soldații care nu puseseră în viața lor gura pe bere începură s-o consume acum, pentru că era singura băutură rece din zona aceea deșertică. Și-au format atunci un obicei de care nu s-au mai debarasat apoi.

Într-o zi, soldații au fost strânși la apel.

— Astăzi vom executa manevre la Capul lui Montezuma[7]. Strângeți-vă echipamentul! Puteți lua cu voi un bidon de apă; ar trebui să vă ajungă până terminăm de parcurs cei douăzeci de kilometri de traseu. Acolo veți primi de mâncare și apă din nou, ca să vă umpleți bidoanele pentru drumul de întoarcere.

[7] *Montezuma's Head*, în original, un vârf de 644 de metri în apropiere de Maricopa, Arizona. – n. tr.

Urmară o mulțime de bombăneli. Douăzeci de kilometri parcurși pe o vreme mai răcoroasă și cu ceva adiere de vânt ar fi fost oricum destul de dificili, însă pe vremea aia toridă erau de-a dreptul criminali. Și pentru unii chiar au fost.

Desmond porni la drum alături de toți ceilalți, firește. Doar că, atunci când ajunse la capătul traseului de douăzeci de kilometri, nu găsi nici urmă de apă să-și umple bidonul. Apa fusese transportată în butoaie și folosită deja în mare parte pentru ceai sau cafea, pe care el nu le bea. Nu mai rămăsese prea multă apă, așa că el și vreo alți câțiva nu își mai primiră rația.

Desmond și încă un soldat porniră pe drumul de întoarcere fără pic de apă la ei. Nu după mult timp, camaradul său se prăbuși. Desmond recunoscu simptomele epuizării provocate de caniculă, dar nu prea știa cum să intervină. Soldatul avea nevoie în primul rând de apă – ceva ce le lipsea amândurora.

Între timp își făcu apariția comandantul regimentului și un jeep. Soldatul care își pierduse cunoștința a fost pus în mașină.

— Să trăiți, am putea primi niște apă? Nu ni s-a dat deloc pentru drumul de întoarcere, de aceea a leșinat soldatul, precizează Desmond.

— Minți, soldat! Știi bine că minți. Ați băut-o pe toată și acum ceri să mai primești, veni replica dură a comandantului.

— Nu, să trăiți! N-am primit deloc apă, insistă Desmond.

Auzind asta, comandantul turnă niște apă din bidonul său peste soldatul leșinat, fără să încerce măcar să-i dea să bea, ceea ce ar fi fost cel mai necesar.

— Domnule, îmi dați niște apă? ceru iar Desmond.

— Da, o înghițitură, răspunse comandantul.

Desmond duse bidonul la gură și sorbi o înghițitură – mare –, până când comandantul îi smulse bidonul din mână.

— Gata! Prietenul tău o să meargă cu jeepul, dar tu faci drumul pe jos. S-a-nțeles? îi ordonă comandantul.

Comandantul plecă și, în ciuda ordinului primit, Desmond sări în jeep și încercă să-i facă umbră soldatului care își pierduse cunoștința. Și-a dat seama că și el ar fi putut leșina cu ușurință în lipsa apei, dacă ar fi încercat să se întoarcă pe jos – și nu voia să devină încă o victimă a deșertului. Jeepul ajunse la un punct de ajutor unde exista apă de băut. Desmond bău pe săturate, după care își umplu și bidonul. După asta putu parcurge restul drumului pe jos fără probleme. N-a aflat niciodată ce s-a ales de soldatul care leșinase în deșert.

*****

Tabăra din deșert se afla la câțiva kilometri vest de Phoenix, Arizona. Între Phoenix și tabăra propriu-zisă

era o localitate mai mică – Buckeye. Desmond descoperi repede o biserică adventistă în Buckeye. Însă mai descoperi și că nu era ușor de ajuns în orășelul acela.

Într-o zi de Sabat află că un convoi de camioane ale armatei urmau să treacă prin Buckeye. Îl întrebă pe unul dintre șoferi dacă l-ar putea lua și pe el până în oraș.

— Îți spun eu cum facem, Doss. N-am voie să iau pe nimeni până în Buckeye, dar urcă în spatele camionului. Când ajungem unde vrei să cobori, bate cu degetele în tavan. O să mă prefac că am o problemă la motor un minut, cât ai tu nevoie să cobori. Dar, ține minte, dacă te prinde cineva, eu nu știu nimic.

Desmond bătu darabana în acoperișul camionului, iar șoferul trase pe dreapta și coborî să ridice capota pentru o clipă. Între timp, Desmond se dădu repede jos și dispăru în spatele unei clădiri. De data asta i-a fost ușor să ajungă la biserică, dar știa că n-avea să fie mereu la fel.

Lângă unitate se afla o mică gară în care trenurile opreau la cerere. Orice soldat ar fi putut lua trenul ca să ajungă în Buckeye. Problema era însă că unii dintre soldați – după ce se chercheliseră binișor cu berea primită gratis – provocaseră multe neplăceri în tren, așa că acum niciun soldat, nici măcar generalii, nu mai avea voie să urce în trenul acela de lângă tabără.

Desmond n-avea decât o posibilitate ca să meargă la biserică. Să ajungă în Phoenix cu o mașină a armatei și de acolo să ia trenul înapoi spre Buckeye. Da, numai că până reușea el să parcurgă tot traseul ăsta și să revină în Buckeye, programul de la biserică era deja gata.

Așa că Desmond se duse într-o zi să-l caute pe șeful gării.

— Domnule, i se adresă el, sunt adventist de ziua a șaptea și vreau să merg la biserică în Buckeye sâmbăta dimineața. Știu că nu avem voie să luăm trenul de aici, dar mi-ați putea da voie totuși să urc în tren ca să ajung în oraș – doar ca să mă duc la biserică, nicăieri altundeva?

— Soldat, interdicția primită nu stipulează că un anume soldat nu are voie să urce în tren, plus că, dacă mergi la biserică, cred că ne putem baza pe tine că n-o să faci scandal. Da, poți lua trenul de aici, încuviință șeful de stație.

— În fiecare sâmbătă dimineață? întrebă Desmond.

— Da, în fiecare sâmbătă dimineață.

— Vă mulțumesc, domnule.

Deci, în fiecare dimineață de Sabat, Desmond urca în trenul spre Buckeye și se îndrepta spre biserică. Ceea ce nu le pica tocmai bine superiorilor săi. Unul dintre ei chiar făcu remarca:

— Doss primește mai multe învoiri și permisii decât însuși generalul.

Ceea ce îl făcea pe Desmond să fie atât de nerăbdător să ajungă la biserică era faptul că și Dorothy se afla în Arizona. Lucra pentru un medic din Buckeye. Deci el reușea nu doar să meargă la biserică, ci să meargă la biserică împreună cu Dorothy. Zilele de Sabat au căpătat un caracter special pentru cei doi.

*****

Într-o vineri după-amiază, când Desmond se îndrepta către cortul încins al cartierului general pentru a căpăta obișnuita învoire de Sabat, simți că se întâmplă ceva, dar nu pricepea ce. Sergentul-șef, care împărtășea opinia defavorabilă a ofițerului comandant cu privire la Doss, îi înmână hârtia cu un rânjet nu tocmai plăcut.

— N-o să mai fac asta mult timp, Doss, spuse el. Lucrurile s-au aranjat în așa fel că îți poți lua libere toate sâmbetele de acum încolo.

Desmond se hotărî să cerceteze despre ce putea fi vorba, așa că îl întrebă pe un ofițer din batalionul său ce însemna asta.

— Am vești bune pentru tine, Doss, spuse el. Pleci din armată. Am dezbătut în detaliu situația ta și am ajuns la concluzia că te califici pentru o lăsare la

vatră în baza Articolului 8[8]. Du-te la tine în cort până când comisia de eliberare este gata să te vadă. N-o să dureze prea mult.

Desmond era și el om. Avusese parte din plin de deșertul încins. Avea nasul umflat din cauza prafului inspirat permanent; ochii îi lăcrimau mai tot timpul. Ofițerii erau cu ochii pe el și nu avea parte de niciun moment de destindere. Ajunsese deja la capătul răbdării. Era dispus să iasă din armată și să plece acasă.

Știa însă că Articolul 8 avea de-a face cu labilitatea psihică. Iar Desmond Doss nu considera nici pe departe că e „dus cu pluta" doar pentru că dorea să meargă în Sabat la biserică.

Comisia de eliberare îl convocă la scurt timp. Era formată din cinci ofițeri cu pregătire medicală și din comandantul de batalion; stăteau cu toții în jurul unei mese, în aer liber, în dogoarea deșertului. Președintele comisiei îl informă pe Desmond că urma să fie lăsat la vatră în baza Articolului 8 – lucru pe care îl știa și el deja.

— Dar de ce Articolul 8? Activitatea mea nu este conformă standardelor? întrebă Desmond.

Stătea în fața a cinci ofițeri cu pregătire medicală care îl considerau nebun. Ce altceva ar fi putut spune?

[8] Articolul 8 stipulează un tip special de lăsare la vatrăpentru militarii considerați inapți dinrațiunide sănătatemintală. – n. tr.

— Ba da, este, recunoscu ofițerul. Nu avem probleme cu felul cum îți desfășori activitatea. Este vorba de faptul că ești prea riguros cu religia ta. Să îți tot iei liber sâmbăta poate însemna să lipsești de la ceva important, știi și tu asta.

— Domnule, replică Desmond, dacă Îi slujesc lui Dumnezeu în Sabat, așa cum ne-a poruncit prin porunca a patra, cred că El îmi va da înțelepciune atunci când voi avea nevoie de ea. Dacă se creează o situație de urgență, sunt mereu pregătit să am grijă de soldații bolnavi sau răniți, inclusiv în zilele de Sabat. Împreună cu un alt sanitar, am stabilit ca el să preia îndatoririle mele sâmbăta, iar eu să le preiau pe ale lui duminica. Îmi permiteți să vă reamintesc faptul că Compania B înregistrează cel mai mic număr de bolnavi din tot regimentul?

Desmond ar fi putut la fel de bine să stea potolit și să nu se agite. Singura preocupare a comisiei era ca el să accepte lăsarea la vatră fără proteste. Adică tocmai ceea ce Desmond nu putea face.

— Spuneți că activitatea mea este la standarde, le reaminti membrilor comisiei, deci singura justificare pentru liberarea mea în aceste condiții este că țin Sabatul de ziua a șaptea. Aș fi un creștin lamentabil dacă aș accepta o liberare pe motiv că aș fi dezechilibrat psihic doar din motive religioase. Îmi pare rău, dar o asemenea lăsare la vatră nu pot accepta.

Acest răspuns puse capăt deciziei de lăsare la vatră în baza Articolului 8. Era evident că la Washington n-aveau să accepte o liberare făcută doar pe criterii religioase. Desmond rămase așadar în armată în deșertul dogoritor. Era o victorie bizară și, cu siguranță, una care nu i-a crescut cota de popularitate în rândul camarazilor.

Între timp, prinse a se zvoni că divizia urma să plece din deșert – un zvon absolut bine-venit. Asta însemna fără nisip deșertic încins, fără apă caldă de băut, fără alte instrucții în deșert. Divizia era gata să-și schimbe locația.

La câteva zile după întrunirea comisiei pentru Articolul 8, lui Desmond i s-a spus să se prezinte la cartierul general al regimentului. Se întreba care o fi motivul, dar îl află curând.

— Doss, urmează să fii transferat la infanterie, îl anunță sergentul.

Dușmanii lui din batalionul medical găsiseră o altă modalitate de a scăpa de el. Trebuia să predea echipamentul medical și să se prezinte la cartierul general al companiei din Batalionul I.

În timp ce-și strângea echipamentul medical, își dădu seama că necazurile sale abia începeau. Își plecă fruntea preț de o clipă și începu să se roage:„Iisuse iubit, Te rog să mergi cu mine și să mă povățuiești ce să fac." Îi trecu prin cap gândul de a-l căuta pe capelanul

Stanley, care era acum capelanul diviziei. Acesta îi ascultă povestea și manifestă înțelegere față de el, dar adevărul era că nu prea avea ce face în momentul respectiv.

Desmond își predă efectele medicale. În timp ce ieșea din cort, March Howell, un prieten care pilota un T/4, își luă rămas-bun de la el.

— Și, apropo, Doss, adăugă el, tocmai am făcut un pariu pe zece dolari cu noul comandant al companiei tale. A spus c-o să te facă să porți armă în treizeci de zile. Eu am pariat că n-o să reușească.

— Howell, știi prea bine că nu cred în jocuri de noroc. Habar n-am cum să fac ca să câștigați amândoi, dar, ai dreptate, n-o să port armă niciodată, sublinie Desmond.

Desmond se prezentă la raport în fața noului său comandant, căpitanul Cosner (nu e numele lui real). Cosner fusese prevenit în privința acestui personaj conflictual care tocmai fusese transferat în compania sa și era pregătit să-l întâmpine. Îl repartiză pe Desmond la secțiunea de muniție pentru începători; carabina pe care urma s-o poarte îl aștepta deja.

— Uite, Doss, spuse el poruncitor. Ia carabina asta!

Desmond a înțeles imediat cum avea de gând să procedeze locotenentul. Ca necombatant, era scutit oficial de obligația de a purta armă, dar nu era scutit

și de obligația de a se supune ordinului direct al ofițerului în exercițiu.

Desmond, prin urmare, nu luă carabina, dar replică:

— Îmi pare rău, potrivit convingerilor mele religioase, nu pot purta armă.

Ofițerul repetă strategia tot cu carabina, apoi își mai încercă o dată norocul cu un pistol automat de calibrul 45.

— Uite, Doss, ia-l pe ăsta! Nu-i tocmai o armă.

— Atunci ce e? întrebă Desmond.

Căpitanul încercă din nou cu un cuțit cu plăsele și cu un set de muniție. Desmond își declină intenția de a le purta și pe acestea, dar fără a formula un refuz direct.

— Uite cum stă treaba, Doss, spuse căpitanul. Nu-ți cer să omori pe nimeni. Vreau doar să te antrenezi ca toți ceilalți soldați.

— Prefer să-mi pun încrederea mai degrabă în Domnul decât într-o pușcă, spuse Desmond.

Căpitanul își schimbă iar tactica.

— Doss știu că ești căsătorit. Să presupunem că cineva îți violează soția. Nici atunci n-ai folosi o armă?

— Nici măcar n-aș avea de unde s-o iau, replică Desmond.

— Și ce-ai face în cazul ăsta?

— N-aș sta cu mâinile în sân, veni răspunsul prompt al lui Desmond. N-aș omorî și n-aș face apel

la armă, dar sigur împricinatul și-ar dori să fie mort când voi fi terminat cu el!

Asta puse capăt conflictului pentru ziua respectivă. Și, apropo, la capătul celor treizeci de zile, se crede că Howell, pilotul de pe T/4, și-a încasat cei zece dolari în urma pariului.

POINTS EAST DIN NOU ȘI APOI PE FRONT

Sosise momentul ca soldații să se îmbarce în trenul militar pentru drumul către Rezervația militară Indiantown Gap, din Pennsylvania. Mare mirare dacă exista vreunul care să-și fi dorit să rămână în deșert – cu toții erau pregătiți să găsească un loc mai respirabil. Aproape că uitaseră cum era să inspiri un aer mai puțin dogoritor. Atunci nu o știau, dar avea să vină vremea când măcar puțin de tot din aerul fierbinte al deșertului le-ar fi prins tare bine.

Trenul militar își croi drum de-a curmezișul Statelor Unite și ajunse la Indiantown Gap. Aici, căpitanul Cosner avu ultimul cuvânt în conflictul lui cu Desmond în ceea ce privește portul armelor. Îl distribui pe durată nedeterminată la bucătărie, unde lui Desmond îi revenea sarcina de a curăța oalele și tigăile și de a spăla mesele. Apa folosită pentru treburile astea era îndoită cu leșie și curând mâinile lui Desmond au ajuns să fie aspre, crăpate și însângerate. Nu se putea atinge de nimic fără să nu simtă cât de tare îl dor mâinile.

Când Desmond plecă din deșertul din Arizona, Dorothy se întoarse și ea acasă, în Richmond,

Virginia. Dat fiind că Desmond nu putea obține permisiunea de a părăsi cazarma, n-avea sens să meargă și ea în Pennsylvania.

*****

— Ai o scrisoare, Doss!

Și sergentul îi aruncă lui Desmond scrisoarea, pe când acesta se întorcea într-o seară la barăci. Desmond era fericit să primească scrisori de la părinți. Numai că mesajul celei de față era cât se poate de tulburător. „Harold vine acasă în permisie din marină începând cu data de 12. Ai vreo șansă să obții și tu o permisie, ca să ne putem reuni cu toții înainte ca Harold să plece pe front? O să stea acasă o săptămână."

Desmond aruncă o privire peste calendar și se gândi că ar trebui să plece în trei sau patru zile dacă voia să-și vadă fratele. Desmond și alți câțiva soldați aveau dreptul la permisie, așa că socoti că putea obține una la timp ca să îl întâlnească pe Harold. A doua zi, căpitanul Cosner îi convocă să le înmâneze hârtiile pentru permisie. Le dăduse deja pe toate când ajunse în dreptul lui Desmond.

— Doss, nu te-ai calificat încă în ceea ce privește portul de armă, spuse el. Există o reglementare potrivit căreia nu ai dreptul la permisie până nu te califici în direcția asta.

În timp ce vorbea încă, smulse hârtia din mâna lui Desmond și o făcu bucățele. Ce dezamăgire! Desmond se duse la capelan și apoi la ceilalți ofițeri, pentru a ajunge, în cele din urmă, chiar la comandantul regimentului.

— Domnule, îi spuse Desmond, sunt necombatant, deci ideea e că nu port armă. Dar tocmai pentru că nu pot purta armă, căpitanul companiei mele nu vrea să-mi dea permisie, ca să mă duc acasă să-mi văd fratele înainte să plece pe front. Mă puteți ajuta în direcția asta?

— Doss, tu ești din Virginia, nu? Există foarte mulți soldați buni care sunt din Virginia. Ar trebui să le urmezi exemplul. Mie mi se pare că ție îți cam place să ne tragi pe sfoară, ești cam papugiu, îi spuse comandantul. De ce nu renunți la toată povestea asta cu necombatantu' și să pui mâna pe armă, ca toată infanteria? Asta-i o discuție amicală, Doss, nu încerc decât să te fac să vezi lucrurile și altfel.

— Dar n-am avut ocazia să scot un cuvânt, replică Desmond.

Dacă asta era o discuție amicală, atunci Desmond se întrebă cum ar fi arătat o discuție neamicală.

— Nu, nu-ți dau permisie. N-o meriți. Liber! încheie comandantul.

Așa că Desmond se îndreptă plin de tristețe către telefonul de la magazin, pentru un apel interurban

către cei de acasă. Când mama ridică receptorul, el îi spuse direct:

— Mamă, sunt Desmond. Am primit scrisoarea ta, dar nu pot veni acasă.

După care îi pieri glasul. În momentul acela se întrebă dacă avea să-l mai vadă vreodată pe Harold și chiar pe ai lui. La cum mergeau lucrurile, o putea sfârși la fel de bine în închisoare. Stătea în picioare incapabil să mai articuleze vreun cuvânt, în timp ce secundele de convorbire pe care le plătise se scurseseră deja.

— Desmond, ce se întâmplă? îl întrebă mama. Unde ești? Desmond!

Desmond reuși, în cele din urmă, să-și vină în fire atât cât să-i poată explica mamei care era situația. Mamei îi păru foarte rău de ceea ce auzi, dar nu știa ce să-i spună să facă. Însă pe el îl ajută simplul fapt de a auzi vocea mamei.

A doua zi de dimineață era în bucătăria garnizoanei, cu brațele băgate până la umeri în clăbucii de leșie, când intră un camarad.

— Doss, sergentul mi-a spus să-ți transmit să te prezinți la cartierul general al batalionului medical.

Acum ce-o mai fi? se întrebă Desmond, ștergându-și mâinile cu un prosop aspru.

Când ajunse la cartierul general al batalionului medical, maiorul Wendell îi spuse:

— Bine-ai revenit, Doss! Faci din nou parte din personalul medical.

Lui Desmond nu-i veni să-și creadă urechilor și se întrebă care o fi fost motivul acelei schimbări bruște de situație, dar dovedi suficientă prezență de spirit cât să-l întrebe pe sergentul aflat chiar lângă el:

— Am dreptul la permisie?

Continuă și explică situația cu fratele său, care urma să vină acasă pentru câteva zile înainte de a pleca pe front, în celălalt capăt al lumii.

— Nu, trebuie să aștepți să-ți vină rândul la permisie, îi răspunse sergentul.

— Îmi puteți da o învoire, atunci? întrebă el.

— Dacă-ți iei învoire, nu mai ai dreptul la permisie.

— N-am de ales. Dați-mi o învoire, vă rog, spuse Desmond.

Se duse acasă chiar în aceeași zi. A doua zi dimineață află ce se întâmplase. După telefonul dat acasă, părinții săi îi trimiseseră o scrisoare cu poșta de noapte lui Carlyle B. Haynes, președintele Comisiei pentru Stagiu Militar din cadrul Bisericii Adventiste de Ziua a Șaptea, din Washington, D.C., în care îi povesteau despre Desmond și problemele cu care se confrunta el.

În dimineața următoare, Haynes îl sună pe comandantul de regiment de la Indiantown Gap.

— Am auzit că aveți ceva probleme cu un soldat pe nume Desmond Doss. Trebuie să vin acolo în persoană să văd despre ce este vorba?

— Ah, nu, domnule Haynes. A fost doar o mică neînțelegere. Dar am clarificat deja totul, îi răspunse comandantul.

Acela fusese momentul când Desmond a fost transferat brusc înapoi la batalionul medical. În fapt, atât comandantul, cât și subalternii săi care îi făcuseră necazuri lui Desmond înțeleseseră că ar fi dat de bucluc dacă Carlyle B. Haynes ar fi venit personal în unitate să facă cercetări. Desmond era necombatant și nu avea obligația de a purta armă. El însuși văzuse pe biroul comandantului o scrisoare, despre care știa că se afla și la dosarul lui, semnată de președintele Roosevelt, de comandantul-șef și de George C. Marshall, șeful personalului, care prevedea că necombatanții nu erau obligați să poarte armă. Deci Desmond știa că și comandantul era conștient de acest regulament și mai știa că, atât acesta, cât și alții ca el ar fi avut mari neplăceri în cazul în care Carlyle B. Haynes s-ar fi apucat să facă niscaiva cercetări.

Văzând cum situații aparent imposibile se rezolvau în avantajul său, Desmond înțelese că Dumnezeu aranja lucrurile în favoarea sa. Și nu uita niciodată să-I mulțumească Domnului pentru felul minunat în care găsea de cuviință să-i poarte de grijă.

Divizia 77 făcea instrucție în toată regiunea. Și în Indiantown Gap, dar și în Camp Pickett, Virginia, ori sus în munți, în apropiere de Elkins, vestul Virginiei. Când au urcat în munți, soldații erau îmbrăcați în uniforme kaki. În momentul când ajunseră la destinație se așternuse deja un strat de zăpadă de vreo douăzeci de centimetri. Acela a fost momentul când și-au dorit să aibă parte măcar de un strop din canicula aceea din Arizona.

În munți se întâmplă un fapt care avea să devină semnificativ pentru cariera militară a lui Desmond, deși la momentul cu pricina nu și-a dat seama de asta. Un aspect important în instrucția soldaților era executarea de noduri. Trebuiau să-și dea drumul unul altuia deasupra stâncilor, peste cascade sau din copaci – deci viața unor oameni depindea de abilitatea de a face un nod bun. Desmond învățase să facă noduri în Programul de Voluntariat Misionar pentru Tineri, de la școala bisericii, plus că îi și plăcea să facă noduri bine strânse.

— Doss, te pricepi destul de bine la noduri. De ce nu-i ajuți și pe ceilalți? îi spuse sergentul într-o zi, iar Desmond fu fericit să se execute.

În altă zi era cu niște soldați care exersau tehnica la capetele unei frânghii lungi. Se descurcau destul de bine, dar Desmond voia să exerseze și el nodul cu o buclă. Încropi astfel un capăt, îndoind frânghia la

mijloc, și făcu un nod. Constată că acesta avea două bucle în loc de una și că ambele păreau foarte bine strânse. Nu mai văzuse asta înainte și își propuse să țină minte execuția, în cazul în care ar fi avut vreodată nevoie de ea.

*****

Regimentele Diviziei 77 – Divizia „Statuia Libertății" – se antrenaseră o vreme împreună în Statele Unite, într-un interval de doi ani. Instrucția fusese temeinică și făcuseră echipă bună. Sosise acum momentul să pună în valoare acest antrenament în contextul celui de-al Doilea Război Mondial.

Trupele se aflau la Camp Pickett, în Virginia.

— Unde crezi că vom fi trimiși? se întrebau soldații unul pe altul.

Nimeni nu știa însă. Putea fi vorba despre teatrul european de război sau de zone mult mai îndepărtate, cum ar fi teatrul din Pacific. Într-o zi, soldații au fost convocați și li se spuse:

— Adunați-vă lucrurile și pregătiți-vă de drum. Poimâine o luăm din loc.

Soțiilor li se dădu voie să vină în zona unității militare ca să-și vadă bărbații înainte de plecare, așa că Dorothy sosi din Richmond cu noaptea în cap, în ziua când divizia trebuia să plece. Era minunat să fie împreună, chiar dacă nu puteau decât să se țină de mână

și să-și șoptească „Te iubesc!", asta în timp ce așteptau trenul.

— Toată lumea în vagoane!

Un ultim sărut, și Desmond urcă în tren împreună cu ceilalți soldați. Se așeză la o fereastră, de unde-i putu face iubitei lui, Dorothy„ cu mâna, în semn de rămas-bun. Trenul porni spre vest, iar lui Desmond i se spuse să se prezinte la vagonul de marfă ca să ajute la curățat de cartofi – o treabă care nu se sfârșește niciodată în armată. Începu să recunoască elemente din peisaj, care îi dădeau de știre că aveau să traverseze Lynchburgul, orașul său natal. Știa că trenul urma să treacă foarte aproape de casa părinților lui, de pe Easley Avenue. Mai știa și că tatălui său îi plăcea să se uite cum trec trenurile.

— Hei, băieți, le spuse el soldaților care lucrau alături de el, o să trecem imediat chiar prin dreptul casei alor mei, iar tatei îi place să se uite mereu la trenuri. Hai să mă ajutați să-i facem cu mâna!

Așa că băieții se apucară să strângă mopuri, mături și fărașe și se așezară în ușa deschisă a vagonului. Când ajunseră într-un loc de unde puteau fi văzuți de bărbatul care stătea în picioare pe veranda casei, începură să-i facă semn cu toate obiectele pe care le luaseră în mână. Cel mai probabil că el s-o fi întrebat ce vrea să însemne asta, dat fiind că nu i-ar fi putut trece prin cap că unul dintre soldați era chiar băiatul lui.

Desmond făcu altceva. Găsi o bucată de hârtie, pe care scrise: „Plecăm pe front. Rugați-vă pentru mine. Cu dragoste, Desmond." După care batista pe care o fluturase pentru Dorothy în semn de rămas-bun o legă în jurul hârtiei făcute sul și aruncă pachețelul din tren. Ai lui primiră hârtia cu mesajul lui – chiar a doua zi.

Desmond era destul de deprimat atunci. Avea sentimentul că se despărțea de tot ce-i era drag și de neprețuit. În timp ce trenul traversa pasarela din centrul orașului Lynchburg, îl bătu inclusiv gândul că putea pur și simplu să sară din tren, punând astfel capăt necazurilor. Dar își dădu seama imediat că asta însemna sinucidere și că încălca porunca a șasea, așa că înălță o scurtă rugăciune Domnului și se întoarse la curățat de cartofi.

În vreme ce trenul înainta, soldații începură să-și dea seama că se îndreptau spre vest – ceea ce însemna, de fapt, teatrul de operațiuni din Pacific. După trei zile, ajunseră în Oakland, California. De acolo au fost transferați pe vasul militar care avea să-i ducă pe sub podul Golden Gate, pentru a traversa Oceanul Pacific.

— Nu m-aș fi gândit niciodată că o să văd insulele Hawaii, constată un soldat care stătea în picioare lângă Desmond pe puntea vasului militar, după ce acesta acostă în Honolulu.

— Nici eu, întări Desmond. Cred că aici este Pearl Harbor, unde au aruncat japonezii bombele.

Divizia a fost direcționată sus pe dealuri, la capătul opus al insulei față de Honolulu, unde se instală tabăra. În prima seară de joi, Desmond stătea culcat pe patul lui de campanie și-i scria o scrisoare lui Dorothy. Dintr-odată i se păru că aude o voce care îi spune: „Du-te la baza aeriană." O ignoră. Mesajul se făcu din nou auzit. Nu pricepu deloc despre ce putea fi vorba, dar lăsă deoparte scrisoarea și se îndreptă spre birouri.

— Să trăiți! Îmi acordați permisiunea de a mă deplasa la baza aeriană? întrebă el.

— Cunoști pe cineva acolo? întoarse întrebarea sergentul.

— Nu.

— Mă rog, atunci nu pricep de ce-oi vrea să te duci, dar du-te. Și să te întorci până la 10 și jumătate, îi mai spuse sergentul, întinzându-i hârtia.

Desmond n-avea habar nici măcar unde se afla baza aeriană. O porni pe drumul noroios spre autostradă, dar n-avea idee încotro s-o ia când ajunse la capăt. Făcu dreapta și, la scurt timp, îl luă o mașină de teren a armatei.

— Unde mergi? îl întrebă șoferul.

— La baza aeriană, răspunse Desmond.

— Soldat, ai face mai bine să cobori și s-o iei în direcția opusă, atunci.

Desmond coborî și găsi, până la urmă, baza aeriană. Se hotărî să caute birourile și să întrebe dacă nu

cumva era prin zonă vreo biserică adventistă de ziua a șaptea.

— Există vreo biserică adventistă de ziua a șaptea pe-aici?

— Eu habar n-am de niciuna. Dar ascultă aici, soldat! De ce nu te duci la postul de prim ajutor de acolo? Cred c-ai putea afla mai multe.

Desmond o luă înspre postul de prim ajutor, dar, de data aceasta, formulă întrebarea oarecum altfel.

— Este cineva pe-aici care să plece din tabără în fiecare sâmbătă dimineața ca să se ducă la biserică?

— Nu știu pe nimeni, veni răspunsul supraveghetorului.

Chiar atunci intră un ofițer. Acesta auzise conversația.

— Warm se tot duce undeva în fiecare sâmbătă dimineață. Poate că el este persoana de care ai nevoie. Lucrează în cabinetul stomatologic de-l vezi colo.

Desmond îl găsi pe caporalul Warm. Da, era adventist. Da, știa unde era biserica din Honolulu și se ducea acolo în fiecare sâmbătă. Cei doi se înțeleseră destul de bine și stabiliră ca Desmond să vină la Warm în ziua de Sabat ca să meargă împreună la biserică.

Pregătindu-se de plecare, Desmond aruncă o privire la ceas. Era 10 și un sfert! Îi era de-a dreptul imposibil să ajungă până la 10 și jumătate. Abia la 11 fără un sfert era la poarta unității.

— Stai! Cine-i acolo? întrebă cel din gardă.

— Soldat Doss, să trăiți! răspunse Desmond.

— Doss, ce faci aici la ora asta?

— Am obținut permisiunea de a mă duce la baza aeriană și drumul a durat mai mult decât mă așteptam. Îmi pare rău! se scuză Desmond.

— Atunci, dă fuga la cort și-ar fi bine să nu te vadă nimeni, altfel o încurcăm amândoi.

Când Desmond se prezentă la post ca să obțină încă de vineri învoirea pentru Sabat, era de serviciu sergentul. Desmond solicită în mod politicos o învoire ca să meargă la biserică.

— Doss, există vreun loc pe pământul ăsta unde să n-aibă și adventiștii biserică? întrebă sergentul pe un ton șugubăț.

— Nu-s prea multe, să trăiți! Avem biserici peste tot, îi răspunse Desmond.

Alături de caporalul Warm, Desmond petrecu o zi cât se poate de plăcută în mijlocul membrilor bisericii din Honolulu. Desmond reuși să cunoască acolo și alți soldați, din marină, dar și din forțele aeriene. Întâlni un capelan civil care manifesta o grijă deosebită pentru „băieții lui". Dar și băieților le plăcea de „Tata" Munson. Erau încântați de prelegerile pe care acesta le ținea uneori, ajutându-se de elemente vizuale. O dată înfățișă un soldat sanitar care îngrijea un soldat rănit, în timp ce Domnul Hristos privea spre ei în chip

aprobator. Lui Desmond chiar îi plăcu imaginea aceea și, câțiva ani mai târziu, „Tata" Munson realiză pentru el un tablou cu scena respectivă, ca să-l ajute la prezentările pe care Desmond le susținea, la rândul său.

*****

Nu după mult timp, Divizia 77 se pregătea să lase în urmă Hawaii, cu vremea sa minunată, cu oamenii primitori de acolo și cu ananașii atât de aromați. Vasul pe care se îmbarcase mergea și mai departe spre vest. Nici de data aceasta soldații nu cunoșteau destinația.

Chiar aici, pe puntea vasului plecat din Hawaii, Desmond petrecu câteva seri rememorând întâmplări din copilăria pe care o lăsase în urmă.

GUAM ȘI LEYTE

La 9 iulie 1944, convoiul de ambarcațiuni militare părăsi Pearl Harbor, cu destinația vest. Divizia 77 „Statuia Libertății" se afla la bordul unuia dintre vase. Distrugătoarele însoțeau vasele de luptă și întregul convoi se deplasa în zig-zag, urmărind să evite orice atac pe nepregătite din partea marinei japoneze.

După câteva zile, convoiul a traversat Linia Internațională a Datei[9], iar după alte câteva zile a ajuns la Eniwetok Atoll, în insulele Marshall. Acolo a primit ordine oficiale de a se îndrepta către Guam. Pentru prima dată, întreaga divizie urma să ia parte la lupta propriu-zisă.

— Nu știu dacă trebuie să fiu speriat sau entuziasmat, îi spuse, într-o zi, Desmond unui camarad.

— Ambele, răspunse celălalt.

Războiul care începuse la 7 decembrie 1941, odată cu bombardamentele de la Pearl Harbor, Hawaii,

[9] Numită și Linia Internațională de Schimbare a Datei, aceasta reprezintă un semicerc imaginar care unește Polul Nord cu Polul Sud, trecând prin Oceanul Pacific, ca o demarcație stabilită prin convenție pentru fuseleorare. – n. tr.

intrase acum în cel de-al treilea an. Nu era un secret pentru nimeni că pe 7 decembrie 1941 America nu fusese pregătită de război. În scurt timp însă, întreaga țară se pomeni aruncată în mecanismul accelerat al războiului. Ambarcațiuni, tancuri, vehicule și tot soiul de muniție au trebuit să intre în producție, iar soldații, să fie instruiți pentru a fi încadrați în forțele de infanterie, navale, maritime și aeriene. S-a instituit sistemul de recrutare – „Mergi la război că vrei, că nu vrei." Oamenii intraseră într-un proces de raționalizare a zahărului, a produselor lactate, a carburanților și a altor bunuri.

Pe lângă faptul că bombardaseră Pearl Harbor, japonezii cuceriseră rapid Guamul, Filipinele, Iwo Jima și alte insule din Pacific. După doi ani și jumătate, americanii începură să elibereze aceste insule una câte una. Ceea ce nu era deloc ușor! Japonezii se instalaseră bine mersi și manifestau intenția clară de a rămâne locului. A fost nevoie de multe confruntări violente pentru a-i convinge contrariul. Mulți soldați au fost uciși și încă și mai mulți au fost răniți. Desmond se numără printre sanitarii care le purtau de grijă acestor oameni.

Mult mai târziu, Desmond avea să audă o poveste impresionantă. N-avea să afle niciodată dacă era sau nu adevărată: Un misionar adventist și-a dat seama că era urmărit. Într-o zi „umbra" lui s-a apropiat de el.

— Domnule, știți ceva despre Guam? îl întrebă străinul pe misionar.

— Da, știu, răspunse el.

— Generalul MacArthur ar vrea să vorbească cu dumneavoastră. Sunteți dispus, vă rog, să mă însoțiți până la el? îl întrebă bărbatul.

Când ajunseră la locul unde se afla generalul, acesta întrebă:

— Ce știți despre Guam? Dacă ar fi să debarcați în Guam ca să luptați cu japonezii, în ce loc ați debarca?

— Există un singur loc, domnule – Agat Bay. Restul insulei e plin de stânci abrupte. Vă avertizez însă că Agat Bay este puternic fortificat. Japonezii sunt bine înfipți acolo, răspunse misionarul.

După ce se uită peste o hartă a Guamului și dezbătu întreaga situație, generalul MacArthur întrebă:

— Cum se face că știți atât de multe lucruri despre Guam?

— Domnule general, am slujit acolo ca misionar adventist timp de mulți ani. Am învățat foarte bine geografia insulei. Americanii au fost nevoiți să plece când japonezii au cucerit Guamul.

Așa se face că Divizia 77 se afla acum la Agat Bay.

*****

— Băieți, ne pare rău că nu ne putem apropia mai mult, le ziseră marinarii soldaților. Apa nu-i deloc adâncă în golf.

Soldații primiseră foarte multă muniție, dar au fost nevoiți s-o transporte cu mâinile ridicate deasupra capului, pășind prin apa care le ajungea până la subsuoară. Desmond nu avea muniție asupra lui, firește, dar era încărcat cu instrumente de prim ajutor și cu bandaje, pe care trebuia să le transporte având grijă să nu le ude. Soldații ajunseră, în cele din urmă, la țărm, fără să știe prea bine la ce să se aștepte.

Un lucru nu-l aflaseră dinainte despre Guam, și acesta era ploaia. Ploaie, ploaie și iar PLOAIE! Când puseră piciorul pe țărm, ploaia transformase nisipul într-un noroi apos. Pe dealuri, pe unde soldații erau nevoiți să-și croiască drum spre vârf, noroiul deveni un fel de mâl cleios. Soldații trebuie să fie înalți și să arate eleganți în uniformele lor, nu-i așa? Asta e reprezentarea majorității oamenilor despre ei. Însă acești soldați arătau oricum altfel numai nu eleganți în uniformele lor ude și murdare. Reacția lor n-a fost alta decât să rostească toate înjurăturile care le treceau prin cap în timp ce noroiul le pleoscăia sub picioare. Desmond se gândi că trebuia să existe o cale mai bună de-atât. „Tot înainte, soldați ai lui Hristos!" murmură el încetișor pentru sine, în timp ce înota și el prin noroiul care uneori le ajungea și până la genunchi.

— Uite aici rațiile zilnice, trupă! Suficient cât să vă ajungă pe trei zile – până cucerim Barrigada, le spuse

locotenentul. Aveți idee de ce este acesta un obiectiv important?

— Nu, nu știm. De ce? îl întrebară câțiva soldați.

— Pentru că acolo se află un puț de apă cu adevărat bună. Voi ați băut, săracii, apa pe care ați găsit-o. Chiar și punând în ea pastile purificatoare tot v-ați îmbolnăvit de mațe și ați făcut diaree. Mă gândesc că o apă bună nu poate decât să vă ajute.

Rațiile zilnice constau, în mare parte, din fasole cu costiță sau din costiță și brânză. Dat fiind că Desmond era vegetarian și nu consuma îndeosebi carne de porc, din pricina a ceea ce citise în Leviticul 11, îi rămâneau prea puține variante alimentare în afară de „biscuiții de câine", tari ca piatra, și, din când în când, câte o nucă de cocos de prin cocotieri. Că era sau nu adevărat, soldații erau convinși că „biscuiții de câine" și conservele din rația lor zilnică erau resturi din Primul Război Mondial.

În prima noapte la țărm, fiecare își săpă în noroi câte o ascunzătoare, în care petrecură orele de întuneric. Auzeau un tun bubuind la japonezi pe dealurile din spatele lor, însă zgomotul era îngrozitor și aveau senzația că sunt ei înșiși aruncați în aer din gropile în care se ascunseseră. Nu există soldat care să-și amintească să fi dormit vreun pic în noaptea aceea.

În ziua următoare, soldații nu-și scăpară inamicii din ochi. Văzură câțiva la o distanță mică în fața lor.

Deschiseră focul, iar dușmanul răspunse la fel – până când își dădură brusc seama că ambele tabere erau, de fapt, formate din americani. Se puse capăt luptei chiar înainte să fi început – sau cel puțin înainte să fie cineva rănit.

Puțin mai târziu, mergând pe un drum, văzură o biserică în flăcări. Aveau să afle că japonezii folosiseră biserica drept depozit de muniție și cartier general. Americanii bombardaseră clădirea, iar muniția din interior exploda pe măsură ce o ajungea focul. Din fericire, era situată destul de departe, astfel că nu prea exista riscul ca oamenii să fie răniți sau uciși de muniția care sărea în aer.

În ziua următoare se îndreptară spre Barrigada, dar, din cauza lunetiștilor japonezi – și, din când în când, a câte unui tanc sau tranșeu cu arme automate – le luă mai mult să ajungă la Barrigada decât se așteptaseră.

Cu toții au început să se plângă de foame, inclusiv Desmond. În cele din urmă, își atinseră obiectivul și se uniră cu o unitate de marină. Acolo, unitățile de marină aveau parte de hrană de calitate; nu depindeau de conserve și de mâncare la cutii, așa că își aruncaseră la gunoi rațiile zilnice. Mâncarea pe care le-o promiseseră cei din marină nu era gata, dar conservele și cutiile cu hrană de care se dispensaseră ei se aflau chiar acolo. Mulți dintre soldați puseră mâna pe una sau două conserve ca să le mănânce în timp ce așteptau.

Le era foarte foame. Desmond găsi și el ceva ce putea mânca și le urmă exemplul.

Chestia asta are un gust groaznic, se gândi el. Probabil că fusese stricată, pentru că în momentul când a fost gata masa, Desmond se simțea deja foarte rău și nu s-a putut atinge de nimic.

* * *

— Se crede că pe dealul ăla e un avanpost japonez și noi trebuie să ne ducem să-l lichidăm, le spuse sergentul soldaților din grupa sa. Hai, să mergem! În curând se face noapte. Să sperăm c-o să-i terminăm până s-o lăsa întunericul, ca să nu fim nevoiți să ne facem griji din cauza japonezilor care ar mai putea mișuna pe aici.

Grupa, căreia Desmond i se alătură în calitate de sanitar, se puse în mișcare. Nu după mult timp, soldații zăriră patru japonezi alergând sus pe deal. Cei patru au fost lichidați rapid, dar americanii habar n-aveau unde mai puteau fi și alții. Și-avea să se întunece destul de repede.

— Băieți, mai bine vă încropiți câte un adăpost de noapte chiar în drum, le zise sergentul. Să sperăm că n-or fi japonezi prin preajmă, dar fiți pe față. Am putea avea surprize.

Puțin mai târziu, când Desmond era deja așezat pe jos și-și căuta o poziție mai comodă, simți ceva strecurându-se pe lângă el.

— Stai! strigă el.

Nu mai avu timp să întrebe cine era acolo, că o chestie ascuțită îl lovi întâi în umăr, apoi peste cap. Să fi fost o baionetă? Cel puțin așa i se păru.

„Miau! Miau!" O pisică neagră, cu ghearele scoase, îl sperie de moarte, până să-și dea seama ce era – apoi se distră pe seama întâmplării.

*****

Luptele care aveau să elibereze Guamul de sub ocupația japoneză pentru a-l reda americanilor au ținut până spre jumătatea lunii august. După aceea soldați rămaseră o vreme pe insulă ca să facă de pază. Era ca un fel de vacanță în mijlocul războiului. Vremea era frumoasă și caldă.

Desmond se simți chiar bine câteva zile, putând să se odihnească și să doarmă, să scrie scrisori și să citească din Biblia micuță pe care i-o făcuse cadou Dorothy. Răcise și se simțea mai mereu obosit. Mult mai târziu avea să-și dea seama că era vorba de mai mult decât de o simplă răceală. După câteva zile de odihnă prinse a se simți mai bine. Când vasul militar părăsi Guamul, se simțea deja în stare să lucreze iar ca sanitar.

Întregul convoi a plecat din Guam pe 2 noiembrie. A luat-o spre sud și se zvonea că urma să ajungă în Noua Caledonie pentru o perioadă de odihnă

și refacere, până avea să fie din nou nevoie de soldați în altă zonă de conflict. Pacificul și-a onorat numele în timpul acelei călătorii. Oceanul a fost incredibil de liniștit. După câteva zile au traversat Ecuatorul, trecând în emisfera sudică.

Convoiul călătorea spre sud, dar într-o zi toate trupele își schimbară brusc direcția și o luară spre nord. Generalul MacArthur transmisese prin radio că era nevoie de ele în Leyte, o insulă de mari dimensiuni din Filipine. Vasul militar acostă în partea estică a insulei, după care o înconjură, îndreptându-se către coasta vestică.

— Urcăm spre zona râului Ormoc, în partea de nord-vest a insulei, au fost informați soldații.

Japonezii erau bine înfipți acolo, iar veteranii știau că vor avea de dus o luptă grea. Și cam aveau dreptate. Ori de câte ori se dădea o asemenea bătălie, sanitarii lucrau din greu, îngrijind răniții și transportându-i pe tărgi la postul de prim ajutor.

*****

Într-o zi, Compania B se îndrepta spre o zonă mai îndepărtată de tabără. În timp ce Desmond se deplasa împreună cu restul grupei, se apropie de el un soldat de la infanterie.

— Știi că Glenn a fost lovit? îl întrebă respectivul.

— Nu, răspunse Desmond. Unde este?

— Dincolo de dealul din față, îi arătă cu degetul infanteristul.

Se opriseră și alții, auzindu-i vorbind.

— Mă duc să-l iau, spuse Desmond. Mai vine cineva cu mine?

— Vin eu, răspunse Herb Schechter.

Desmond știa că Schechter era evreu și credea în predestinare și că era în stare să-l însoțească pe Desmond în locuri în care alții nu l-ar fi urmat. Căpitanul Vernon le spuse altor cinci soldați să meargă cu Doss și cu Schechter ca ariergardă și să-i apere în zona expusă în care urmau să intre.

Găsiră doi răniți pe deal – pe Glenn și pe soldatul rănit pe care Glenn se dusese să-l ajute. Desmond se lăsă în jos, alergând spre celălalt soldat, în timp ce Schechter își croia drum spre Glenn. Soldatul cel tânăr avea o rană urâtă la frunte, iar sângele i se prelinsese pe față și-i intrase și-n ochi, unde începuse deja să se coaguleze. Desmond scoase un bandaj din trusa de prim ajutor, îl umezi cu apă din bidon și curăță sângele de pe fața soldatului. Brusc, fața tânărului se lumină de zâmbet, chiar și în locul acela expus pericolelor în care se aflau.

— Credeam c-am orbit, spuse el.

Desmond avea să-și amintească acel zâmbet pentru tot restul vieții și se simți răsplătit astfel din belșug pentru ajutorul dat și acelui soldat, și altora. Tânărul

se târî către o movilă, de unde alți camarazi îl puteau ajuta să ajungă la unitatea medicală.

Apoi, Desmond își îndreptă atenția spre Glenn.

— În ce stare e? îl întrebă pe Schechter.

— Grav rănit. Inconștient, dar încă în viață, răspunse Schechter.

Evident, japonezii erau în imediata apropiere și le auziră glasurile. Începură să tragă în direcția lor. Schechter sări în picioare și o luă la fugă.

— Jos, Schechter! La pământ! strigă Desmond.

Schechter se aruncă la pământ atât de rapid, încât Desmond crezu că fusese lovit de un glonț. Se târî până la el să verifice și a fost mai mult decât bucuros că constate că nu pățise nimic.

— Nu mai vorbim tare, Schechter, spuse Desmond. Hai să vorbim în șoaptă!

Acum, întrebarea era ce puteau face pentru Glenn. Era un om voinic și greu de transportat. Cei doi sanitari îi luară vestonul, îl întinseră pe pământ și-l înfășurară pe Glenn în el. Apoi începură să-l târâie înapoi către punctul de prim ajutor. Erau în câmp deschis și trebuiau să-l tragă după ei având grijă, totodată, să se aplece cât mai mult posibil. Într-un loc au fost nevoiți să-l treacă peste cadavrul unui japonez. Ajunseră într-o zonă cu tufișuri.

— Cred că de aici putem merge în picioare, spuse Desmond.

Verifică starea lui Glenn. Era tot inconștient, dar încă respira. Ariergarda lor era acolo. Desmond împrumută o macetă de la unul dintre soldați și tăie cu ea două bețe de bambus. Legară vestonul de bețe și o luară din loc iar. Doi dintre soldați îi ajutau să-și transporte camaradul. Era cald, iar Desmond începuse să se simtă din ce în ce mai obosit. Dar, pentru că-și transporta prietenul, făcu eforturi până ajunseră la corturi.

Desmond verifică din nou starea lui Glenn. Nu părea să mai respire. Îi verifică pulsul. Nu mai avea puls. Clarence Glenn murise.

Dr. Tann se uită la Desmond și văzu cât era de obosit și de secătuit emoțional. Îi dădu un pumn de pastile și-i ordonă să le ia pe toate și apoi să meargă să se culce. Pastilele parcă l-au secerat și nu s-a mai trezit decât a doua zi. Atunci își aminti din nou să-I mulțumească lui Dumnezeu pentru protecția Lui într-o situație foarte periculoasă.

Faptul de a-și fi pierdut cel mai bun prieten era un șoc puternic pentru Desmond. Din acel moment a încercat mereu să facă tot ce-i stătea în putere pentru soldații răniți, dar a avut grijă să nu le mai privească niciodată chipul – nu mai voia să-și vadă mort vreun alt bun prieten.

Ceva mai târziu, Doss și Schechter transportau un soldat pe o targă. Imediat ce păși pe malul

celălalt al râului pe care îl traversaseră, glonțul unui lunetist trecu șuierând pe lângă Desmond, lovindu-l pe Schechter. Care căzu secerat la pământ.

— Haideți să mă ajutați! urlă Desmond la niște soldați aflați într-o mașină cu tărgi, la o aruncătură de băț de-acolo.

Unul dintre soldați veni să-l ajute pe Desmond să-l ducă la mașină pe rănitul pe care îl transportase împreună cu Schechter. Aduseră apoi o altă targă pentru Schechter. Chiar când îl așezau înăuntru, japonezii lansară asupra lor o rafală de gloanțe. Soldații săriră în mașină și-i dădură drumul. Desmond abia mai avu timp să împingă targa lui Schechter puțin mai încolo și să se prindă cu degetele de partea din spate a mașinii. Se simți ca și cum ar fi făcut în zbor tot drumul înapoi către punctul de prim ajutor, dar era recunoscător că măcar ajunse acolo.

Herb Schechter nu avea să-și mai recapete niciodată cunoștința. Un alt soldat viteaz și prieten bun cu Desmond se stinse astfel. Dar Desmond nu și-a permis luxul de a se gândi prea mult la asta.

*****

Când era lângă soldații combatanți, Desmond căuta mereu să stea cam la două treimi din distanța până la cel mai din față. În felul acesta putea repera mai ușor soldații răniți, ca să ajungă mai repede la ei.

Într-o zi mergea alături de ei și, înainte de a-și da seama ce face, se pomeni chiar în capul coloanei.

Chiar atunci, un soldat de lângă el țipă și se apucă strâns de picior.

— Au, ce doare! spuse el.

Desmond se opri și cercetă rana de glonț din piciorul soldatului. O bandajă până sus.

— Prietene, acum mai bine-ți facem o injecție cu morfină. O să te ajute să te simți ceva mai bine cu piciorul, îi sugeră Desmond.

— Nu, n-am nevoie deloc. Nu mă doare așa de tare, răspunse soldatul.

Se îndepărtă de ei pentru a se duce la postul de prim ajutor, în timp ce Desmond continuă înaintarea alături de ceilalți soldați. Chiar voise să-i administreze niște morfină soldatului rănit, dar niciodată nu acționa împotriva voinței oamenilor.. Știa că, după ce va fi trecut amorțeala, piciorul acela avea să doară foarte tare.

Ceva mai încolo, un alt soldat se prăbuși la pământ. Fusese lovit în pântece, iar Desmond își dădu seama imediat că era grav rănit. Avea ditamai gaura în abdomen și deja intestinele se vedeau ieșindu-i în afară. Desmond a crezut mereu în acordarea ultimei șanse, chiar și atunci când situația pare disperată. Așa că bagă la loc intestinele și înfășură cu un bandaj lat rana. Brancardierii îl transportară pe soldat la postul

de prim ajutor, dar Desmond nu crezu nicio clipă că avea să mai ajungă acolo încă în viață.

A doua zi trecu pe la cortul-spital să mai ia niște bandaje, așa că se interesă de soarta celor doi soldați.

— A, exclamă doctorul, cel cu gaura în picior? A murit!

— Chiar? Nu părea rănit foarte tare. Ce s-a întâmplat?

— Nu prea-mi dau seama. Trebuie să fi fost șocul. Se poate întâmpla și asta, știi și tu, îi explică doctorul.

— Așa, și soldatul căruia-i dădeau mațele pe-afară? mai întrebă Desmond.

— L-au operat la spital și, din câte am înțeles, a făcut față cu bine, replică doctorul.

Lui Desmond nu-i venea să creadă. Însă la mulți ani după aceea avea să-l reîntâlnească pe soldatul respectiv la diferite festivități militare. Acestuia îi plăcea să spună: „Am chiar aici dovada că mi-ai purtat de grijă", și arăta cu degetul de-a lungul mijlocului.

*****

Într-o altă zi în Leyte, un soldat fusese rănit și zăcea la marginea unui câmp de orez. Când Desmond porni într-acolo, un grup de sergenți îi strigară:

— Idiotule, adăpostește-te până se mai liniștesc lucrurile! E un lunetist aici și încă nu i-am venit de hac. Chiar trebuie să te duci acolo?

— Cred că da. Dacă mai aștept, s-ar putea să moară înainte să ajung la el, spuse Desmond.

Ajunse la soldatul cu pricina și constată că-și pierduse cunoștința. Îi îngriji rănile, apoi chemă doi brancardieri. Aceștia îl puseră în grabă pe targă și-l transportară la postul de prim ajutor. Când reveni în locul unde erau sergenții, aceștia îi spuseră:

— Doss, ne așteptam să te vedem mort în orice moment. Nu puteam doborî lunetistul fără să fi tras în oamenii noștri, iar el stătea cu pușca ațintită asupra ta. Nu l-ai văzut?

— Nu, răspunse Desmond și Îi mulțumi din nou Domnului pentru protecția oferită.

După trei sau patru ani, un misionar din Japonia relata povestea lui Desmond. Un bărbat din spatele sălii îi spuse predicatorului:

— Se prea poate ca japonezul cu pricina să fi fost chiar eu. Mă aflam acolo și-mi amintesc că aveam un soldat în bătaia puștii, dar n-am putut apăsa pe trăgaci.

Ceva mai târziu, cel care vorbise a fost căutat de organizatori, ca să-i pună mai multe întrebări, dar el se făcuse nevăzut.

*****

În Leyte, Desmond avu o stare fizică generală proastă. Soldații mărșăluiau prin junglă, doborând

rezistența japoneză. Făceau de regulă marșuri a câte cincizeci de minute, după care luau zece minute pauză. Desmond constata că nu putea ține pasul cu ei. Ajungea din urmă grupa chiar în clipa când se punea din nou în mișcare. Asta însemna că, în cea mai mare parte a timpului, el mărșăluia de unul singur prin jungla înțesată de japonezi. Ar fi putut fi omorât cu ușurință dacă Dumnezeu nu i-ar fi purtat de grijă.

Când trupa a ajuns la plajă și s-a oprit pentru odihnă, ceilalți soldați s-au relaxat și au jucat tot felul de jocuri, nu însă și Desmond. El a dormit și iar a dormit și probabil că nici n-ar fi mâncat dacă Jim Dorris nu i-ar fi adus de-ale gurii. După odihnă, s-a simțit ceva mai bine și în stare s-o ia iarăși din loc. Știa că Dumnezeu îi poartă de grijă.

În cele din urmă, insula Leyte ajunse în mâinile americanilor. Era momentul ca Divizia 77 să plece mai departe. Forțele americane îi încercuiau pe japonezi tot mai strâns. Insula Okinawa era la doar cinci sute și ceva de kilometri de inima Japoniei, așa că japonezii luptau din greu acolo. Prin urmare, acolo a fost trimisă și Divizia 77 pentru următoarea sa misiune.

Leyte nu fusese un loc prea bun pentru Desmond Doss. Pierderea celor doi prieteni foarte buni era o tragedie căreia cu greu îi făcea față. Doar rugându-se Domnului și cerându-I să-i dea putere reuși să țină piept tristeții.

OKINAWA

Asta-i Okinawa? Nu pare prea mare, observă un soldat.

— Nu, cred că asta e doar o insulă mai mică de lângă Okinawa. Se numește Ie Shima. *Shima* înseamnă „insulă". Mai există una numită Zamami Shima, cred, veni cu explicații un alt soldat.

Un altul părea să aibă încă și mai multe informații.

— Știți, tocmai am auzit că Ernie Pyle – corespondentul ăla de război foarte de treabă – a fost omorât pe Ie Shima cu numai o zi sau două în urmă. Păcat. Întotdeauna a fost onest cu oamenii și a povestit doar ce li se întâmpla cu adevărat soldaților de pe câmpul de luptă.

Câteva zile, divizia rămase în zonă la bordul vasului. La 20 aprilie însă, soldații erau deja pe insula Okinawa. Divizia 77 avea mulți recruți, pentru că foarte mulți dintre soldații mai vechi fuseseră răniți sau omorâți în Guam și în Leyte.

Un lucru avea să îi întristeze pe soldați la debarcarea în Okinawa. Japonezii le spuseseră locuitorilor insulei că americanii aveau să-i trateze cu cruzime – că aveau

să le violeze femeile și să le omoare copiii. Îi sfătuiseră pe oameni să se ascundă sau chiar să se sinucidă, numai să scape de acești americani „cumpliți". Unele femei cu copii crezuseră ce li se spusese. Când au debarcat pe insulă, americanii au avut dovada clară că multe mame își înjunghiaseră copiii, apoi se omorâseră și ele. Altele își aruncaseră copiii în ocean de pe stâncile abrupte, după care se înecaseră și ele. Sute de ființe umane își pierduseră viața astfel. Cele care n-o făcuseră aveau să afle într-un timp scurt că americanii nu sunt atât de barbari pe cât susținuseră japonezii că ar fi.

De-a lungul insulei străjuia o stâncă înaltă de aproximativ o sută douăzeci de metri, numită Maeda (Mi-e'-da), foarte abruptă, aproape verticală în partea din față. Platoul avea o lățime cuprinsă între șaptezeci și cinci și o sută de metri, apoi panta era ceva mai lină în partea din spate. Americanii și-au dat seama destul de târziu că japonezii săpaseră tranșee chiar în interiorul stâncii. Erau pe două sau trei niveluri, cu scări de legătură între ele.

Divizia 77 își instală tabăra în fața peretelui stâncos de peste o sută de metri înălțime. Misiunea ei era să-i secere pe japonezii din vârful și de pe panta posterioară a versantului. Soldații au început să-și dea seama în ce se băgaseră.

Ca sanitar, Desmond nu era obligat să facă plantoane. Soldații, pe de altă parte, luptau din greu și nu

prea aveau timp să doarmă, așa că uneori Desmond se oferea voluntar să stea de pază. La un moment dat era în post împreună cu un alt soldat chiar la baza stâncii. Făcu el prima tură. După câteva ore îl trezi pe celălalt soldat – care se întoarse rapid la somn.

Atunci, Desmond auzi ceva. În spatele lor era o groapă adâncă; auzea voci venind de jos – și nu vorbeau engleză. Chiar lângă el erau niște grenade și știa că, dacă ar fi aruncat o grenadă în acea ascunzătoare, ar fi decimat niște japonezi. Desmond simți că era în fața celei mai puternice ispite de până atunci de a curma vieți. În viziunea lui, dacă un japonez i-ar fi aruncat o grenadă în poală, atunci el ar fi fost îndreptățit s-o arunce înapoi înainte de a exploda. Dar ar fi generat confuzie ca el, un necombatant, să arunce primul o grenadă care să omoare pe cineva. Îl zgâlțâi pe celălalt soldat. Sforăia, iar Desmond se întrebă dacă nu cumva îl pot auzi și japonezii. Acesta își văzu însă mai departe de somn. Desmond n-a avut așadar ce face decât să se îndepărteze cât mai mult de groapă și să se roage, pentru tot restul nopții, ca Dumnezeu să-l apere. Iar rugăciunile i-au fost ascultate, scăpând din nou teafăr.

Din zona taberei situate sub stâncă, soldații puteau urca undeva la o sută de metri, chiar dacă era o ascensiune dificilă din cauza terenului pietros și în pantă. Ultimii zece-cincisprezece metri erau însă

foarte abrupți, panta înclinându-se chiar în afară cu circa un metru și jumătate de la verticală.

Ceva mai târziu, locotenentul Gornto îi ceru lui Desmond să dea o mână de ajutor.

— Doss, ați putea tu și câțiva băieți să aduceți plasele alea cargo[10] de-acolo și să încropiți din ele o scară pentru ultimii cincisprezece metri sau câți or fi? Cred că ați putea-o face punând plasele cap la cap și îmbinându-le apoi.

— Da, să trăiți! Putem încerca, spuse Desmond.

Au legat între ele plasele din sfoară și le-au prins de roca de calcar în partea de sus a stâncii. Alți soldați au folosit pietrele găsite în zonă ca să ridice un zid chiar lângă marginea urcușului, în ideea unei minime protecții pe care le-ar fi putut-o asigura.

— Ați făcut o treabă bună, prieteni, le spuse locotenentul. Sunt convins c-o să ne ajute să urcăm și să coborâm mult mai ușor – și mai în siguranță, sper.

La 29 aprilie 1945 a început adevărata bătălie pentru Maeda. Lupta se dădu în partea de sus, după ce soldații reușiră să se cațăre acolo. O mare problemă a fost pentru ei până să descopere că japonezii petrecuseră atât de mult timp în zonă, că putuseră săpa tranșee și ascunzători pe care americanii nici măcar nu le reperaseră. Zona dădea impresia unui teren

[10] Plase de sfoară cu ochiuri foarte mari și rezistente, concepute pentru ridicarea mărfurilor cu ajutorul elevatorului, elicopterului etc. – n.tr.

accidentat natural, însă țevi de puști nevăzute străpungeau pământul pentru a-i lua prin surprindere pe americanii care nu bănuiau nimic.

În cartea sa *From Jackson to Japan* (Din Jackson în Japonia), Henry D. Lopez afirmă: „Întăriturile japoneze din Okinawa s-au dovedit a fi cele mai neregulate și mai rezistente la atac pe care le-am luat cu asat. (...) Terenul din Okinawa, cu nenumăratele lui gropi, creste și promontorii din stânci de calcar coralifer, (...) se preta cel mai bine la o apărare înverșunată."

*****

Ziua minunilor

— OK, soldați, azi ne cățărăm din nou pe creastă. Plasele sunt la locul lor, deci ar trebui să putem urca mai ușor. Aveți muniție din belșug. Băieți, mă aștept să dați ce-aveți mai bun, le trasă ultimele instrucțiuni locotenentul Gornto.

Desmond înaintă spre locul unde se afla Gornto.

— Domnule locotenent, spuse el, eu cred că rugăciunea e cel mai bun mijloc posibil de salvare a vieții. Ar fi foarte bine ca soldații să se roage înainte de a începe urcușul.

— Băieți, strigă Gornto, adunarea! Doss vrea să se roage pentru noi.

Nu la asta se gândise Desmond. Voise să spună că ar trebui să li se aducă aminte băieților să se roage fiecare înainte de a se cățăra pe scările acelea improvizate, pentru că nimeni nu putea ști dacă avea să supraviețuiască sau nu luptei. Dar, dacă locotenentul Gornto pusese problema așa, Desmond chiar începu să se roage.

„Doamne, spuse el când soldații se strânseră în jurul lui, Te rog să-Ți reverși azi binecuvântarea peste noi! Te rog să-l ajuți pe domnul locotenent să dea cele mai adecvate ordine, pentru că viețile noastre sunt în mâinile lui. Ajută-ne pe fiecare dintre noi să ne luăm toate măsurile de siguranță cuvenite, astfel ca să putem scăpa cu viață. Și, Doamne Dumnezeule, mai presus de toate, ajută-ne pe fiecare dintre noi să ne împăcăm cu Tine înainte de a începe să urcăm. Pentru toate Îți mulțumesc! Amin!"

Apoi se avântară cu toții pe peretele de stâncă și pe plasele de frânghii. Ajunseră în vârf și aproape instantaneu rămaseră pironiți locului, incapabili să mai facă vreun pas. Compania A lupta în partea lor stângă și întâmpina o opoziție feroce. Primii cinci soldați din Compania A care puseseră piciorul în vârf căzură seceraţi. De la cartierul general primiră un mesaj prin radio care le cerea să transmită numărul soldaților din Compania B care fuseseră omorâți sau răniți.

Desmond raportă că nu se înregistrau victime până la acel moment. Prin urmare, primiră ordinul ca tot platoul să fie preluat de Compania B, deoarece

Compania A înregistrase pierderi însemnate. *Unchiul Sam* era uneori nevoit să sacrifice vieți pentru atingerea unor obiective semnificative, iar stânca Maeda era un obiectiv important.

Compania B începu așadar lupta de-a lungul platoului. Soldații doborâră opt sau nouă cazemate ale japonezilor. Partea miraculoasă a situației a fost că niciun soldat din Compania B nu a fost ucis, unul singur a fost rănit – și acela, de o piatră care l-a lovit peste mână.

A fost un eveniment cu totul extraordinar, iar curând cartierul general luă notă de el, plus că ajunse vestea până în State.

— Cum a fost posibil așa ceva? era întrebarea de pe buzele tuturor.

Soldații din Compania B răspundeau:

— Doar prin rugăciunea făcută de Doss.

În ziua următoare, un cadru de la Transmisiuni ajunse în zona unde era Compania B.

— Am luat la cunoștință de ce treabă bună ați fost în stare ieri. Pot face o poză?

— Da, spuse locotenentul Gornto. Doss, urcă-te pe stâncă și stai să-ți facă o poză.

Desmond îi spuse celui de la Transmisiuni:

— Hai să urcăm împreună.

— Nu cred că vreau. N-am pierdut nimic acolo și nu intenționez să pierd acum.

Ziua Medaliei de Onoare

Sosise din nou momentul ca soldații să urce pe stâncă. Deși în tumultul bătăliei e greu să mai ții șirul zilelor, se crede, pe baza altor surse, că era o zi de Sabat, 5 mai.

Desmond citea din Biblie în clipa în care căpitanul Vernon se apropie de el și-i spuse:

— Doss, te-ar deranja să urci și azi? Știi, ești singurul nostru sanitar rămas și chiar avem nevoie de tine.

— Da, domnule căpitan, o să urc. Dar credeți că s-ar putea să mă așteptați până termin cu închinarea? îl întrebă Desmond.

— Bine, te așteptăm, răspunse căpitanul.

Desmond era prins cu studiul Școlii de Sabat. Era despre ce înseamnă să-L urmăm pe Iisus. Termină și își plecă apoi capul ca să se roage. După încă puțin timp se simți pregătit să se alăture grupei, cam la zece minute după ce căpitanul Vernon îi ceruse să urce cu ei. Alții aveau să-i spună ulterior că trecuse vreo jumătate de oră. Niciunul dintre soldați nu ardea însă de nerăbdare să se cațăre și să lupte, așa că toți se bucurau de întârziere.

Soldații credeau, de fapt, că greul luptei trecuse și că nu urma decât un soi de misiune de curățenie finală. Desmond veni din nou cu propunerea de a se ruga, dar căpitanul Vernon îi spuse:

— Îmi pare rău, Doss, dar am început deja să urcăm.

Așa că nimeni nu mai zise nimic de rugăciune.

Cei 155 de soldați care mai rămăseseră în Compania B începură ascensiunea. Doar ca imediat să dea piept cu iadul războiului. Totul părea să meargă anapoda. Era o poziție japoneză care nu putea fi anihilată cu niciun chip. Americanii aruncară încărcături de dinamită (săculeți cu TNT) și alți explozibili puternici înspre poziția japonezilor, dar inamicii scoaseră fitilurile înainte de a exploda. Până la urmă, câțiva soldați puseră mâna pe bidoane de circa douăzeci de litri de benzină și le făcură vânt înspre tranșeele japoneze. După care locotenentul Phillips azvârli o grenadă albicioasă cu fosfor.

Rezultatul a fost mai spectaculos decât se așteptaseră. Se produse o explozie groaznică chiar în tranșeu, însă una și mai mare avu loc undeva mai în josul dealului. Evident, la aprinderea benzinei săriră în aer nu numai toți explozibilii aruncați de soldați în tranșeele japoneze, ci și toată muniția depozitată în gropile săpate de ei în stâncă.

Ce urmă întrecu toate așteptările. Din toate părțile, japonezii dădură buzna afară din ascunzători și din tranșee; probabil că-și imaginau că asta era ultima lor șansă. Erau atât de mulți japonezi și luptau cu toții cu atâta înverșunare, că ar fi fost sinucidere curată pentru

americani să rămână pe creastă. Soldații primiră ordin de retragere. Și ar fi trebuit să aibă loc o retragere ordonată, dar totul sfârși într-o stare generală de panică.

Desmond se afla chiar în vârf împreună cu oamenii lui – asta până când ei plecară cu toții. Însă cum rămânea cu răniții care împânzeau platoul stâncos? Nu putea fugi abandonându-i acolo. Știa că mulți dintre ei aveau familii care-i așteptau acasă.

Începu cu soldatul aflat în imediata lui apropiere; era grav rănit. Desmond îl târî până la marginea stâncii și se uită în jur să-și dea seama ce ar putea folosi. Erau acolo o targă și o singură frânghie, pe care o folosiseră pentru a ridica materialele de luptă. Îl rostogoli pe soldatul rănit pe targă și-l legă de ea cât de strâns putu. Îi dădu apoi drumul peste buza stâncii. Rănitul atârna doar în frânghie. Ceva mai jos, Desmond crezu că avea să-i scape din mână, dar frânghia se dovedi destul de rezistentă, iar targa aterizâ în siguranță la baza scării încropite din plasele de cargo.

Câțiva soldați se culcaseră tot la baza scării, ca să se odihnească preț de câteva clipe înainte de a începe coborârea.

— Dar asta ce mai e? se întrebară ei la vederea unei târgi venind în jos.

— Duceți-l imediat la postul de prim ajutor, răcni Desmond de sus. Este grav rănit.

După ce câțiva camarazi începură să coboare râpa cu rănitul, Desmond trase de frânghie în sus. Îi luase mult timp să-l coboare pe soldat. Atunci, Desmond își aminti de nodul cu două bucle pe care reușise să-l facă în timpul antrenamentelor de la Elkins, din Virginia de Vest. Astăzi, el este convins că Dumnezeu l-a ajutat atunci să-și amintească acest element. Făcu repede nodul, trase un alt soldat rănit către marginea crestei și îi introduse picioarele în cele două bucle. Puse din nou frânghia în două și o strânse în jurul soldatului undeva la nivelul pieptului. După care îi dădu drumul ușor în jos. Dumnezeu îi scoase în cale și o buturugă, chiar acolo, în buza râpei. Înfășură frânghia în jurul ciotului de copac și-i dădu apoi drumul puțin câte puțin. Manevra îl elibera pe el de tensiune în vreme ce lăsa rănitul în jos. În tot timpul acesta se ruga neîncetat: „Doamne, ajută-mă să mai cobor încă unul!"

De ce nu veniseră japonezii în partea aceea a platoului, unde era plin de americani răniți, ca să termine definitiv cu ei, Desmond habar n-avea. Singura lui explicație era că Dumnezeu le purta de grijă, lui și camarazilor. Mai târziu avu timp să-I mulțumească Domnului. Nu credea că va fi ucis pentru că își aminti că nu își necinstise niciodată părinții, iar porunca a cincea promite că, dacă îți cinstești părinții, atunci o să ai zile multe în țara pe care ți-a dat-o Domnul. Nu

credea nici că asta l-ar scuti de a fi el însuși rănit, dar considera că merită să se expună riscului, dacă așa își putea salva camarazii.

Toată operațiunea îi luă lui Desmond vreo cinci ore, dar reuși să salveze toți răniții. La sfârșitul zilei, de pe Maeda coborî un soldat epuizat, plin de recunoștință, dar și de sânge. Și, aproape cu neputință de crezut, el nu era rănit.

Cadrele Companiei B care fuseseră martore la ceea ce făcuse acest sanitar, acest necombatant, erau mute de uimire; nu după mult timp, află de întâmplare și restul companiei. Apoi și alții. Când reveni în tabără, Desmond avu parte de o primire călduroasă.

— Doss, uniforma aia e plină de sânge. Ca să nu mai vorbim că ești plin de muște, și insecticid n-avem. E musai să-ți găsim altă uniformă.

Și, nu după mult timp, se pomeni îmbrăcat cu o uniformă curată. Se hotărî să se retragă într-un loc liniștit, să citească din Biblie. Cu siguranță că de data aceasta chiar avea un motiv special pentru care trebuia să-I mulțumească lui Dumnezeu.

Cât timp stătu el retras, sosi în tabără generalul A.D. Bruce, de la cartierul general al Diviziei 77. Auzise de isprava lui Desmond și voia neapărat să-i strângă mâna. Mai veni și cu sugestia de a i se acorda Medalia de Onoare a Congresului și le ceru celor în măsură să demareze procesul. Desmond află despre

toate ceva mai târziu, dat fiind că nu fusese de față ca să dea mâna cu generalul. Cu toate că tare și-ar fi dorit...

Câți soldați coborâse de pe stâncă? Cineva din corpul ofițerilor spuse:

— Să vedem cum stăm. Am avut 155 de soldați care au urcat și numai 55 dintre ei au coborât pe picioarele lor. Așa că se poate ca tu să fi salvat vreo 100 de oameni.

— Nu se poate să fi fost așa, răspunse Desmond cu modestie. Nu se poate să fi fost mai mult de 50. N-aș fi avut timp să salvez 100 de oameni.

Așa că cifra de compromis se stabili la 75 de oameni, iar acesta este numărul care figurează pe Medalia de Onoare a Congresului conferită lui Desmond.

*****

După două săptămâni încă mai existau puncte în care japonezii luptau din greu. S-a luat decizia de a adopta tactica japonezilor: aceștia ieșeau din ascunzători dimineața devreme pentru a-i surprinde pe americani dormind și astfel a-i omorî. De ce n-ar fi procedat și americanii la fel?

Ofițerii hotărâră să o încerce și pe asta. Într-o noapte foarte întunecată, soldații americani ieșiră din tabăra lor. Desmond lipi câte o bucată de bandă adezivă de partea din spate a rucsacului fiecăruia, ca

să se poată depista unul pe altul după luminozitatea palidă a acesteia. Era însă așa de beznă că nici asta nu se dovedi de mare folos. Ajunseră, în cele din urmă, aproape de zona unde trebuiau să fie în dimineața următoare. Desmond și alți trei soldați descoperiră o ascunzătoare și se strecurară înăuntru.

O văzură venind. O grenadă! Ceilalți trei reușiră să se târască afară, dar Desmond se afla mult prea în fundul gropii. Grenada îi ateriză la picioare. Aproape fără să se gândească ce face, călcă pe grenadă cu talpa bocancului greu de armată. BUUM! Simți cum plutește în aer și văzu stele care n-aveau cum să fie acolo. Când luă din nou contact cu solul, își pipăi piciorul. Încă îl avea. Dar îi sângera abundent. Și-l bandajă singur cât de bine putu.

Trebuia să părăsească zona respectivă pentru că era teritoriu japonez, așa că, alături de un alt soldat, începu să se târască înspre partea cealaltă a dealului, unde era teritoriu american. Descoperiră și acolo o groapă. Deoarece tovarășul său era rănit la umăr, Desmond luă cazmaua și adânci puțin ascunzătoarea. Apoi se strecurară înăuntru, să-și petreacă acolo restul nopții. Desmond știa că pierde mult sânge. Se simțea amețit și stătea cu capul în pantă. Când prinse a se crăpa de ziuă, cei doi cercetară puțin zona. Văzură că, atunci când săpase în noaptea precedentă ca să lărgească puțin groapa, Desmond fusese cu lopata

la doar câțiva centimetri de un focos de proiectil de artilerie neexplodat. Dacă l-ar fi lovit, praf și pulbere s-ar fi ales de ei.

Dumnezeu îi purtase iar de grijă lui Desmond.

La scurt timp după revărsatul zorilor, brancardierii sosiră să-i ridice pe răniți. Îl puseră pe Desmond pe targă și o luară în direcția postului de prim ajutor. Pe drum dădură de un soldat care fusese rănit la cap atunci când japonezii deschiseseră focul. N-aveau însă decât o targă și insuficienți oameni pentru a transporta doi răniți. Desmond se rostogoli de pe targă și le recomandă să-l ia pe soldatul care fusese rănit la cap.

— Nu vrem să facem așa ceva, Doss, îi spuseră ei, dar Desmond insistă.

— Stau așa de cinci ore și-o să mai rezist încă o vreme. Luați-l pe el.

— Bine, Doss, dar o să ne întoarcem repede.

Cât brancardierii erau plecați, ajunse în zonă Brooks, un prieten din Richmond, Virginia, orașul de baștină al lui Dorothy. Fusese și el ușor rănit.

— Ce-ai pățit, Doss? Aha, văd. Dacă te sprijini de mine crezi că reușim să ajungem pe picioarele noastre la postul de prim ajutor? Hai să vedem, îi sugeră Brooks.

Porniră așa, dar nu trecu mult și un lunetist japonez îl împușcă pe Desmond, nimerindu-l în braț. Glonțul îi pătrunse pe la încheietura mâinii, ieși pe

undeva mai jos de cot, îi pătrunse din nou pe deasupra cotului și se înfipse în partea superioară a brațului, sfărâmându-i oasele și nervii. Dacă n-ar fi nimerit în brațul lui Desmond, glonțul ar fi ajuns în gâtul lui Brooks, omorându-l, cel mai probabil.

— Brooks, dă-mi pușca ta, spuse Desmond.

Brooks se întrebă de ce acest om care nu purtase niciodată armă voia din senin armă. Dar Desmond știa ce face. Și-o lipi de brațul rănit și îi ceru lui Brooks să-i înfășoare vestonul strâns în jurul brațului și corpului. Folosi așadar arma ca pe o atelă. Își continuară drumul spre postul de prim ajutor, dar Desmond pierduse atât de mult sânge, că leșină. Brooks alergă spre post și le ceru brancardierilor să vină cu targa ca să-l ridice pe Desmond. Postul la care ajunseseră nu ținea de Batalionul I. Ceea ce provocă un incident interesant în Lynchburg, Virginia.

Când primii brancardieri, care țineau de Batalionul I, reveniră să-l ia pe Desmond, acesta nu mai era. Prin urmare îl raportară căzut la datorie, iar raportul respectiv ajunse în Lynchburg, unde a fost publicat în ziarul local. Cât timp Desmond stătu însă în spital după intervențiile chirurgicale de la braț și de la picior, o rugă pe o asistentă să-l ajute să termine scrisoarea către ai lui, pe care o expedie apoi acasă.

La o zi după apariția ziarului în care era menționată moartea lui Desmond pe câmpul de luptă, mama

lui se duse, ca de obicei, la lucru la fabrica de încălțăminte. Colegii rămaseră șocați.

— Doamnă Doss, cum de mai puteți veni la muncă după ce tocmai v-a fost împușcat băiatul?

— Păi nu e mort! A fost rănit și e în spital, dar o să-și revină până la urmă. Știți, chiar ieri am primit o scrisoare de la el.

A doua zi, publicația veni cu o dezmințire.

Când Desmond sosi la spitalul militar, doctorul îi cercetă brațul și piciorul și-i spuse:

— Doss, te punem pe lista de trimis acasă de îndată ce te mai întremezi puțin.

Iar Desmond se gândi că tot exista ceva bun în faptul de a fi rănit. În cazul său, intervenția chirurgicală a presupus extragerea a șaptesprezece bucăți de șrapnel din piciorul rănit și imobilizarea brațului printr-un mulaj de ghips foarte greu. După operație a fost îmbarcat pe un vas-spital care se îndrepta spre est. Abia atunci își dădu seama că-i lipsește Biblia lui mică. Trebuie s-o fi pierdut pe câmpul de luptă. Trimise un mesaj către camarazii din compania lui, prin care îi ruga să fie atenți dacă n-o zăresc cumva. Prietenii au cercetat cu atenția zona, i-au găsit Biblia și i-au trimis-o. Desmond avea așadar s-o prețuiască nespus.

Vasul-spital îl duse în Guam, iar de acolo a fost îmbarcat pe un avion cu destinația Hawaii.

— Mă doare foarte tare brațul, care mai și miroase groaznic, îi spuse Desmond sanitarului care îl ajuta.

— O să-i cerem doctorului să te vadă, îi răspunse soldatul.

Medicul a fost nevoit să taie o bucată de ghips ca să-i inspecteze brațul. Avea să descopere că bandajul de tifon pătrunsese printre oase și că brațul îi era infectat. Când văzu în ce stare era mâna lui Desmond, rosti câteva înjurături bine alese la adresa unui anumit doctor din Okinawa.

— Dacă omul ăla ar fi veterinar, n-aș avea curaj să-mi las câinele pe mâna lui! izbucni el.

— Domnule doctor, ați putea face cumva ca ghipsul ăsta să fie ceva mai ușor? E îngrozitor de greu, nici nu mă pot ține pe picioare, îi spuse Desmond, în timp ce doctorul îi îngrijea brațul.

— Păi începe să arate din ce în ce mai rău. Dacă starea ți se înrăutățește chiar și foarte puțin, s-ar putea să fim nevoiți să-l schimbăm.

Desmond putu să constate și singur că starea brațului se înrăutăți într-un timp foarte scurt. Prin urmare, vechiul mulaj de ghips i-a fost scos și i s-a pus un nou tip de atelă. Era făcută din benzi metalice acoperite cu pânză și denumită „atelă-aeroplan".

Când doctorul termină de îngrijit brațul lui Desmond, acesta nu-l mai durea așa de tare și nici nu mai emana duhoarea aia greu de suportat. Apoi, Desmond își continuă călătoria prin Pacific, spre casă.

DIN NOU ACASĂ

Iubito, sunt acasă! Mă rog, nu chiar acasă, acasă, dar sunt în State. Sunt în Seattle. Încă nu știu cât de repede ajung în Virginia, dar o să fiu acolo cât de curând posibil, îi transmise Desmond lui Dorothy prin telefon.

Când a junse în Seattle, lui Desmond i se spusese că poate da un telefon pe gratis. Firește că pe Dorothy voia s-o sune, dar oare unde-o fi? Scrisorile ei nu mai ajunseseră la el de când fusese rănit. Știa că ea era profesoară în Norfolk, dar asta fusese pe timpul verii. Când sunase la Richmond, mama Schutte îi spusese că Dorothy era la Colegiul Misionar din Washington, unde urma cursurile școlii de vară. Așa că dădu telefon la Washington.

Un telefon de la Desmond era tot ce-și dorise Dorothy să primească. Ce bucurie să-i audă vocea! Îi scrisese el ca să-i povestească ce pățise pe front, dar asta nu era totuna cu a-l auzi direct pe el.

— Bună, dragule! Te iubesc și mă bucur nespus să-ți aud glasul. Desmond, aș vrea să vin la Seattle să te văd. Crezi că se poate? îl întrebă Dorothy.

— Iubita, nici măcar nu știu cât o să stau aici. Am auzit că au de gând să mă trimită undeva mai aproape de casă. Așa că mai bine aștepți să ajung eu acolo, îi răspunse Desmond.

În câteva zile ajunse în Asheville, Carolina de Nord, la Spitalul Swannenoa. Părinții veniră să-l vadă acolo. Era minunat pentru el să îi întâlnească pe ai lui, dar încă n-o văzuse pe Dorothy. Își doreau foarte mult să se poată revedea. Vorbi din nou cu ea la telefon.

— Desmond, vreau să vin la Asheville. Mai am încă două săptămâni de școală de vară, dar n-o să mă mai duc, pur și simplu, spuse Dorothy.

— Iubita mea, știi că îmi doresc să te văd, dar nu cred c-ar trebui să renunți la munca de-o vară întreagă. Stai și termină. O să treacă repede timpul, îi sugeră Desmond.

Așa că stabiliră că asta ar fi cea mai bună variantă. Însă Dorothy reuși cumva să susțină testele finale cu câteva zile mai devreme. Și, fiindcă „celui ce știe să aștepte, timpul îi deschide porțile", Dorothy se duse acasă în Richmond, iar Desmond luă și el autobuzul spre Richmond.

Mama Schutte o duse pe Dorothy cu mașina la stația de autobuz, iar Desmond reuși, în cele din urmă, s-o strângă în brațe pe Dorothy – cel puțin s-o îmbrățișeze cu brațul sănătos. Era minunat pentru ei să fie din nou împreună!

Desmond încă avea glonțul în partea superioară a brațului și a fost transferat la Spitalul „Woodrow Wilson", de lângă Waynesboro, Virginia, unde i-a fost extras. Nu după mult timp i-a fost scos și ghipsul. Ceea ce-l făcea să se simtă iar o ființă umană.

Într-o zi, directorul se opri la ușa lui.

— Ești pregătit să mergi la Washington? întrebă el.

— Cum adică? întrebă Desmond la rândul său.

— Vrem să te ducem la Washington ca să ți se acorde Medalia de Onoare a Congresului. O să te ducem chiar cu mașina mea de serviciu. Soția ta poate să vină cu tine? Dar părinții tăi? Sperăm să poată ajunge și ei acolo.

Ce surpriză plăcută și ce frumos a fost la Washington! Povestea soldatului adventist de ziua a șaptea căruia urma să i se confere Medalia de Onoare a Congresului fusese reluată iar și iar în bisericile adventiste de pretutindeni. Fotografia și povestea lui au apărut în *Review and Herald*, publicația oficială a bisericii. Câțiva dintre ofițerii din cadrul Conferinței Generale a Adventiștilor de Ziua a Șaptea, din Washington, D.C., au luat parte la ceremoniile organizate pe peluza Casei Albe, la 12 octombrie 1945, ocazie cu care președintele Harry S. Truman petrecu în jurul gâtului lui Desmond panglica albastră de care era legată medalia. În cadrul ceremoniei a fost citită „Declarația Medaliei de Onoare a Congre-

sului". Aceasta este redată chiar în debutul cărții de față.

La plecare din Washington, Desmond solicită și primi permisiunea de a-și efectua în Richmond, Virginia, mult amânatul concediu. Nu exista niciun motiv real ca el să se întoarcă în Spitalul „Woodrow Wilson", așa că se duse la Spitalul Militar din Richmond și ceru să fie transferat acolo.

— Trebuie doar să te internezi aici, după care nu mai trebuie să te întorci la ei, îi spuseră de la spital.

— Nu pot face așa ceva. Nu sunt bolnav și n-ar fi corect, ripostă Desmond.

Reveni la Spitalul „Woodrow Wilson", iar transferul a fost făcut ulterior. Așadar acum era pacient la Spitalul Militar din Richmond, dar și lucra în departamentul de hidroterapie și îi plăcea ce făcea acolo. Descoperi însă că, deși dimineața se simțea bine, la amiază era deja atât de obosit, că abia mai putea continua.

— Desmond Doss, ai putea veni în biserica noastră – sau în tabăra sau la congresul de tineret – ca să ne împărtășești experiențele tale? i se punea iar și iar întrebarea, astfel că se pomeni mai mereu pe drumuri, mai ales în weekenduri.

La un moment dat trebuia să meargă în California la o întrunire de tineret de weekend, dar se simțea extrem de obosit și epuizat și părea să aibă tot timpul o tuse sâcâitoare. Se duse la medicul militar.

— Domnule doctor, am o tuse de care nu reușesc să scap și sunt mai mereu obosit, îi spuse Desmond.

— Ce-ai făcut de te simți așa obosit?

— În weekenduri m-am dus peste tot prin țară să-mi povestesc experiența.

Îi relată și doctorului despre Medalia de Onoare care i se conferise și despre motivul pentru care călătorea.

— Weekendul ăsta ar trebui să merg în California și nu prea mă simt în stare.

— Mie mi se pare că ai nevoie să-ți ordone un medic să stai locului. Îți recomand să nu pleci nicăieri weekendul ăsta. Stai acasă și odihnește-te.

Așa se face că Desmond își contramandă deplasarea. În săptămâna următoare resimți o durere ascuțită în piept, așa că se duse la doctor..

— Cred că ar fi mai bine să-ți facem raze la plămâni, ca să vedem ce se întâmplă, îi spuse doctorul.

Desmond făcu radiografia și așteptă să-i vină rezultatul.

— Doss, trebuie să te transferăm în altă secție. Urmează să rămâi în spital.

A fost transferat, de fapt, într-o rezervă dintr-o altă secție. Despre ce era vorba? Desmond primi, în sfârșit, răspuns la întrebările sale – avea tuberculoză (TBC). Și era nevoit să rămână în spital. Îi dădu telefon lui Dorothy..

— Iubito, sunt aici, în spital, și nu îmi dau voie să vin acasă. Tocmai am aflat că am TBC.

Era foarte supărat.

— Ah, nu se poate, Desmond! Tocmai când puteam să ne liniștim și noi și să avem o viață normală. Și mai sunt și însărcinată!

— Îmi pare rău, iubita mea! au fost singurele cuvinte pe care a putut să le spună Desmond.

Un lucru îl supăra foarte tare, și anume că Dorothy nu putea să vină la el decât în orele de vizită și, fiindcă ea mergea la cursuri, nu putea să ajungă la spital în intervalul respectiv. Îi explică situația medicului, iar acesta îi spuse:

— Nu-ți fă griji în privința asta. O să vorbesc ca soția ta să poată veni să te vadă când vrea ea.

Desmond își aminti de perioada petrecută în Pacific, când luase o răceală de care nu mai putea scăpa și când se simțea prea obosit ca să țină pasul cu camarazii. Îi povesti doctorului despre asta.

— Atunci m-am îmbolnăvit de TBC?

— Probabil că da.

Următorii cinci ani și jumătate, Desmond și i-a petrecut, în cea mai mare parte, în spitale din Virginia. Ar trebui o carte întreagă doar pentru câte i s-au întâmplat în acea perioadă, însă câteva dintre cele mai interesante lucruri pot fi amintite și aici.

A fost trimis mai întâi la Spitalul Fitzsimmons, din Colorado, renumit pentru tratarea cazurilor de

TBC. Însă el se simțea foarte singur fără Dorothy și foarte îngrijorat cu privire la soarta ei. Dorothy preda din nou, iar el știa că stă trează jumătate de noapte ca să se pregătească pentru ziua următoare. Și mai era și gravidă. Grijile pe care și le făcea pentru ea i-au agravat starea de sănătate.

Doctorul Dart, un medic adventist din spital, avea un văr, pe Archa Dart, care lucra în învățământ și care era șeful lui Dorothy. Așa că doctorul Dart îi scrise acestuia: „Desmond are nevoie de Dorothy mai mult decât ai tu nevoie de ea." Astfel, Dorothy veni în Colorado, iar starea lui Desmond se îmbunătăți vizibil.

*****

Au venit să-l viziteze mulți dintre adventiștii din regiunea Asheville, Carolina de Nord, unde Desmond a stat o vreme. Doi dintre ei ajunseră într-o după-amiază de Sabat.

— E ceva ce putem face pentru tine sau ceva ce-ți putem aduce? îl întrebară ei.

— Îmi doresc tare mult niște benzi de magnetofon (precursoarele casetelor) și ceva la care să le pot asculta. M-ar ajuta să treacă timpul mai ușor și aș avea ce să ascult în Sabat. Știți, nu mă pot duce la biserică.

— Cred că am acasă un magnetofon pe care ți l-aș putea aduce ție, spuse unul dintre ei.

Și uite așa respectivul îi aduse lui Desmond magnetofonul, alături de multe benzi pe care să le asculte.

Acum, Desmond avea bucuria de a asculta muzică la magnetofon și a o împărtăși uneori și cu ceilalți.

*****

Altă dată veni să-l vadă Dulceață. Era intendenta. Ea îi lua cu „Dulceață" pe toți pacienții și toți pacienții îi răspundeau cu „Dulceață".

— Dulceață, tu chiar îți dorești să ne facem bine? o întrebă Desmond.

— Bineînțeles că asta vreau, Dulceață. De ce? replică ea.

— Păi bolnavilor de aici li se dau gratuit câte țigări pot fuma. Știi că nu vă fac bine niciunuia dintre voi. În schimb, vor să ne taie la porția de lapte pe care o primim. Cum vine asta?

— Dulceață, o să am grijă să-ți primești laptele.

*****

Desmond făcea multe raze la plămâni, bronhoscopii și alte investigații. TBC-ul i se instalase în ambii plămâni, dar stângul îi era mai afectat decât dreptul. Bronhoscopia avea rolul de a-i lărgi tuburile bronhiale, ca să poată respira mai ușor. Doctorul îi făcea câte o bronhoscopie din două în două săptămâni. De regulă, scuipa sânge timp de o săptămână și, când începea să se simtă mai bine, procedura trebuia repetată.

Într-o zi a fost dus la laborator pentru un nou set de analize. (Se întreba dacă îi mai rămăsese ceva

sânge în corp.) După prelevare a fost dus la secția de chirurgie.

— Acuma ce mai e? întrebă el.

— Așa mi s-a spus, îi răspunse scurt infirmierul.

Ceva mai târziu, un doctor intră în sala de așteptare și zise:

— Presupun că știi de ce te afli aici.

— Nu, nu știu. Tocmai asta încerc să aflu, zise Desmond.

— Vorbesc imediat cu tine.

Când reveni, îi arătă lui Desmond radiografiile și-i explică necesitatea de a-i extirpa plămânul stâng.

— Și ce șanse de supraviețuire am dacă nu fac operația asta? îl întrebă Desmond.

— Niciuna, spuse doctorul.

— Și care sunt șansele de supraviețuire dacă fac operația?

— Undeva la cincizeci la sută.

— Domnule doctor, eu sunt vegetarian, precizâ Desmond, în speranța că asta i-ar putea spori șansele.

— Doss, n-o să faci față acestei operații fără un regim alimentar foarte proteic. Și singura formă de a-ți asigura necesarul proteic este să mănânci carne.

— Domnule doctor, sunt de acord să fac intervenția, dar n-o să mănânc carne. Consum o grămadă de lapte, ouă și brânză, îmi cumpăr singur soia și-mi dau

și de la spital câte o jumătate de conservă pe zi. N-ar trebui să fie suficient?

— Nu știu, veni răspunsul doctorului, dar, dacă insiști să procedezi așa, o să fiu nevoit să mă asigur că funcționează.

Cât se poate de descurajant! îi trecu lui Desmond prin cap.

— Când urmează să mă operați?

S-a stabilit o dată cam cu două săptămâni mai târziu. Între timp, Dorothy îi sună pe toți prietenii lor și pe oamenii interesați de pe tot cuprinsul Statelor Unite și le ceru să-l pomenească pe Desmond în rugăciunile lor. Luară legătura cu pastorul Roach, un pastor adventist, care zise că va veni să se roage împreună cu Desmond în dimineața intervenției chirurgicale.

Și au venit: pastorul Roach, Dorothy și părinții lui Desmond. Infirmierul se înființă însă cu o oră mai devreme ca să-l ia pe Desmond la sala de operații. Așa se face că, atunci când sosiră cu toții, asistentele de ja îl pregăteau pe Desmond pentru intervenție. I s-a spus că veniseră ai lui, iar el insistă că vrea să se roage cu ei înainte de a intra în sală.

L-au scos, așadar, în scaunul cu rotile în locul unde erau Dorothy,, părinții lui și pastorul Roach. S-au strâns în jurul lui, în vreme ce pastorul Roach începu să se roage pentru Desmond.

După asta, Desmond se simți cu inima absolut împăcată în vreme era dus înapoi către sala de operații. Era pe deplin convins că Dumnezeu știe totul despre el, Îi pasă de el și că va face tot ce e mai bine pentru el.

După operație, lui Desmond i s-a spus că făcuse față intervenției mult mai bine decât toți ceilalți pacienți. Și că avea o coloană vertebrală mult mai dreaptă decât oricare dintre pacienții operați. Toți cei care îl văzuseră pe Desmond în timpul intervenției puteau da mărturie în acest sens. Iar el știu din nou că Domnul îi purtase de grijă.

Cam în perioada aceea, doctorii începeau să folosească antibiotice pentru multe tipuri de afecțiuni – inclusiv pentru TBC. I le-au prescris și lui Desmond. Singura problemă era că se aflau într-un stadiu experimental și nimeni nu știa ce doze trebuiau administrate. Desmond își amintește și acum de un anumit medicament pe care a fost nevoit să-l ia pe cale orală și care avea un gust oribil și îi mai făcea și greață. Celălalt medicament îi era administrat cu un ac hipodermic și îl ustura atât de tare, că abia mai era în stare să se așeze. Dar antibioticele chiar i-au făcut bine, iar analizele aveau cât de curând să iasă negative.

— Domnule doctor, îmi țiuie constant urechile. Ce-ar putea fi asta? întrebă el într-o zi.

— Cred că e o mică reacție secundară la antibiotice. Ar trebui să dispară destul de repede, îl asigură doctorul.

Dar nu se întâmplă așa. Și nu numai atât, dar lui Desmond îi era din ce în ce mai greu să audă. În următorii aproximativ douăzeci și cinci de ani, Desmond surzi din ce în ce mai tare. La început, aparatele auditive i-au fost de ajutor, dar ajunse, în cele din urmă, să nu mai audă ce-i spuneau oamenii chiar și atunci când purta aparatul. Doctorii i-au spus că pierderea auzului era cauzată probabil de administrarea de antibiotice aflate în stadiul utilizării experimentale, când doctorii chiar nu știau cam ce doze ar fi trebuit să-i dea.

TABĂRA DOSS

Știu că avem multe cursuri la Corpul Medical de Cadeți[11] pentru băieții noștri adventiști care așteaptă încorporarea, dar cum ar fi să înființăm o tabără la nivel național unde băieții să poată urma un curs de instruire care să le fie util? În plus, știți că sunt foarte mulți soldați care nu locuiesc aproape de zonele unde se țin cursurile Corpului Medical de Cadeți, spuse colonelul Everett Dick, unul dintre ofițerii din Organizația pentru Serviciul Militar Național[12], din cadrul Bisericii Adventiste, abordându-l cu ideea sa pe Carlyle B. Haynes, superiorul lui.

— Pare o idee bună, îi răspunse Haynes. Și cred că știu și locul unde le-am putea organiza. Conferința Michigan cred că ne-ar da voie să-i folosim locul de tabără situat în apropiere de Grand Ledge.

[11] Medical Cadet Corps, în original, este o instituție a Bisericii Adventiste de Ziua a Șaptea din Statele Unite, care inițial a avut ca obiect instruirea forțelor armate specializate în ramura medicală (soldați sanitari). Din 1970 desfășoară programe în principal sociale, intervenind în caz de urgențe și dezastre naturale. – n.tr.

[12] The Seventh-day Adventist National Service Organization (NSO), în original, este o organizație a Bisericii Adventiste de Ziua a Șaptea menită să susțină și să le ofere resurse personalelor angajate în Armata Statelor Unite. – n.tr.

— Știți, am fost președintele acelei conferințe la un moment dat.

Un alt element apărut ulterior în discuție a fost numele pe care ar fi trebuit să i-l dea taberei.

— Îl mai țiți minte pe tânărul care a primit Medalia de Onoare? Îl cheamă Desmond Doss. Ce-ar fi să-i spunem Tabăra „Desmond Doss"? sugeră Haynes, ceea ce a fost pe placul tuturor.

Tabăra a fost înființată în Michigan, așa cum speraseră, și a primit numele de Tabăra „Desmond Doss". Desmond a fost prezent acolo cu diferite prile juri, ajutându-i pe organizatori și vorbind cu tinerii care se înscriseseră la cursuri, pentru a-i încuraja.

Din cauza presiunii extraordinare pe care o resimțise în perioada în care Desmond urmase tratamentul pentru TBC – și a altor probleme stresante care apăruseră pe parcurs –, Dorothy suferi o cădere nervoasă. Se simțea incapabilă să mai facă vreodată ceva cum trebuie, chiar și simplul fapt de a ține casa.

La îndrumarea unei persoane care se aflase în aceeași situație, Desmond o duse pe Dorothy la un centru medical din Wildwood, Georgia, unde, prin intermediul alimentației și al unui program de exerciții și de odihnă, oamenii erau ajutați să depășească asemenea situații. Dorothy a fost acceptată în program și a petrecut acolo mai mult de un an. În acest interval, părinții lui Desmond și sora lui, Audrey, au avut grijă

de Tommy, bebelușul lui Desmond și al lui Dorothy, cât timp Desmond se afla la muncă. Desmond mergea cu mașina peste patru sute de kilometri ca s-o vadă pe Dorothy în fiecare weekend.

Într-o zi, Dorothy și ceilalți i-au sugerat să-și ia concediu fără plată și să vină să stea la Wildwood. Putea lucra acolo la întreținere și nu mai trebuia să tot călătorească dintr-o parte într-alta. Se hotărî să facă întocmai. În altă zi, Roy Cooper, unul dintre angajații de la Wildwood, veni cu următoarea sugestie:

— Desmond, o doamnă de aici, doamna Terry, deschide o școală sus, pe muntele Lookout. N-ai vrea să mergi cu câțiva dintre noi și să dai o mână de ajutor la construcție?

— Cred că mi-ar plăcea. O să mă și rog în acest sens, răspunse el.

În timp ce se ruga, simți că era voia Domnului să facă ce i se sugerase. Așa că Desmond îl luă pe Tommy și se duse pe muntele Lookout, la aproximativ treizeci de kilometri de Wildwood. Edith, soția lui Roy, îl ajuta să aibă grijă de Tommy. Simțea din nou că Dumnezeu îi împlinește nevoile.

Desmond găsi o bucată de pământ de două hectare și ceva, pe care se afla o cabană cu trei camere. Era o căsuță foarte veche. Peste tot erau puse oale în care să se adune apa de ploaie care picura din acoperiș, iar când bătea vântul, linoleumul de pe podea se unduia.

Încasă polița de asigurare din armată și cumpără cabana în 1955. Dorothy se simțea deja mai bine, dar nu se bucura că Desmond cumpărase căsuța aceea, pentru că tot mai avea sentimentul că nu va mai fi niciodată în stare să țină o casă. Cât de mult se înșela însă! Mai târziu nu doar că avea să se ocupe iar de casă, dar își termină și cursurile de asistentă medicală, primi dreptul de liberă practică și chiar își luă licența ca asistentă.

Desmond construi, în timp, și alte camere în jurul celor trei încăperi inițiale, până ce au ajuns să aibă o casă destul de mare, dar primele trei camere fac și acum parte din casă. Desmond și Dorothy se instalară în căsuța pe care, într-un timp scurt, o simțeau căminul lor și Îi mulțumeau Domnului pentru ea.

*****

— Bună, Desmond! Clark Smith la telefon.

Desmond se întrebă în sinea lui de ce îl suna Clark Smith, unul dintre ofițerii Organizației pentru Serviciul Militar Național.

— Avem ocazia de a realiza un film pentru soldații noștri și am vrea să spunem și povestea ta. Ar fi extraordinar dacă ai putea veni în California pentru filmări. Sigur asta ar face ca pelicula să fie mai valoroasă.

— Nu prea știu ce să zic, Clark. Am fost în foarte multe locuri și am vorbit despre experiența mea, plus că acum am probleme cu apa și trebuie să mă ocup de

asta. Mai mult, știi că Josephine Cunnington Edwards îmi scrie povestea și trebuie să fiu aici ca să răspund la orice întrebări ar vrea să-mi pună.

— Hai, Desmond, nu putem da cu piciorul acestei ocazii! Nu ți-am spus că este cineva care a finanțat toată treaba – ceea ce nu se întâmplă prea des? Îți spun eu cum facem. Dă-mi numărul de telefon al doamnei Edwards, ca s-o sun eu să văd dacă n-o deranjează că pleci câteva zile. Chiar avem nevoie de tine. Ce zici? îl întrebă Clark.

Desmond se îndepărtă de telefon ca să-i explice lui Dorothy situația pe scurt.

— Cred c-ar trebui să te duci, Desmond, îl sfătui ea.

Așa se face că Desmond plecă spre California, de data aceasta cu trenul, nu cu avionul. Clark Smith îi luase biletul și îi spusese că, dat fiind că programul urma un anumit desfășurător, trebuia să-l anunțe imediat dacă pierdea o legătură de tren. Și aproape că fix asta se întâmplă.

Clark Smith și Des Cummings, președintele Conferinței California de Sud-Est, îl întâmpinară la gară. Când se duseră să-i ridice bagajul, nici urmă de bagaj. Acesta îi rămăsese undeva în urmă, iar întâlnirea avea loc în aceeași seară.

— Nu-i nicio problemă, spuse Clark. O să mergem la depozitele armatei, să vedem ce putem găsi.

Au căutat multă vreme o uniformă potrivită, dar și-au făcut timp și să se ducă la un restaurant cu autoservire ca să ia cina. Clark și Des păreau hotărâți să-l facă pe Desmond să mănânce bine, așa că nu încetau să-i pună una sau alta pe tavă. Acesta protestă:

— Ei, prieteni, n-o să fiu niciodată în stare să mănânc toate astea.

— Mănâncă și tu cât poți, îl îndemnară ei.

Nu-și dădu seama pe moment că făceau tot ce puteau ca să tragă de timp. Sosi curând momentul să se ducă la studio pentru filmări. Un bărbat îi luă cu mașina de la hotelul unde îl cazaseră pe Desmond, care, între timp, îmbrăcase uniforma procurată în ziua respectivă. Au fost cu toții de acord că îl prindea foarte bine.

Când ajunseră la studio, șoferul se îndreptă cu mașina spre o poartă și paznicul le deschise imediat. Desmond păru puțin surprins. Șoferul îl asigură:

— Nu vă faceți griji! Doar lucrez aici, nu?

Desmond a fost dus într-un studio de înregistrări, undeva în spatele clădirii, dar se trezi la scurt timp pe o scenă, ca să li se adreseze soldaților prin intermediul filmării. Nici nu apucă bine să spună prea multe, că în sală intră un bărbat care îl întrerupse. *Ce e cu toate astea?* se miră Desmond în sinea lui. *De ce m-o fi întrerupând în timp ce încerc să vorbesc?* În plus, Desmond nu mai văzuse niciodată pe cineva „machiat" pentru

filmări și i se păru că bărbatul respectiv arăta cam a clovn. Însă acesta era foarte politicos.

— Desmond Doss, din Rising Fawn, Georgia, și deținătorul Medaliei de Onoare a Congresului, te afli acum la *This is your life*[13]! Sunt Ralph Edwards.

Lui Desmond nu-i venea să-și creadă urechilor. Însă curând se pomeni pe o scenă și în fața unui public de sute de oameni. Ralph Edwards le făcu celor din public o scurtă prezentare a carierei lui militare și a faptelor pentru care i se acordase Medalia de Onoare.

Acest program de televiziune adunase mulți prieteni și colaboratori pentru a-i face o surpriză onoratului invitat. Erau prezenți trei dintre camarazii de arme ai lui Desmond, maiorul Cooney, O.C. Brister și Fred Carr. Audrey Doss-Millner, sora lui, și Harold, fratele lui, erau și ei de față. Nu lipseau nici părinții, Thomas și Bertha Doss. Și, nu în ultimul rând, acolo erau Dorothy și băiatul lor, Tommy. Ce mai surpriză! Dar era și ceva cu un mare consum nervos. La un moment dat, Desmond îi și spuse lui Ralph Edwards:

— E mai rău ca-n luptă!

Primi o sumedenie de cadouri nemaipomenite – un ferăstrău circular, un mic tractor de grădină cu accesorii, o camionetă Edsel și până și bani, cu care

[13] *This is your life* (Iată viața ta!) reprezintă o serie de documentare transmise la radioul NBC între 1948 și 1952 și la televiziunea NBC în perioada 1952–1961. – n. tr.

să-și mai cumpere ceva pământ pe lângă cele peste două hectare pe care le avea în proprietate pe muntele Lookout. Alături de prieteni și de rude, Desmond avu parte de o cină extraordinară la hotel în aceeași seară.

Desmond ajunse să înțeleagă de ce anumite lucruri s-au întâmplat așa cum s-au întâmplat. Lunga lui călătorie cu trenul, își dădu seama acum, le oferise alor săi, mai ales lui Dorothy și lui Tommy, ocazia de a zbura spre California. Știa acum și de ce Dorothy îl îndemnase să vină în California – ea aflase dinainte despre *This is your life*. Pricepu și de ce Clark Smith îl sunase și-l rugase să vină și de ce i se spusese că nu era timp să ajungă la studiourile Voice of Prophecy (postul lui de radio preferat) din Glendale. Cineva de acolo se putea da de gol, iar tot aranjamentul trebuia ținut secret față de Desmond, altfel emisiunea nu s-ar mai fi realizat. Ralph Edwards ar fi trebuit s-o înlocuiască.

Mai află acum și că Josephine Cunnington Edwards, care scria cartea despre el, îi solicitase informații pe care i le transmisese lui Ralph Edwards pentru emisiune. Aceasta era rudă de departe cu Ralph și scriitoare adventistă foarte apreciată; tot ea era cea care îi sugerase lui Ralph Edwards să-l aducă pe el în platou. Dat fiind că soțul îi muri la scurt timp după aceste evenimente, ea n-a mai apucat să termine cartea, iar proiectul i-a fost cedat altui scriitor, lui Booten Herndon,

care a definitivat scrierea cărții *The Unlikeliest Hero* (Eroul cel mai puțin probabil).

Mai există un aspect care merită menționat aici. Lui Desmond și lui Dorothy le plăcea să dea zecimea chiar și din darurile pe care le primeau. Țineau socoteala sumei aferente, dar în acea perioadă erau atât de strâmtorați, că nu mai reușiseră să pună în plic la biserică sumele care trebuiau. Desmond își amintea însă de experiențele prin care trecuse mama lui cu darea zecimii. Așa că se hotărâseră, la un moment dat, să-I dea Domnului zecimea chiar dacă asta însemna să le rămână prea puțin de cheltuială. La nici o lună după aceea, Desmond ajunse la *This Is Your Life*. Acest fapt le dădu un impuls consistent, iar din acel moment situația lor financiară se îmbunătăți considerabil. Desmond și-a dat seama că Dumnezeu îi purtase iar de grijă și că îl binecuvântase din nou.

*****

Cam tot în perioada respectivă, Desmond a înțeles că, din cauza tuberculozei și a faptului că își pierduse astfel un plămân, nu putea face față unui program de opt ore de muncă. Se consultă cu mai mulți doctori de la Administrația Veteranilor și i se acordă, în cele din urmă, certificatul de dizabilitate.

Așa se face că, în următorii aproximativ cincisprezece ani, Desmond și-a petrecut timpul lucrând

cele două hectare de pământ, care se transformaseră de fapt în cinci hectare în urma achiziției pe care o putuse face cu banii de la *This Is Your Life*. Pământul respectiv consta în mare parte din păduri, cu multe flori de câmp minunate și cu un mușchi de un verde superb. Într-o iarnă a avut loc un viscol teribil și mulți copaci au fost doborâți. Desmond a curățat haosul rămas după viscol, iar primăria a construit un baraj, astfel că acum pe proprietate există un mic lac de acumulare de toată frumusețea.

A petrecut, de asemenea, multe sfârșituri de săptămână, uneori chiar săptămâni întregi, mergând și vorbind la diferite evenimente. Nu mai avea auzul așa de bun, dar se descurca cumva. Cei care îl solicitau îi plăteau, de regulă, drumul, dar Desmond nu lua niciodată bani pentru faptul că vorbea – voia să facă asta în semn de recunoștință pentru grija pe care Domnul i-o purta. Obișnuia să vorbească și despre construirea micii biserici de pe muntele Lookout și de multe ori primea câte o donație, în semn de susținere. Cu banii respectivi, Desmond cumpăra materialele necesare și, când era acasă, petrecea ceasuri în șir construind cu mâna lui. Actualmente, pe muntele Lookout se ridică o minunată bisericuță adventistă.

SURDITATEA ȘI IMPLANTUL COHLEAR

Cred c-ar trebui să repar încuietoarea aia de la ușa dormitorului, se gândi Desmond. Își luă uneltele și se apucă de treabă. Asta se întâmpla în 1976. Dorothy era deja asistentă medicală în toată regula, iar în ziua respectivă era la serviciu, dar avea să se întoarcă acasă nu peste mult timp. Brusc, Desmond se simți foarte amețit. *Mă întreb ce-o fi cu mine azi*, mormăi el pentru sine. *Ia să mă întind câteva minute!*

Între timp, Dorothy ajunse acasă de la muncă și găsi niște oameni strânși în curtea din față.

— Am venit la Desmond, îi spuseră ei. Știm că e înăuntru, dar nu răspunde la ușă.

— Intru să văd care-i problema, le spuse ea.

Intră deci în casă și-l găsi pe Desmond întins pe canapea.

— Care-i treaba, iubitule? îl întrebă ea.

Nu primi niciun răspuns, el doar o privea cu o expresie nedumerită pe chip.

— Desmond, auzi ce zic?

Știa că Desmond era surd. Trăise cu hipoacuzia lui ani întregi. Dar, de obicei, mai auzea câte ceva și

obișnuia să-i răspundă. Nu și de data aceasta. Se uită din nou la ea cu expresia aceea total confuză pe față. Desmond crezu că-și pierduse ea vocea. După care scutură din cap.

Și-au dat seama, brusc, amândoi că surzise complet; nu mai auzea nimic! Se făcuse deja după-amiază și Desmond se hotărî să se ducă imediat la spitalul pentru veterani din Atlanta să vadă cum îl pot ajuta cei de acolo. În drum se opri la biroul conferinței din Calhoun, Georgia, să-și lase raportul de contabilitate pe care tocmai îl finalizase. De asemenea, le spuse celor de acolo că surzise complet și le ceru să se roage pentru el. Apoi își continuă drumul spre Atlanta.

— O să te cazăm la hotel peste noapte și intri dimineață la consultație, îi spuseră cei de la spitalul pentru veterani.

— Nu prea aș vrea, spuse Desmond. Nu mai aud absolut nimic și vreau să mă vadă un doctor chiar acum.

Bess, una dintre voluntarele spitalului, îl luă sub aripa ei și se asigură că i se dă un pat într-un salon și că va fi consultat în aceeași seară. I s-au făcut investigațiile de rigoare, s-a stabilit că era vorba de surditate pe fond nervos și i s-a administrat medicație intravenoasă, în încercarea de a salva nervii care se mai puteau salva. Nimic nu părea să ajute însă pe termen lung, iar Desmond reveni acasă învăluit într-o lume a tăcerii.

Auzea slab ceea ce păreau a fi zgomote, dar nu-și dădea seama despre ce fel de zgomote era vorba.

Și așa au mers lucrurile în următorii doisprezece ani. Dorothy trebuia să scrie tot ceea ce i se adresa lui Desmond, acasă, la biserică sau oriunde altundeva.

— Iubitule, m-am transformat în asistentul tău canin, îi spunea Dorothy uneori.

Desmond a trebuit să renunțe la unele activități – la cele de la biserică, de pildă. Era prim-prezbiter și contabil. În absența auzului nu-și mai putea exercita niciuna dintre cele două îndatoriri.

— Dar ce părere ai, Desmond? Crezi că poți fi în continuare șeful Serviciului de Salvare al comitatului Walker, îl întrebară colegii salvatori.

Era, de altfel, o întrebare bună. Desmond fusese ani la rând șeful Serviciului de Salvare al comitatului și chiar îi pusese bazele aducând echipament bun și oameni potriviți.

Orice probleme ar fi apărut în peșteri, care erau numeroase în zonă, Desmond sosea întotdeauna la fața locului. Nu le cerea niciodată colegilor să facă ceea ce el însuși nu era dispus să facă. Odată, echipa de salvare a trebuit să vină în ajutorul câtorva oameni rămași într-o asemenea peșteră. S-a reușit scoaterea lor la suprafață, dar doi dintre ei au murit din cauza inhalării gazelor din peșteră. Aceleași gaze i-au îngreunat mult respirația și lui Desmond. A fost dus la

spital și aproape să-și piardă viața din cauza pneumoniei. Acesta a fost însă un alt moment în care Domnul i-a purtat de grijă.

— Nu, fără auz n-o să mai pot fi șef al Serviciului de Salvare. Cred că va trebui să-mi dau demisia și să vă las pe voi, prieteni, să preluați misiunea asta, le răspunse el, deși îi era dificil să renunțe.

Anii s-au scurs. Probabil că undeva pe la mijlocul anilor 1980, Desmond a auzit că există ceva ce s-ar fi numit „implant cohlear". Era menit să-i ajute pe cei care își pierduseră complet auzul.

— Iubita, te rog să suni la spitalul de veterani și să întrebi dacă se știe ceva despre chestia asta nouă numită implant cohlear, îi sugeră Desmond lui Dorothy.

Iar Dorothy sună la spital. Da, aveau ceva informații în acest sens, dar nu foarte multe încă. Da, aveau să-l treacă pe Desmond pe listă și urmau să-l anunțe cu privire la felul cum vor evolua lucrurile.

După câteva săptămâni, cei de la spital au sunat și au spus că Desmond va fi trimis la spitalul de veterani din West Haven, Connecticut, unde doctorii începeau să le instaleze implanturi cohleare pacienților considerați eligibili. Aceea a fost una dintre situațiile în care Desmond s-a deplasat singur. Îi lipsea Dorothy, care să-i fie alături ca de obicei, dar ea nu putuse pleca cu el. În orice caz, cei de la spital i-au dat mesaje scrise pe care să le folosească în aeroporturi, în taxiuri

și cu oricine l-ar fi putut ajuta. Avându-le la îndemână, ajunse în siguranță în West Haven.

Deși Desmond era surd, abia dacă mai auzea ceva, doctorii i-au spus că auzea de fapt mult prea bine ca să fie eligibil pentru implant. I-au dat un aparat auditiv mai performant, dar acesta nu-i era de mare folos. Se întoarse acasă descurajat.

— Și acum eu ce mă fac? o întrebă el pe Dorothy, dar nici ea nu știa ce s-ar fi putut face.

Dumnezeu avea grijă și de situația aceea, dar Desmond nu știa asta la momentul respectiv. Convenția Deținătorilor Medaliei de Onoare se organiza anul acela în Orange, California. Aceasta are loc din doi în doi ani în câte o locație diferită din Statele Unite, iar companiile aeriene asigură gratuit și cu generozitate transportul medaliaților, împreună cu soțiile, indiferent de destinație. Așa că Desmond și Dorothy se pomeniră călătorind în sudul Californiei.

— Vreau să fiu sigură c-o să ajung s-o văd pe Dot Reid cât suntem acolo, îi spuse Dorothy lui Desmond.

Dot era verișoara lui Desmond și locuia în Glendale. După finalizarea convenției, mai petrecură ceva timp în California și merseră s-o vadă pe Dot Reid. La scurt timp după ce ajunseră, Dot le spuse:

— Câțiva dintre prietenii mei de la Loma Linda au, la rândul lor, niște prieteni care nu l-au cunoscut

pe Desmond și care vor să-l vadă. Ce-ar fi să mergem până acolo chiar în după-amiaza asta?

Și așa ajunse Desmond la Loma Linda, un mare centru medical al Bisericii Adventiste de Ziua a Șaptea. Oamenii cu care se întâlni Desmond erau foarte cunoscuți acolo și îi făcură următoarea sugestie:

— Hai să vedem dacă vă putem duce la Secția de Audiologie pentru un examen medical.

Minunea minunilor, reușiră să-i facă o programare chiar pentru a doua zi dimineață. În timp ce i se examina auzul, Desmond întrebă:

— Ce-mi puteți spune despre implanturile cohleare?

— La noi se fac tot timpul acum, dacă ajungem la concluzia că un implant poate îmbunătăți auzul cuiva. Pacienții sunt foarte diferiți unul de celălalt, așa că trebuie să le investigăm cu mare atenție problemele auditive.

După analizele de rigoare, lui Desmond i se spuse:

— Sunteți un candidat foarte bun pentru un implant cohlear. Și, nu numai atât, dar ne-am sfătuit între noi și am vorbit și cu cei din conducere pentru un implant cohlear gratuit, în semn de apreciere pentru felul cum L-ați slujit pe Domnul și cum v-ați slujit țara.

Lui Desmond nu-i veni să creadă, dar recunoscu încă o dată mâna Domnului, care aranja lucrurile pentru el în chip atât de minunat. Exista însă o problemă. Serviciile de întreținere și de asigurare aferente

implantului erau scumpe, iar cei de la spitalul pentru veterani nu au fost de acord să-l ajute în această privință.

Desmond și Dorothy se întoarseră acasă, dar continuară să facă eforturi în această direcție. Într-un final, cei de la spitalul de veterani și-au dat acordul pentru acoperirea costurilor cu întreținerea și asigurarea implantului, astfel că problema a fost rezolvată. Însă Desmond și Dorothy mai aveau nevoie de încă ceva: bani de drum spre și dinspre California. Diferite organizații militare din Chattanooga – DAV, VFW și Inima stacojie, sub conducerea lui Bryant Cook, coordonatorul activităților pentru veterani – au solicitat donații prin care să îi ajute să ajungă la Loma Linda și să le asigure banii de cheltuială în perioada petrecută acolo.

— Apreciem enorm această donație extraordinară și preocuparea voastră față de noi și problemele noastre, le spuseră Desmond și Dorothy.

Banii strânși le-au fost înmânați soților Doss cu ocazia unei întruniri DAV. Tot atunci, Desmond a fost rugat să iasă puțin, doar ca să descopere că îl aștepta încă o surpriză. Cumnatul lui Dorothy, Robert Jensen, îi dădu o cheie.

— Asta e cheia de la casa mamei mele, din Loma Linda. Ea nu este acum acasă și a spus că puteți locui la ea cât timp stați în zonă, cu condiția să plătiți utilitățile și să închiriați micul ei apartament.

Desmond nu și-a dat seama ce lucru minunat era acesta până ce nu au ajuns în Loma Linda și au aflat cât erau chiriile acolo. După ce s-au instalat în mica locuință aflată la doar două străzi de centrul medical, Desmond s-a internat la Secția de Audiologie. A trebuit să facă mai multe teste și să poarte mai multe discuții cu doctorul Jung, care avea să efectueze operația. Bineînțeles, implicarea în conversație a doctorului Jung se rezuma la ceea ce scria pe hârtie, dar se obișnuise cu situația.

— Vezi dumneata, domnule Doss, vom pătrunde în zona din spatele urechii unde se află cohleea. Ca să mă exprim în termeni mai puțin medicali, îți conectăm practic nervii la un magnet instalat în craniu. Apoi montăm un al doilea magnet în exteriorul craniului, pe poziția corespondentă cu a magnetului interior. Sunetul ajunge prin fir la un microcomputer, pe care o să-l porți în buzunar. Acesta are montate pe el diferite comenzi, astfel încât să poți face adaptările necesare ca să auzi.

— Chiar credeți că-mi va fi de folos, doctore Jung? îl întrebă Desmond.

— Este greu să dăm o garanție într-o direcție sau alta, din cauza complexității aparatului auditiv, dar cred că aveți destul de multe șanse. Domnule Doss, credeți în puterea rugăciunii? îl întrebă doctorul Jung.

Loma Linda este o universitate creștină și mulți dintre medicii de acolo sunt creștini practicanți.

— Sigur că da, îi răspunse Desmond, și m-am și rugat pentru asta. Cred că Dumnezeu va face tot ce e mai bine pentru mine.

Operația lui Desmond a fost programată în septembrie 1988. Thomas, fiul lui Desmond și al lui Dorothy, se afla în Hawaii în perioada aceea și a zburat cu avionul până la Loma Linda ca să fie prezent la operația tatălui său.

Desmond a fost dus în sala de operație. În timp ce anestezistul se pregătea să-l adoarmă, se opri, așteptă cincisprezece minute, apoi își continuă treaba. După care se opri iar și așteptă ceva mai mult, de data aceasta. Desmond se întreba de ce nu începe încă operația, dar oricum nu putea auzi explicațiile. Mai târziu avea să afle că exact în acel interval de timp se petrecu ceva ce nu se întâmplă aproape niciodată în Loma Linda – o furtună cu trăsnete și fulgere. Spitalul avea un sistem de electricitate secundar, dar acesta avea nevoie de câteva minute bune ca să pornească. Echipa de intervenție nu voise să se întâmple nimic ce ar fi putut periclita operația lui Desmond.

Fratele lui Dorothy, doctorul Harold Schutte, avea un fiu care era și el medic și lucra ca rezident la Centrul Medical din Loma Linda. Era o mângâiere pentru Desmond ca Del să fie prezent alături de el în sala de operație. Acesta avu și rolul de a-i ține la curent pe Dorothy și pe Thomas, care se aflau în sala de așteptare.

Desmond se trezi cu dureri de cap și cu un mulaj cranian rigid.

— Știu sigur că nu mă simt foarte bine. După cum am senzația, capul meu umflat o să spargă mulajul, le spuse el lui Dorothy și lui Thomas, dar mă bucur că cel puțin s-a încheiat operația.

— Și noi ne bucurăm, îl încredințară ei.

După o lună sosi momentul să fie îndepărtat mulajul, să se fixeze magnetul exterior și apoi să se verifice modul de funcționare al întregului sistem.

Linda Dyer, doamna aceea foarte capabilă care avea să-i sincronizeze implantul din interiorul craniului cu ajutorul computerului extern, îi montă cu atenție dispozitivul în ureche.

— Desmond, dispozitivul ăsta nu face decât să fixeze întregul mecanism. Nu te aștepta să auzi cu el așa cum auzi cu ajutorul unui aparat auditiv. Acum o să fixez magnetul – piesa asta rotundă – peste magnetul din capul tău –, îl poți pipăi cu degetele. Tot angrenajul este deja conectat la acest mic computer, pe care îl poți ține în buzunar. Gata, ești pregătit?

— Cred că n-am fost niciodată mai pregătit de-atât, îi spuse Desmond.

Lindă realiză conexiunea dintre magnetul extern și cel intern. Apoi întrebă:

— Desmond, mă auzi?

Lui i se lumină fața:

— Fără îndoială că da, spuse el.

Era primul sunet inteligibil pe care îl percepea în doisprezece ani. Dorothy și doctorul Jung stăteau și se uitau, alături de alte persoane interesate de ceea ce se întâmpla acolo. Erau cu toții atât de entuziasmați, că începură să bată din palme.

Dar nu se terminase încă. Doctorul îi explicase deja lui Desmond: „Dispozitivul ăsta nu va funcționa niciodată la fel de bine ca un aparat auditiv, pentru că, în cazul aparatului, auzi sunete pe care le cunoști. Și acesta îți transmite sunete, doar că nu sunt cele cu care ești deja obișnuit. Va trebui să înveți să le recunoști drept cuvinte." Iar Desmond constată că așa stăteau lucrurile. Linda Dyer petrecu ore întregi cu el, învățându-l și spunându-i că se descurcă minunat, încurajându-l în toate modurile posibile.

Deși Desmond nu aude încă foarte bine, acum[14] îi este cu mult mai bine decât în absența totală a auzului, așa că apreciază din toată inima implantul cohlear. Când și-l dă jos peste noapte sau când îi moare bateria, are un motiv în plus să fie și mai recunoscător pentru el. E un motiv în plus de mulțumire adresată Domnului.

*****

[14] Desmond Doss a decedat la 23 martie 2006. — n.tr.

În iunie 1986 a avut loc un alt eveniment fericit. Absolvenții sesiunii din decembrie 1985 ai Universității Adventiste Southern, din Collegedale, Tennessee, l-au rugat pe Desmond să țină discursul din cadrul ceremoniei lor de absolvire. Apoi, în iunie 1986, universitatea a luat decizia de a-i acorda lui Desmond un grad onorific. Și el, și Dorothy au îmbrăcat robă și tocă, iar el traversă scena ca să își primească gradul onorific. Era acum și absolvent de facultate!

Într-o zi, Dorothy scotocea printre lucruri într-un magazin second-hand din Chattanooga. Observă o reproducere a Statuii Libertății de vreo doi metri și jumătate.

— Desmond, vreau să mergi cu mine la un magazin second-hand. Țin musai să vezi ceva acolo, îi spuse ea lui Desmond când dădu peste el într-un alt magazin.

Îl conduse la reproducerea după Statuia Libertății. Desmond nu putu să nu admire acest simbol al diviziei sale din armată. Era însă destul de scumpă, chiar și așa, la mâna a doua.

— Uite care-i treaba, Desmond, îi spuse Dorothy plină de entuziasm, tu n-ai fumat niciodată. O să cumperi statuia asta cu banii pe care i-ai economisit din țigări.

Desmond ascultă de îndemnul soției lui și luară statuia acasă. Ceva mai târziu, un prieten, Cliff Johnston, o instală pe un postament din ciment.

A fost apoi planificată o ceremonie de dedicare a Statuii Libertății. Prietenii din armată ai lui Desmond, dar și mulți alții au venit să participe la acest eveniment. Respectiva Statuie a Libertății se află și acum în curtea din față a casei lui Desmond, devenită, între timp, loc preferat de făcut fotografii.

În centrul orașului Fort Oglethorpe, Georgia, lângă orașul Chattanooga, Tennessee, Autostrada 2 se intersectează cu Ruta 27. Din acel punct și până la Autostrada 193, aflată la vreo zece kilometri în vestul orașului, Autostrada 2 se întinde lin și drept, ca o șosea minunată cu patru benzi.

Bryan Hall Jackson este un foarte simpatic soldat în rezervă, căruia nimic nu-i face mai mare plăcere decât să pună la cale lucruri drăguțe pentru eroii de război și pentru alți oameni bine-cunoscuți. Așadar el veni cu ideea ca cei zece kilometri de pe Autostrada 2 dintre Ruta 27 și Autostrada 193 să poarte numele de „Autostrada Medaliei de Onoare Desmond T. Doss".

La 10 iulie 1990, această porțiune de drum a fost denumită în cinstea lui Desmond. Sub coordonarea lui Bryan Hall Jackson, David Carroll, de la WRCB-TV, din Chattanooga, a fost maestrul de ceremonii, iar guvernatorul statului Georgia, Joe Frank Harris, a fost principalul vorbitor.

La finalul ceremoniei, Desmond a tăiat panglica, după care el și Dorothy au parcurs autostrada de la

un capăt la altul. Desmond considera o mare onoare ca o porțiune de drum să îi poarte numele, mai ales că era și prima dată când în Georgia o autostradă primea numele unui deținător al Medaliei de Onoare.

Dumnezeu l-a binecuvântat pe Desmond de atâtea ori și în atâtea moduri, că nu putea să nu Îi fie recunoscător.

TRAGEDIA

Era în anul 1982.

— Dragule, azi mi-am descoperit un nodul la sân, îi scrise Dorothy lui Desmond într-o seară. Crezi c-ar putea fi cancer? Îmi fac griji.

— Sper din toată inima să nu fie cancer, draga mea, îi răspunse Desmond. Cred că singurul mod de a ști sigur este să te duci la doctor.

Dorothy își făcu o programare la doctor și, după câteva zile, primi rezultatele. Era vorba despre cancerul de care se temeau. A fost supusă unei intervenții chirurgicale, și-a revenit destul de bine și și-a reluat activitatea ca asistentă medicală.

La scurt timp după aceea, și mama lui Desmond a primit același diagnostic, iar mama Schutte, la fel.

— Zici că e o epidemie în familie, constată Dorothy. Și încă una îngrozitoare.

Mama Doss nu avea pe nimeni care să-i poarte de grijă, așa că Desmond luă hotărârea de a se duce la Lynchburg ca să aibă grijă de ea. Regreta enorm că nu era lângă Dorothy, însă ea părea că se simte mai bine în acel an, 1983, așa că îl încurajă și ea să se ducă.

Desmond își petrecu următoarele șase luni în Lynchburg. Nici măcar o dată nu se duse acasă, însă veni Dorothy de vreo câteva ori, ca să-i vadă pe el și pe mama sa. La capătul celor șase luni, mama Doss muri. Cam în același timp se stinse din viață și mama Schutte.

În 1990, Dorothy a început să acuze simptome ciudate. Să fie iar vorba de cancer? Și iarăși, speranțele lui Desmond și Dorothy cum că n-ar fi cancer au fost spulberate. Era în metastaze.

Anul următor a fost trist în familia Doss. Dorothy era foarte curajoasă, chiar veselă, dar în vara și apoi în toamna lui 1991 deveni evident că tot corpul îi era cuprins de cancer. Încă și mai rău, doctorii nu-i puteau promite o recuperare deplină – nu-i promiteau, în realitate, niciun fel de recuperare.

— Ce pot face, iubita mea, ca să nu te mai simți așa de rău? o întreba uneori Desmond, văzând-o cum se afundă în durere și înțelegând că suferința devenise mare și aproape constantă.

— Pe unii îi ajută masajul, îi răspundea Dorothy.

Desmond îi făcea deci masaj în părțile dureroase ale corpului. Uneori, asta îi era de ajutor. Alteori, nu. Începură amândoi să priceapă că era doar o chestiune de timp și căutau să nu se mai gândească la viitor. Se rugau ca Domnul să-i ajute și să-i binecuvânteze.

În noaptea de 16 noiembrie, Dorothy avea dureri cumplite. Pentru Desmond devenise o rutină să-i facă

masaj. În noaptea aceea însă nu părea să-i mai fie lui Dorothy de niciun folos. Și Desmond era foarte obosit. Dar nu se opri; voia s-o ajute cât mai mult posibil atâta cât îi mai era alături.

Până la urmă, în jur de ora patru dimineața, Dorothy se hotărî să se ridice din pat și să facă o baie fierbinte. În ideea că ar fi relaxat-o. Desmond se simțea așa de obosit, că se culcă imediat ce ea se ridică din pat. Când se strecură din nou în așternuturi, Dorothy se simțea ceva mai bine și mai relaxată, așa că reuși să adoarmă.

Micul ceas deșteptător cu vibrații al lui Desmond, conceput special pentru hipoacuzici, sună la ora șapte. Abia reuși să se dea jos din pat, dar știa că trebuia s-o ducă pe Dorothy la spital până în opt și jumătate pentru una dintre ședințele zilnice de tratament pe care le urma. Se pregăti, apoi o deșteptă pe Dorothy.

— Drăguța mea, îmi pare foarte rău să te trezesc, dar trebuie să plecăm dacă vrem să ajungem la spital la timp. Cu ce vrei să te îmbraci? o întrebă Desmond.

— Adu-mi doar haina. Rochia mi-e chiar aici, îi răspunse ea.

Urcară amândoi în Cadillacul roșu – cea mai frumoasă mașină pe care o avusese Desmond vreodată. Dorothy o considera o mașină mai sigură în comparație cu altele de mai mici dimensiuni. Ca de obicei, își plecară capetele în rugăciune înainte de a porni la drum.

„Doamne Dumnezeule Tată, Te rugăm să ne însoțești și-n ziua de azi în drumul nostru spre spital! Știi că este o vreme de durere pentru noi. Te rog să fii cu Dorothy! Dă-i liniște și putere! Ne-am rugat în numele Domnului Iisus. Amin!" încheie Desmond rugăciunea.

Apoi, Desmond ieși cu mașina în șoseaua principală. Vreo trei kilometri mai jos începea Nickjack Road, șoseaua pe care o luau ca să coboare de pe muntele Lookout în vale. Nu mult după intersecție era o curbă foarte lină, iar pe partea dreaptă a drumului era o prăpastie, de trei, patru sute de metri.

Desmond nu conducea repede, dar știa că Dorothy era puțin tensionată, așa că călcă ușor frâna ca să încetinească mașina doar puțin. Ce s-a întâmplat mai departe a fost de necrezut, de-a dreptul! Cadillacul roșu îi scăpă total de sub control. Derapă pe șosea, apoi își schimbă direcția și se prăbuși în prăpastie. Aterizâ pe partea dreaptă, zdrobindu-i lui Dorothy capul între capotă și scaun. Dorothy era moartă!

Mașina se opri, în cele din urmă, în poziție verticală lângă un stâlp de telefonie, astfel că portiera de la șofer nu se putea deschide din cauza stâlpului. Desmond nu credea că fusese rănit, dar trebuia neapărat să iasă și să caute ajutor. Chiar atunci, mașina mai derapă puțin, suficient cât să poată el deschide portiera. Văzuse de multe ori moartea în timpul războiului și după aceea, așa că știa că Dorothy murise.

— Doamnă, îi spuse el femeii care îi deschise ușa la o casă din apropiere, am avut un accident. Ați putea, vă rog, să sunați la 911 în locul meu? Sunt hipoacuzic.

Doamna aceea micuță era așa de emoționată, că nu găsi puterea să sune, așa că telefonă Desmond la 911 și solicită un echipaj de salvare cu descarcerare, dat fiind că soția lui rămăsese prinsă între fiarele mașinii. Își dădu seama, până la urmă, că-l auziseră cei de la ambulanță – chiar dacă el nu-i putea auzi.

Gazda a fost de acord să-i dea ea telefon lui Thomas, care venise acasă din Hawaii ca să fie lângă mama lui. Poliția și echipajul de salvare sosiră curând, dar, pentru că Dorothy murise, nu au făcut nimic până la sosirea medicului legist. În următoarele două ore, totul stătu sub semnul tristeții și tensiunii. Până la urmă se sfârși totul. Iar Desmond rămăsese fără Dorothy.

În ziua înmormântării, cerul părea că simte împreună cu cei îndoliați. Ploua și nu se mai oprea. În ciuda averselor, la înmormântare a fost prezentă multă lume. Dorothy fusese iubită de toată lumea. Când cortegiul ajunse la Cimitirul Național, unde urma să fie înmormântată Dorothy, Desmond se uită înapoi din vârful dealului și văzu lungul șir de mașini care se întindea până în vale.

Apoi, Desmond își purtă până acasă durerea și tulburarea. Din cauza hipoacuziei lui, Dorothy se îngrijise aproape de toate, iar Desmond habar n-avea

unde era un lucru sau altul. Era destul de greu așa, însă cel mai rău îl durea absența lui Dorothy.

Următoarele câteva luni au fost extrem de dificile pentru Desmond. Rămăsese singur. Prietenii din biserică și cei de la Muzeul Medaliei de Onoare din Chattanooga erau foarte drăguți cu el, însă Desmond se simțea complet pierdut.

Moartea lui Dorothy ar fi fost oricum greu de suportat, dar, cu problemele lui de auz, situația era și mai grea. Uneori se gândea că poate se va recăsători într-o bună zi, însă se hotărî să n-o facă măcar încă doi ani, din respect față de Dorothy și amintirea ei. Și, pe lângă asta, cine ar fi vrut să se căsătorească cu un bărbat surd?

Trăia măcinat de asemenea gânduri în fiecare zi.

FERICIRE DIN NOU

Trecuse un an de la accidentul în care Dorothy își pierduse viața. Desmond începea să simtă nevoia unei alte tovarășe de viață, mai ales după ce un prieten îi adusese aminte că Dorothy nu și-ar fi dorit ca el să trăiască o viață atât de singuratică pe cât era a lui în acel moment.

Într-o zi, după masa de părtășie de la biserică, Desmond vorbea cu pastorul și cu soția acestuia când în discuție veni subiectul recăsătoririi lui.

— Am nevoie de cineva care să știe să gătească acceptabil, începu Desmond. Eu știu sigur că la asta nu mă pricep – azi o conservă de mazăre, mâine o conservă de fasole și, dacă mă ambiționez foarte tare, câțiva cartofi asezonați doar cu sare. Îmi plac sosurile de tot felul, dar nu știu să le fac. Cineva care să știe să țină casa mi-ar fi de mare ajutor, de fapt orice fel de menaj ar fi un pas înainte față de felul în care pot eu avea grijă de casă acum. Dincolo de asta însă, din cauza surzeniei mele, am nevoie de cineva care să-mi scrie predicile pe care nu le aud. Ah, da, și cineva care să fie în stare să mă ajute cu toată corespondența pe care o primesc.

— Desmond, nu-ți cauți o soție așa cum ți-ai cumpăra o mașină, zise soția pastorului, chicotind ușor.

Râseră cu toții, dar Desmond știa că, din cauza hipoacuziei, avea nevoi pe care nu orice femeie i le-ar fi putut împlini.

*****

Centrul de sănătate și de instruire Wildwood, aflat la vreo treizeci de kilometri în josul muntelui, organiza un seminar pe subiecte medicale. Invitați din alte centre obișnuiau să povestească modul minunat în care Dumnezeu lucrase în viața lor.

În după-amiaza aceea de Sabat, Desmond se duse la Wildwood. Nu auzea prea bine ce povesteau invitații, dar, după întrunirea propriu-zisă, s-a făcut anunțul că toți cei interesați puteau face o plimbare în natură cu Earl Qualls, care știa totul despre natură. Desmond se hotărî să se ducă și el.

În vreme ce se plimbau pe cărare, Desmond văzu o doamnă care i se păru cunoscută – să fie oare Sue Westcott? El și Sue se știau încă dinainte de al Doilea Război Mondial. Ce făcea însă Sue la Wildwood?

Da, Sue era și au petrecut clipe frumoase refăcând legătura. Ea îi spuse că îi murise soțul cu puțin timp înainte, iar Desmond presupuse că se afla la Wildwood ca să își aline tristețea.

— Ce te aduce la Wildwood, Sue? o întrebă el politicos, deși credea că știa deja răspunsul.

— Ah, lucrez aici ca voluntară. Îmi place foarte mult aici la Wildwood. Șefii, dar și colegii sunt foarte de treabă. Cu toții credem că Domnul ne-a adunat aici din toate părțile și este o adevărată bucurie să lucrăm în echipă. Simt că acesta este locul în care Domnul vrea să fiu în momentul de față, îi răspunse Sue.

La sfârșitul plimbării, Sue îi spuse lui Desmond:

— Dacă simți nevoia să vii la vreo întâlnire organizată la Wildwood, mi-ar plăcea să îți scriu pe hârtie ceea ce spune vorbitorul.

Ce gând minunat! Iar Desmond valorifică fără doar și poate sugestia ei; avu bucuria să descopere că înțelege acum mult mai mult din predici decât oricând înainte. Sue era o secretară nemaipomenită.

Întâlnindu-se de mai multe ori în săptămânile următoare, Desmond îi povesti lui Sue despre sentimentul teribil de singurătate din ultimul an.

— Chiar aș vrea să mă recăsătoresc, dacă aș întâlni o femeie pe care să simt că Domnul o vrea ca tovarășă de viață pentru mine.

Sue începu să se gândească la doamnele de la Wildwood care ar fi fost potrivite pentru Desmond. Știa că erau acolo mai multe văduve – și probabil că una dintre ele i-ar fi putut deveni soție.

Într-o zi se hotărî să dea un telefon la Happy Hollow, rulota în care trăiau două surori – ambele văduve. Se numeau Frances Duman și Dorothy Johnson. Aceasta din urmă răspunse la telefon.

— Doamnelor, ar fi vreuna dintre voi interesată să facă cunoștință cu Desmond Doss? Se simte foarte singur.

Sue și Dorothy mai conversară o vreme. Frances se afla în camera ei, dar era atentă la replicile lui Dorothy – atât cât putea să prindă din ele. După ce lăsă receptorul din mână, Dorothy îi spuse lui Frances:

— Sue mă întreba dacă am fi vreuna dintre noi interesate să facem cunoștință cu Desmond Doss.

— Păi eu aș cam fi, recunoscu Frances, ușor stânjenită.

Pe loc, Frances își aminti de seminarul medical și de faptul că, într-o seară, după o întrunire, aștepta în foaierul capelei ca să-l salute pe Bill Dull, un prieten de-al ei care venise de la Living Springs, New York. Și alții stăteau de vorbă cu el, așa că își propusese să aștepte. În preajmă se afla și Desmond Doss. Când îi veni rândul, Desmond se îmbrățișă cu Bill, își ziseră câteva vorbe, după care Desmond plecă. Uitându-se la el, lui Frances îi trecu prin cap: *Mi-ar fi plăcut să fac cunoștință cu el*. Poate că acum, prin intermediul lui Sue, i s-ar putea îndeplini dorința de atunci.

Așa se face că, după o vreme, Sue și Frances merseră în Sabat la biserica de pe muntele Lookout. După

masa de părtășie, Desmond le luă pe amândouă într-o vizită la Margaret Miller, o membră care suferise un infarct. Apoi se întoarseră la biserică. În timp ce Sue și Desmond se plimbau cu camioneta pe care o conducea Desmond, pentru că mașina lui era la reparat, Frances făcu o plimbare prin împrejurimi.

Sosi momentul ca ele să plece. Desmond, mereu un domn, se duse de partea cealaltă a mașinii lui Sue și deschise portiera pentru Frances. Reveni apoi pe partea lui Sue ca să-i deschidă și ei portiera. Înainte de a urca în mașină însă, Sue se întoarse spre el și-i spuse încetișor:

— Ce crezi despre ea?

El brusc înțelese că ar fi trebuit să fie atent la Frances – și nu fusese.

Trei săptămâni mai târziu, Fran avea să fie responsabilă cu Școala de Sabat la biserica adventistă din New England, din apropiere de Trenton. Se gândi că ar fi frumos să-l invite pe Desmond să-și povestească experiențele, după cum știa că le mai povestise. Fiindcă el era hipoacuzic și ea nu îl putea suna, trecu pe la el pe acasă într-o după-amiază, ca să-l invite personal. Nu-l găsi însă acasă, așa că îi lăsă un bilet: „Ai putea veni să ne spui câte ceva despre tine la Școala de Sabat din New England, în Sabatul viitor?"

Desmond o sună ca să-i spună că va veni – putea vorbi la telefon, dar de auzit nu auzea ce i se spune. Și așa, totul a fost aranjat.

Vineri seara începu să ningă – unul dintre acele viscole ciudate din Sud. Până în dimineața de Sabat se așternuse un strat de douăzeci-treizeci de centimetri de zăpadă și continuă să ningă toată ziua. Desmond rămase înzăpezit la locuința lui de pe muntele Look-out, iar Fran și Dot erau înzăpezite în rulota lor din Wildwood. Desmond o sună pe Frances să-i spună că nu poate ajunge. Și ea încercă, la rândul ei, să-i spună că nu va fi prezentă în ziua aceea în biserica din New England, dar își dădu seama că el nu auzise, probabil, nimic din ce-i spusese ea.

Drept pentru care Fran îi scrise un bilet:„Îmi pare rău pentru zăpadă. Poți veni data viitoare când voi fi responsabilă? Asta ar însemna al doilea Sabat din aprilie. Tot atunci vom avea și o masă de părtășie și ne-ar face plăcere să rămâi și tu, dacă o să poți. Și o să încerc să scriu predica pentru tine, dacă crezi că e potrivit." (Desmond spune acum că aceea a fost ziua în care s-a băgat singură în bucluc – oferindu-se să facă exact lucrul de care el avea nevoie. Frances nu este însă de acord că a intrat în vreun bucluc.)

Frances era responsabilă cu Școala de Sabat doar o dată pe lună. Dat fiind că era responsabila permanentă, Dot o întrebă pe Fran dacă nu l-ar putea solicita altcineva pe Desmond să participe la programul Școlii de Sabat.

— Nu, e al meu! răspunse Frances.

Desmond răspunse la bilețelul lui Frances: „Da, mi-ar face plăcere să vin în aprilie. După masă, crezi c-am putea face o plimbare, ca să ne cunoaștem mai bine? Și îți mulțumesc că te oferi să îmi scrii predica – sunt sigur c-o să te descurci de minune."

Nu i-a spus lui Fran decât mult mai târziu că atunci nici măcar nu era sigur c-o va recunoaște când se vor întâlni – atât de multă atenție îi acordase când se întâlniseră în biserica din Lookout! O recunoscu însă ușor când dădu cu ochii de ea la biserica din New England.

*****

Desmond avea mai mulți prieteni la Wildwood și își propuse să vorbească cu ei. „O cunoașteți pe Frances Duman, nu? Ce credeți despre ea?" era întrebarea pe care le-o adresa.

Iar răspunsurile prietenilor lui au fost mai mult decât satisfăcătoare. El mai știa și că ea intenționa să se pensioneze în luna mai și să se mute în Carolina de Nord, la fiul ei. Își spuse așadar în sinea lui: *N-o pot lăsa să se mute în Carolina de Nord. S-ar putea s-o pierd. Va trebui „să bat fierul cât e cald".*

*****

Frances își amintește de un Sabat în care Desmond o invită la biserica de pe muntele Lookout. În timpul

mesei de părtășie, Don Chace, ai cărui socri erau vecini cu Fran la Wildwood, îi spuse în treacăt lui Desmond:

— Este o doamnă foarte de treabă.

Desmond îi răspunse, dar Frances nu auzise ce, așa că avea să-l întrebe pe Don:

— Ce-a zis?

— Mi-a spus că se întreabă dacă a observat și altcineva asta, îi răspunse Don.

*****

— De ce nu vii cu mine la seara de rugăciune? îi sugeră Fran.

— Bine, vin, a fost de acord Desmond.

Fran și Dot se duseră la biserica din New England pentru seara de rugăciune, dar Desmond nu veni. Pe unde-o umbla? Mai zăboviră pe acolo câteva minute după încheierea rugăciunii, dar Desmond tot nu ajunse.

— Crezi c-o fi înțeles că vă întâlniți la seara de rugăciune de la Wildwood? întrebă Dot.

— Nu, nu cred, apoi reflectă un moment. Totuși, dacă stau bine să mă gândesc, e posibil să fi înțeles asta. Chiar n-am precizat locul.

Așa că se duseră înapoi la Wildwood. Biserica era închisă deja, dar când ajunseră acasă, Desmond era acolo și tocmai se pregătea să plece. Se dusese la seara de rugăciune de la Wildwood.

Mult mai târziu, când aveau să vorbească despre încurcătura aceasta, amândoi au concluzionat că Dumnezeu intervenise. Dat fiind că Frances nu era cu Desmond, el vorbise cu doctorul Bernell și cu doctorița Marjorie Baldwin, ambii fiind prieteni și cu Desmond, și cu Frances. Dacă Frances ar fi fost cu el, probabil că Desmond nu i-ar fi întrebat ce cred despre relația care se înfiripa între ei. Aceștia îi dădură câteva sfaturi lui Desmond și își exprimară bucuria față de povestea lor sentimentală.

Înainte ca Desmond să plece din Wildwood în seara aceea, stătu de vorbă câteva minute cu Frances.

— Încă nu te-am cerut de soție, nu-i așa? îi zise el.

— Nu, nu m-ai cerut, îi răspunse Frances.

— Intenționez să te cer vineri, o anunță el.

Frances știa că vineri urma să aibă loc parada din Chattanooga, o paradă anuală de Ziua Forțelor Armate. Desmond era mereu solicitat să participe la paradă pentru că i se conferise Medalia de Onoare. *Oare ce-o avea în cap?* se întrebă ea.

Pe 14 mai 1993, Desmond o luă pe Frances de la Wildwood. Arăta foarte bine în pantalonii de un albastru închis și în vestonul acela de culoare roșie. Și ea era îmbrăcată cu o jachetă roșie și cu o fustă bleumarin. Și ambii aveau câte un zâmbet de fericire întipărit pe chip.

Parada nu avea să înceapă decât după ora treisprezece, dar înainte de asta era organizată o masă

comună. Acum nu era decât ora nouă. Oare ce se va întâmpla mai departe? Cam asta-i trecea prin cap lui Frances. Desmond merse cu mașina până la Cimitirul Național din Chattanooga și apoi sus, în vârful dealului, unde se înălța copacul plantat în cinstea Medaliei de Onoare. Mormântul lui Dorothy era undeva prin apropiere. Cei doi cercetară o vreme împrejurimile. Apoi...

— Frances, vrei să fii soția mea? o întrebă Desmond, prinzând-o în brațe.

— Da, vreau, răspunse ea.

Era extraordinar să fie oficial logodiți. Cu siguranță că aveau un motiv special pentru care să-I mulțumească Domnului în ziua aceea, și asta au și făcut, s-au rugat împreună, înainte de a pleca la paradă.

— E nemaipomenit să particip la paradă alături de tine, dragul meu, spuse Frances. E prima dată când iau parte la așa ceva. Presupun că tu ai nenumărate parade la activ, adăugă ea, iar el încuviință.

Un cimitir este un loc chiar ciudat pentru o cerere în căsătorie. Frances se gândi și ea la asta, precum și la faptul că probabil Desmond simțea că o parte din viața lui se încheia și o alta începea, iar cimitirul nu putea fi decât cel mai potrivit loc pentru a intra în această nouă etapă a existenței sale. Mai târziu avea să afle că la asta se gândise și el.

Desmond și Frances se uitau peste calendarul anului 1993. Ce dată ar fi putut alege pentru nuntă?

— Draga mea, spuse Desmond, trebuie să vorbesc într-o biserică baptistă din Tiftonia pe 4 iulie și să particip la o paradă organizată în Douglasville pe 5 iulie. Ce-ar fi să ne căsătorim înainte, ca să vii și tu cu mine? Oamenii mă solicită mereu să merg în diferite locuri, dar nu vreau să mai merg de unul singur.

— Dot va fi doamna mea de onoare și vreau ca Mary, o altă soră, să-mi fie domnișoară de onoare. Mary și Al se duc însă în statul Washington în iunie, să-l vadă pe fiul lor, și nu se vor întoarce până spre sfârșitul lunii. Ce-ar fi să ne căsătorim joi, 1 iulie? Ora șase seara ar fi probabil cea mai potrivită, sugeră Frances.

— Cred că e foarte bine așa, spuse Desmond. Dat fiind că tu lucrezi la Wildwood, crezi că ne-ar permite să ne organizăm nunta în capela de acolo? Biserica de pe muntele Lookout n-ar fi suficient de încăpătoare. Cred că suntem de acord că ne dorim amândoi o nuntă la biserică.

— Da, sunt și eu de acord cu asta. Sunt sigură că ne putem face nunta la Wildwood. Propun să fie o nuntă simplă, dar să-i invităm pe toți cei din zonă dornici să participe, punând pur și simplu un anunț în buletinul informativ al bisericii.

În cadrul repetițiilor pentru ceremonia de nuntă, prezbiterul Boykin îl întrebă pe Desmond:

— O iei de soție pe-această femeie?

Spre încântarea celorlalți, Desmond răspunse:

— Ba' bine că da!

Prezbiterul Boykin îi sugeră că la nuntă ar fi mai adecvat să răspundă cu un simplu „Da!"

Desmond și Frances au fost plăcut surprinși să se trezească cu aproape trei sute de participanți la nuntă.

— Cred că au vrut să vadă cum se căsătoresc moșnegii, i-a spus râzând Frances lui Desmond, ceva mai târziu.

Dot a fost doamna de onoare a lui Fran, așa cum stabiliseră, dar Mary își rupsese ambele încheieturi într-o căzătură, iar Al a trebuit să se opereze, așa că nu putuseră ajunge. Fran a rugat-o pe nora ei, Tracy, să-i țină locul lui Mary. Domnul de onoare al lui Desmond a fost Bob Jensen, cumnatul lui, iar cavaler de onoare i-a fost doctorul Bernell Baldwin. Fata cu florile și băiețelul purtător de Biblie au fost Heidi și Paul Hogfeldt, copiii colegei lui Fran de la contabilitate. Prezbiterul Bill Boykin a oficiat ceremonia. Loretta Wilson s-a asigurat că toți cei implicați în ceremonie își fac partea la momentul potrivit, iar Sue a fost de față ca să-i reamintească lui Frances, în timp ce înainta spre altar:

— Nu uita să zâmbești. E o zi de mare bucurie.

Stând undeva în spatele capelei și așteptând ca alaiul nupțial să ajungă la altar, Frances se uită înspre platforma pe care Desmond își ocupase deja locul. Ce

fericire să se căsătorească cu Desmond al ei! Mai târziu avea să-l întrebe pe Desmond la ce se gândise în momentele acelea.

— Mă întrebam dacă voi fi în stare să fac totul așa cum trebuie.

Și s-a dovedit a fi în stare. Partea muzicală, de toată frumusețea, le-a fost asigurată de Margaret, la vioară, de Lorraine, prietena lui Fran din Florida, care a cântat „Fiindcă", și de trioul format din Dona, Anita și Roby Ann, care au cântat o melodie scrisă de Warren Wilson „Iisus, tu și cu mine".

Nu le-a fost ușor să găsească un spațiu suficient de mare pentru masa de după nuntă, așa că Frances ținu ca aceasta să aibă loc pe peluza din fața capelei de la Wildwood. Joi dimineață era greu de spus dacă avea sau nu să plouă mai târziu. Cineva veni cu propunerea să țină masa în clădirea noului magazin. Construcția era deja finalizată, doar că încă nu fuseseră montate rafturile și mobilierul. Beneficia, în plus, de avantajul de a avea aer condiționat, iar după-amiaza se dovedi caniculară și umedă. Jeannette Atwood, patroana magazinului, își dădu acordul plină de bunăvoință, iar Dianne McInnis și ajutoarele sale se duseră să pregătească spațiul. Laurel Rudnick prepară și decoră tortul cu cinci etaje. Când sosi momentul în care trebuiau să taie tortul, Desmond își amintește acum că s-a apucat să taie la el ca la ferăstrău. Tortul începu să se clatine,

așa că Desmond se opri la timp pentru a evita producerea unui dezastru. Toată lumea s-a simțit foarte bine la masa lor de nuntă.

După ziua nunții, cuplul și-a petrecut primele trei zile într-un motel foarte drăguț – propria casă de pe muntele Lookout. Era la mare distanță de autostradă și era un loc plin de liniște și pace. Ce putea fi mai bine de-atât!

Duminică și luni se achitară de angajamentele pe care Desmond le contractase anterior, după care rămaseră singuri. Avură bucuria de a petrece câteva zile în Helen, Georgia, un sătuc într-un stil bizar european. Frances avu acolo prilejul de a-și demonstra „prostia". A făcut douăzeci și patru de fotografii fără film în aparat. (Și, n-o să vă vină să credeți, la fiel a făcut și trei ani mai târziu, când au sărbătorit acolo cea de-a treia aniversare a căsătoriei.) În luna de miere au călătorit în Carolina de Nord pentru a petrece un weekend cu fiul lor Mike, cu soția acestuia, Tracy, și cu cei doi copii ai lor, Cristopher și Jonathon.

Toată relația și apoi căsătoria li s-au părut ca un vis, chiar ca o minune, amintindu-și cum Domnul făcuse ca ei să fie împreună. Anii următori au fost buni cu familia Doss, iar cei doi Îi mulțumesc Domnului, zi de zi, pentru fericirea cu care i-a binecuvântat.

*****

Chiar dacă au trecut mai bine de cincizeci de ani de când i s-a conferit Medalia de Onoare, Desmond încă mai primește solicitări de autografe și este rugat să vorbească în biserici, în școli și la alte tipuri de întruniri, și încă destul de frecvent. Iar el este recunoscător că poate în felul acesta să-i încurajeze pe alții în umblarea lor cu Dumnezeu.

ÎNCĂ O DATĂ ÎN OKINAWA

În luna martie 1995, Desmond primi o scrisoare de la John Mandeville, șeful Forțelor Armate SUA pentru Okinawa, prin care veteranii bătăliei de la Okinawa erau invitați să revină pe insulă pentru cea de-a cincizecea aniversare a victoriei asupra Japoniei din al Doilea Război Mondial. Cu aceeași ocazie se sărbătoreau și cincizeci de ani de pace și prietenie între America și Japonia.

Desmond răspunse la scrisoare. Pomeni faptul că i se acordase Medalia de Onoare. De îndată ce John Mandeville află acest detaliu, Desmond și Frances începură să primească telefoane din Okinawa. Armata voia să fie prezent acolo pentru aniversare – mai ales că primise Medalia de Onoare pentru ceea ce făcuse acolo.

Armata a fost de acord să suporte cheltuielile de călătorie pentru Desmond și, dat fiind că din cauza hipoacuziei nu s-ar fi putut deplasa fără Frances, s-a convenit să-i fie plătit și ei drumul.

Dennis Johnson, un misionar specializat în terapia cu inhalații la Spitalul Adventist din Hong Kong,

era prieten cu soții Doss. Îi vizitase cu o vară în urmă, prilej cu care Frances îi spusese: „Când ajungi acasă la Hong Kong, o să trecem pe la tine!" ceea ce îi făcuse pe toți să izbucnească în râs, pentru că știau că era practic imposibil să se întâmple așa ceva.

Acum însă Frances spuse:

— Trebuie să mergem la Hong Kong ca să-i facem o vizită lui Dennis.

Și s-au dus la Hong Kong înainte de a ajunge la Okinawa. Dennis și prietena lui, Hazel, (vara următoare s-au și căsătorit) i-au dus să viziteze zona. Au luat autobuzul către cel mai înalt punct din Hong Kong și au savurat priveliștea. În altă zi au mers la piața chinezilor – de departe, o excursie foarte interesantă. În Sabat au participat cu toții la serviciul religios, care se ținea în capela spitalului. După-amiază, Desmond le vorbi credincioșilor adventiști filipinezi, după care toată lumea a vrut să facă fotografii cu el, așa că Desmond și Frances s-au așezat în mijloc, iar diferite grupuri se succedau în jurul lor pentru a se fotografia.

Duminică, Desmond și Frances au luat avionul către Okinawa. John Mandeville și soția lui i-au întâmpinat, la fel și Bryan și Mischelle Canter. John Mandeville aflase între timp că Desmond și Frances erau adventiști, așa că avu grijă să-l însărcineze pe căpitanul Bryan Canter, și el adventist, să-l însoțească

pe Desmond în tot timpul pe care urma să-l petreacă în Okinawa.

— Am stabilit să stați la Baza Aeriană Kadeena. N-ați vrea să vedeți însă în drum și biserica adventistă? îi întrebă Bryan.

— Sigur că da, au fost amândoi de acord.

Așa se face că-n acea primă seară petrecută în Okinawa vizitară Biserica Adventistă Internațională de Ziua a Șaptea. Desmond își aducea aminte de ea. Fusese în Okinawa în timpul celui de-al Doilea Război Mondial, desigur, dar mai fusese acolo și în 1969. La momentul respectiv, biserica de-abia finalizase o clădire pentru soldați, amplasată chiar lângă biserică.

— Știai, Bryan, că am fost primul care a dormit la centrul pentru soldați? Eram aici în 1969, când a fost inaugurat. Am întrebat dacă nu pot dormi acolo în prima seară și mi-au dat voie, zise Desmond.

Ceva mai târziu, Bryan îi spuse lui Desmond:

— Va trebui să participi la anumite evenimente în perioada în care te afli aici, în Okinawa, dar altfel putem ieși pe cont propriu să mai vedem câte ceva. Eu îți stau la dispoziție.

Într-o zi se duseră într-un loc unde era un zid, asemenea celui din Washington, D.C., pe care erau trecute numele celor uciși la datorie. Într-o altă zi trăiră o adevărată aventură în drum spre Ie Shima, unde fusese omorât Ernie Pyle, celebrul corespondent de

război. În ziua respectivă îi însoți și Mischelle. Planul era să se îmbarce pe un feribot și să meargă pe insulă cu întregul grup. Merseră cu mașina până în zona unde se presupunea că ar fi trebuit să se afle feribotul – dar, acolo, nici urmă de feribot! Majoritatea oamenilor din partea aceea de Okinawa nu vorbeau engleză, așa că Bryan a fost nevoit să caute pe cineva care știa engleză și care cunoștea zona. Dădu, până la urmă, peste cineva capabil să-i explice cum să ajungă la feribot și se duseră cu mașina spre debarcader – doar ca să constate că feribotul plecase de ceva timp.

Bietul Bryan, regreta foarte mult situația creată. Un alt feribot urma să plece într-o oră. Cei patru urcară la bordul lui și ajunseră pe Ie Shima. Dar acolo ce să facă? Bryan se duse din nou să se intereseze. Cât timp el era plecat, un soldat îi întrebă pe ceilalți:

— Unde vreți să mergeți?

— Trebuia să fim aici pentru ceremonia de la monumentul închinat lui Ernie Pyle, dar am pierdut feribotul. Acum trebuie să ajungem la monument, chiar dacă știm că e târziu, îi răspunseră ei.

— O să vă duc acolo cu mașina armatei, se oferi el.

Așa că reușiră să ajungă, până la urmă, la monumentul acela interesant, să facă niște poze și să se întoarcă la feribot, pentru a reveni în Okinawa împreună cu întregul grup, care făcuse, între timp, turul insulei.

O altă zi avea să fie însă cea mai interesantă și mai plăcută dintre toate. Trebuiau să ajungă pe Zamami Shima, tot o insulă. Cu elicopterul. Ajunseră în locul unde trebuiau să urce în elicopter, se înregistrară și li se dădură veste de salvare (aveau să zboare deasupra oceanului) și căști pentru eventualele instrucțiuni.

Le-a plăcut la nebunie, mai ales lui Frances. Era prima dată când zbura cu elicopterul. Pe insulă a avut loc o ceremonie japonezo-americană pentru consacrarea unui monument, apoi au urcat în vârful dealului, de unde puteau admira oceanul. Au putut zări la orizont și satul Zamami.

În timp ce luau prânzul oferit de armată, Desmond descoperi că pierduse dispozitivul de mici dimensiuni cu care îi auzea pe cei din imediata apropiere. Bryan și încă un prieten se duseră să-l caute, în timp ce Desmond și Frances se plimbau pe plajă și se rugau să-l găsească. Când se întoarse, Bryan îi aduse dispozitivul. Pilotul îl găsise chiar lângă elicopter, dar nu știa al cui era. Frances și Desmond nu uitară să-I mulțumească Domnului.

Bryan îi duse pe Desmond și pe Frances la Muzeul Bătăliei de la Okinawa, constând în trei săli cu obiecte adunate de Dave Davenport. Când Bryan îl prezentă pe Desmond, lui Dave i se lumină fața.

— Am condus de foarte multe ori oameni sus, pe stâncă, și de fiecare dată le-am spus povestea lui

Desmond Doss! Sunt nespus de fericit să vă avem printre noi, spuse el.

După o zi de vizitat împrejurimile, Desmond și Frances, însoțiți de Bryan și Mischelle Canter, reveniră împreună în casa acestora, ca să se bucure de o cină minunată. Mischelle invita diferite familii din biserică să ia masa cu ei și să-l cunoască pe Desmond. Acest lucru le făcea mare plăcere tuturor.

Într-o vineri seara, Mischelle îl invită pe prezbiterul bisericii, pe domnul Rice, și pe soția sa, alături de restul familiei. Fiica lor avea în jur de treisprezece sau paisprezece ani și avea un păr negru și lung strălucitor și minunat – atât de lung că-i cobora până sub talie. Desmond îi spuse:

— Să nu te tunzi niciodată. Ai un păr foarte frumos. Obișnuiam cândva să-i împletesc mamei părul. Și ea avea părul lung, dar nu chiar cât al tău.

Apoi îi luă părul în mâini și începu să i-l împletească larg. Îi dădu drumul repede și părul reveni la forma inițială. Era lung, negru, strălucitor. A doua zi, fata îi spuse unei prietene:

— Desmond Doss mi-a împletit părul seara trecută. N-am de gând să mă mai spăl niciodată pe cap.

În Sabat, Bryan și Mischelle îi duseră pe Desmond și pe Frances la biserică. Avu loc un serviciu religios interesant. A predicat Dean Horonouchi, originar din America. Relată povestea lui Desmond ca parte

a predicii. Doamnele din biserică le oferiră o cină de părtășie minunată și toți au fost foarte prietenoși cu musafirii.

La un moment dat, Desmond și Frances își făcură loc printre oameni și se duseră să se așeze la una dintre mese. După o vreme, o fetiță de vreo cinci-șase ani veni și se așeză lângă Desmond. Frances observă că avea doar o porție mică de paste pe farfurioara de carton și nimic altceva. Însă farfuria pentru desert era plină ochi, de toate prăjiturile pe care le găsise pe platouri. La un moment dat, fetița ridică spre Desmond o privire plină de adorație și-i spuse:

— Poți să iei și tu. Sunt o grămadă acolo, spuse ea, arătând cu degetul spre masă.

Cum să nu-i pufnească râsul la asemenea vorbe?

În fața bisericii se afla un monument consacrat soldaților care luptaseră la Okinawa. Era trecut acolo și numele lui Desmond. Altădată existase un monument ridicat în onoarea lui Desmond chiar la baza stâncii. Dar, fiindcă fusese încon jurat de alte construcții și năpădit de buruieni, se luase hotărârea de a fi adus jos, în curtea bisericii. Așa se face că acum acolo se și afla.

La capătul săptămânii consacrate celei de-a cincizecea aniversări a încheierii războiului, Bryan a fost nevoit să se întoarcă la serviciul său de la baza militară, dar avionul pregătit pentru familia Doss nu era

planificat să decoleze decât după trei zile. Așa ajunseră cei doi să viziteze și alte zone frumoase de pe insula Okinawa în compania lui Dean și Kathy Horonouchi și a lui Andrew și Deanne. De neuitat a fost seara în care au luat masa la Kathy și Dean – mâncând cu bețișoare. Ceea ce a făcut deliciul tuturor.

Desmond își amintește o altă situație petrecută în Okinawa. Îi place să-i întrebe pe oameni: „Ai fost vreodată mușcat de un pește?" după care dă și explicația: „Familia Horonouchi ne-a dus într-o zi la ocean. Am ieșit în larg într-o barcă ce avea fundul din sticlă. Căpitanul micii ambarcațiuni ne-a dat o bucată de pâine ca să hrănim peștii. M-am întins peste marginea bărcii cu o bucată din pâinea aia în mână. Doi pești mari au încercat s-o înșface. Unul s-a ales cu pâinea; celălalt, doar cu degetul meu.

*****

Înainte de a reveni în Statele Unite, Desmond și Frances petrecură patru zile minunate în Guam. Desmond mai fusese în Guam, cu armata, în 1994.

Adventiștii de ziua a șaptea din Guam își manifestară bucuria de a-i avea printre ei. Nepotul lui Fran și familia lui, Calvin și Laura Rick, Bonnie și Albert, fuseseră misionari acolo în perioada în care Calvin lucrase ca medic la clinica adventistă. Mary (sora lui

Fran) și Al Rick lucrau, de asemenea, de ceva timp ca profesori acolo.

Unul dintre locurile pe care le vizitară în Guam a fost postul Radio Mondial Adventist (AWR – Adventist World Radio), prin intermediul căruia, prin emisiuni radio, se predică Evanghelia în partea aceea de lume. A fost o vizită cu totul specială.

*****

Recent, Desmond și Frances au făcut câteva schimbări în viața lor. Nu mai locuiesc pe muntele Lookout, lângă Chattanooga, Tennessee, ci s-au mutat în Piedmont, Alabama, pentru a fi mai aproape de fiul lor și de soția acestuia, Michael și Tracy Duman. Dat fiind că Desmond a orbit aproape complet în ultimele luni, nu mai acceptă solicitări de a vorbi în public, ci stau amândoi acasă. Sunt foarte fericiți în condițiile actuale, dar așteaptă cu nerăbdare revenirea Domnului și Mântuitorului nostru, Iisus Hristos.

*****

Dacă e să privească înapoi, peste numărul mare de ani din care îi este formată viața, Desmond Doss nu poate să nu-și amintească, uneori cu uimire, dar mereu cu recunoștință, cum atotputernicul Dumnezeu al universului i-a purtat mereu de grijă.

CANCERUL

Draga mea, nu mă simt prea bine și mi se pare că am și probleme cu urinatul, îi mărturisi Desmond lui Frances într-o zi, în 1999.

De fapt, avea de ceva timp aceste probleme de sănătate. Fiul lui Frances, Michael Duman, este anestezist și lucrează în Rome, Georgia.

— Mamă, de ce nu-l aduci pe tata aici, în Rome, ca să-l vadă doctorul Formby? E urolog, și încă unul foarte bun. Hai să vedem ce părere are, îi sugeră Mike lui Frances la telefon într-o zi.

— Pare o idee bună – dacă și Desmond o să vrea.

Și Desmond consideră bună sugestia lui Mike, așa că pe 22 iunie se aflau cu toții în cabinetul doctorului. Acesta vorbi cu Desmond. Credea că e posibil ca Desmond să aibă niște tumori, dar trebuia să fie sigur.

— O să fie nevoie de o biopsie, le spuse el.

— Cât de curând, domnule doctor? îl întrebă Frances.

— Poate chiar mâine?

Așa că dimineața următoare îl găsi pe Desmond în ambulatoriul spitalului. Mike veni și el câteva momente ca să-l vadă pe Desmond și îi spuse:

— A apărut o problemă cu analizele tale în dimineața asta. Nivelul de hemoglobină este foarte scăzut.

— Ce înseamnă asta? îl întrebară și Desmond, și Frances.

— Va trebui să așteptați să vedeți ce spune doctorul Formby„ le răspunse Mike.

După câteva minute sosi și doctorul, reluând informațiile de ja prezentate de Mike.

— Va trebui să-ți facem o transfuzie și să mai amânăm câteva zile biopsia. Ar fi cam periculos să te anesteziem cu nivelul de hemoglobină atât de scăzut.

În aceeași zi, Desmond primi trei unități de sânge și un antibiotic. Câteva zile mai târziu i s-a prelevat și biopsia. Frances stătu în sala de așteptare până a fost chemată. Doctorul Formby se întâlni cu ea pe culoar.

— Doamnă Doss, începu el, are cancer la vezică. Urmează să-i facem o tomografie ca să vedem dacă și cât de mult s-a răspândit.

Repede s-au făcut toate pregătirile necesare și Desmond se trezi într-o altă aripă a spitalului, întins pe o suprafață dură și manevrată electric înainte și înapoi într-o zonă închisă și mică a sălii, în timp ce vezica îi era scanată cu raze X. Tomografia confirmă cancerul de vezică, dar și faptul că acesta nu se propagase

în metastaze în niciun alt organ. Mai târziu, Mike le spuse lui Desmond și lui Frances:

— Domnul doctor a fost foarte uimit să descopere că doar vezica este prinsă de cancer, pentru că acest tip de afecțiune canceroasă de obicei face metastaze în vezică de la alt organ.

Ce avea să urmeze?

Desmond – și nu mai puțin Frances – simți nevoia unei rugăciuni speciale pentru el, așa că, într-o zi, se opriră la sediul conferinței. Cei de acolo s-au adunat în jurul lui Desmond și se rugară pentru vindecare. Faptul în sine constitui o sursă de reală încurajare pentru Desmond.

Altă dată, un moment special de rugăciune a fost organizat chiar acasă la Desmond. El și Frances și-au amintit că în Biblie, în cartea lui Iacov, se spune că, atunci când cineva este bolnav, trebuie să-i cheme pe prezbiterii bisericii, ca aceștia să se roage pentru persoana în cauză și să-i facă ungere cu untdelemn, iar rugăciunea făcută cu credință îl va tămădui pe bolnav. Astfel, într-o zi, prezbiterii John Swafford, Allan Williamson și Les Rilea au venit acasă la Desmond, pe muntele Lookout, ca să dea curs îndemnului biblic. Serviciul religios oficiat a fost de-a dreptul extraordinar.

Din punct de vedere medical însă, doctorul consideră că Desmond ar trebui să urmeze un tratament pentru cancerul de vezică. Desmond și Frances cred

că Domnul le dă medicilor cunoștințele și priceperea necesare pentru a trata diferite boli, printre care și cancerul. Prin urmare, în următoarele șase săptămâni, Desmond urmă un tratament în cursul căruia o substanță care avea puterea să distrugă celulele canceroase îi era introdusă în vezică și lăsată să acționeze.

De fiecare dată când urma procedura, Desmond simțea că efectele secundare erau cât se poate de neplăcute. Acuza o stare de greață și pur și simplu nu se simțea deloc bine. Alteori făcea febră mare și prezenta o stare generalizată de slăbiciune.

Și în punctul acesta a avut loc un miracol extraordinar! Să-i urmărim derularea.

*****

Marea Tabără Internațională de Exploratori urma să aibă loc la Oshkosh, Wisconsin, în intervalul 10–14 august. John Swafford, directorul de tineret din cadrul Conferinței Georgia–Cumberland a adventiștilor de ziua a șaptea, este prieten apropiat cu Desmond și Frances și mereu îl invită pe Desmond la taberele de exploratori.

— Frances, sper ca tu și Desmond să puteți ajunge la tabăra din Oshkosh. Pentru tineri, prezența lui Desmond printre ei constituie mereu o sursă de inspirație. Vă puteți face planuri în acest sens? o întrebă John la telefon.

— Nu-s foarte sigură, John. Știi că Desmond urmează un tratament pentru cancer. Știu sigur că i-ar plăcea să vină, dar va trebui să așteptăm, ca să vedem cum o să se mai simtă până atunci. Ținem legătura, îi spuse Frances.

Dat fiind că este hipoacuzic, Desmond nu prea vorbește la telefon, așa că vorbește Frances în locul lui. Într-o zi, pe când se afla în cabinetul doctorului, Desmond spuse:

— Domnule doctor, avem ocazia să mergem în Wisconsin la o tabără de tineret, care are loc în ultima mea săptămână de tratament. Ar fi o problemă dacă fac doza aceea de tratament în săptămâna următoare?

— Se poate și așa, dacă vrei să te duci, îi răspunse medicul.

Așa că Desmond își făcu planuri de plecare. Timpul trecu repede și veni săptămâna anterioară celei pe care urmau s-o petreacă în Wisconsin. Sora lui Fran, Dorothy Johnson, își planifică și ea să-i însoțească, să-i ajute la condus și să se întâlnească cu fiul ei și cu familia acestuia, care locuiau în Jefferson, în apropiere de Oshkosh.

Era într-o joi, în săptămâna de dinainte de deschiderea taberei, care urma să aibă loc marți, 10 august.

— Draga mea, nu mă simt deloc bine. Tratamentul din săptămâna asta m-a terminat pur și simplu, îi spuse Desmond lui Frances. Nu prea cred c-ar fi

înțelept să mergem în Wisconsin, deși îmi doresc foarte mult. Dacă ajungem acolo și mi se face rău, n-ar fi foarte plăcut pentru nimeni.

Se hotărâră deci că cel mai potrivit lucru ar fi să rămână acasă. Frances știa însă cât de mult își dorește Desmond să meargă în tabără. Mereu îi plăcuse să fie alături de exploratori, iar aceasta era oricum o tabără aparte. Dar nu prea aveau ce să facă.

Trecu weekendul și duminică după-amiază Desmond se simți ceva mai bine – mult mai bine, de fapt. Decise să meargă totuși în călătoria planificată. Era prea târziu ca să mai plece cu mașina, dar John se oferise să le achite biletul de avion până în Wisconsin. În plus, Dorothy află despre copiii ei că intenționau să plece de acasă în săptămâna respectivă, așa că ea nu mai avea la fel de multe motive să plece cu ei la drum.

Luni dimineață, Frances dădu câteva telefoane. Da, puteau zbura până în Appleton, Wisconsin, unde era cel mai apropiat aeroport de Oshkosh. Exista însă o mare problemă. Desmond și Frances trebuiau să fie așteptați de cineva în Appleton, iar Frances nu putea lua legătura cu John Swafford, să-l roage să aranjeze el să fie luați de acolo. Așa că hotărâră, încă o dată, că nu le rămânea altceva de făcut decât să stea acasă.

— Draga mea, dacă tot nu mai mergem în Wisconsin, așa cum intenționam, crezi c-ar trebui să fac acum ultima doză de tratament. chiar dacă doctorul

spune că mai poate aștepta? o întrebă Desmond pe Frances luni noaptea.

— Da, cred c-ar fi bine, ca să scapi.

În ziua următoare, Desmond se duse la ambulatoriu pentru ultima doză de tratament. Și acolo s-a produs prima parte a miracolului: nu i-a mai fost la fel de rău ca de obicei.

Miercuri dimineața, în jurul orei 9, sună telefonul și Frances răspunse. Era John Swafford de la tabăra din Oshkosh. Tocmai aflase că Desmond n-avea să mai ajungă în tabără.

— Frances, cum se simte Desmond? Crezi c-ar putea totuși veni la noi? Ne dorim foarte mult prezența lui cu noi. Îl avem trecut în programul din seara asta și tuturor exploratorilor le va părea foarte rău să nu fie cu ei.

— John, am încercat să rezolv luni dimineață să ajungem la voi marți, dar n-am putut da de tine la telefon, ca să te rog să trimiți pe cineva să ne ia. Desmond a primit ieri ultimul tratament, dar o să-l întreb, să vedem ce părere are, îi spuse Frances înțelegătoare.

Se duse, așadar, să vorbească cu Desmond.

— Dragule, am vorbit cu John la telefon. Vrea să știe dacă ești în stare să faci un drum cu avionul până în Oshkosh chiar astăzi, în cazul în care și ei pot să rezolve totul.

— DA!

Așa că Frances se duse din nou la telefon și transmise mai departe mesajul. După o jumătate de oră, John și Fred Fuller erau din nou la telefon.

— Am aranjat. Luați avionul de la Chattanooga la 12:30, schimbați în Cincinnati și ajungeți la Appleton în jurul orei 17. Fred Fuller o să vă aștepte acolo ca să vă aducă în tabără.

Era deja 9:30 și până la 11:30 trebuiau să fie pe aeroportul din Chattanooga, după un drum de patruzeci și cinci de minute cu mașina. Vă puteți imagina ce-a fost în casa Doss în următoarea oră și un sfert? Reușiră însă ca la 12:30 să fie în avion și Îi mulțumiră Domnului pentru asta.

Fred Fuller i-a așteptat și i-a dus mai întâi la motel, apoi în tabără, unde au luat masa. Stăteau în spatele scenei aceleia mari când a început programul de seară. Li se părea de necrezut că reușiseră să ajungă până acolo.

Sosi momentul ca Desmond Doss să urce pe scenă. Povestea lui – despre cum a primit Medalia de Onoare a Congresului pentru că a coborât aproximativ șaptezeci și cinci de oameni de pe o stâncă, de la aproximativ zece metri, până într-un punct de unde puteau fi preluați și duși la postul de prim ajutor, ca să li se acorde îngrijiri medicale – a fost relatată din nou în fața a douăzeci și două de mii de băieți, fete și instructori, câți se adunaseră acolo în seara aceea. După care a urmat o surpriză

totală și minunată pentru Desmond. Pe aceeași scenă pe care se aflau Desmond și Frances erau și șefii de exploratori John Swafford și Fred Fuller, din cadrul Conferinței Georgia–Cumberland; Allan Williamson, de la Uniunea de Sud, și Willie Oliver, de la Diviziunea America de Nord, alături de alți câțiva lideri.

— Desmond Doss, ai lucrat cu exploratorii, ai petrecut timp alături de ei în tabere, ai vorbit în fața lor de multe ori și uneori știu că ți-ai dorit să fi fost master-ghid. Ne-am propus ca în seara aceasta dorința ta să devină realitate.

Apoi, în timp ce-i punea lui Desmond în jurul gâtului cravata de master-ghid, Allan îi spuse:

— Acum ești master-ghid. Felicitări!

(Desmond avea să afle ulterior că cravata pe care Allan Williamson i-o pusese în jurul gâtului era chiar a lui Allan, fiindcă nu pregătiseră una anume pentru Desmond. Asta a făcut-o să fie și mai neprețuită pentru Desmond.)

Ce surpriză fericită pentru Desmond! Acceptând onoarea deosebită care i se făcea, Desmond spuse:

— Aceasta este cea mai mare onoare din toată viața mea. Înseamnă, pentru mine, mai mult și decât Medalia de Onoare.

În Sabatul care a urmat, Desmond avu privilegiul deosebit de a învesti alte două persoane cu titlul de master-ghid. Iar Frances, la rândul ei, făcu

investitura unei fete. Era un moment foarte fericit pentru amândoi.

Echipa de la Three Angels Broadcasting Network (3ABN) era prezentă în tabără și filma. Întreaga ceremonie de învestire a lui Desmond a fost înregistrată pentru a fi difuzată prin satelit la 3ABN. Desmond a primit și el, ulterior, o înregistrare cu programul serii respective.

Joia, vinerea și Sabatul au fost niște zile minunate pentru Desmond și Frances. Glenda Patterson, Elizabeth Tucker și Carol Elliot i-au plimbat peste tot prin împrejurimi cu mașinuțe de golf sau cu mașina, dacă ieșeau din perimetrul taberei. Desmond vorbi în fața mai multor grupuri de exploratori, de mai multe ori, după care dădu autografe pe recentul volum despre viața lui, *Desmond Doss in God's Care* (Desmond Doss, în grija Domnului). Peste tot pe unde mergea, băieții și fetele îi cereau autografe sau voiau doar să-i strângă mâna ori să vorbească cu el.

Participa la parade ori le privea din public, mai ales când exploratorii au mărșăluit pe aleea principală din tabără, până în punctul de observare a avioanelor care făceau acrobații. În Sabat, și el, și Frances au participat la parada din Oshkosh dedicată efectelor pozitive ale evitării consumului de alcool și de droguri.

Iar acum urmează partea a doua a minunii: după sesiunile de tratament, tiparul obișnuit de reacție

constase în greață, febră și stare generală de slăbiciune mai multe zile. În intervalul de timp petrecut în tabără, chiar dacă tocmai își primise ultima doză de tratament în ziua de marți, Desmond se simți mai mereu nesperat de bine. Doar uneori stomacul îi mai juca feste, prilej cu care a constatat că sucul de roșii îl mai liniștea, așa că organizatorii au avut grijă să dispună de suficient suc de roșii ori de câte ori ar fi fost nevoie. Avea poftă de mâncare și se bucura de toate mesele.

Duminică dimineața, tabăra de exploratori din 1999 s-a încheiat, deci sosise momentul ca toți să-și facă bagajele și să plece acasă. Binevoitorul Fred Fuller se folosi din nou de mașina personală ca să-i ducă pe Desmond și pe Frances la aeroportul din Appleton și, chiar în aceeași după-amiază, soții Doss au fost din nou în Chattanooga, Tennessee. Desmond urcă în mașina lor și conduse până la o benzinărie din apropiere, ca să facă plinul. Frances își dădu seama însă că nu se simțea deloc bine, așa că, în timp ce el alimenta mașina, ea se mută pe scaunul șoferului și conduse tot restul drumului către casă. Când ajunseră, Desmond spuse:

— Mă simt terminat!

Și „căzu secerat în pat", așa cum avea să spună Frances. În următoarele două zile, stomacul său refuză să primească orice fel de alimente, iar celelalte două zile de după au fost aproape la fel de rele. Mai petrecu

încă două zile în spital și nu se simți bine deloc timp de aproape două săptămâni.

Acesta este motivul pentru care Desmond și Frances consideră că tabăra de la Oshkosh a fost un miracol pentru Desmond. În cele patru zile petrecute în tabără, dar și în cursul călătoriei până acolo și înapoi, Desmond s-a simțit bine, a mâncat bine, s-a bucurat de compania tinerilor, a dat autografe pe cărți, a participat la parade și a mai făcut și multe alte lucruri. După ce a ajuns acasă însă, i-a fost rău și a avut o stare mai proastă decât după toate celelalte doze de tratament. De ce s-a simțit bine, de ce a mâncat cu poftă, de ce nu i s-a făcut rău în tabără? Simțeau că singura explicație consta în faptul că Domnul făcuse o minune pentru ei.

Desigur, doctorii țin sub supraveghere evoluția cancerului lui Desmond. În septembrie 1999, rezultatele biopsiei erau negative, dar în luna decembrie a aceluiași an rezultatele redeveniseră pozitive.

Prin urmare, în lunile februarie și martie ale anului 2000, Desmond a fost supus la treizeci de ședințe de raze. La reluarea analizelor în iunie, rezultatele erau iarăși negative. Se simțea capabil acum să fie mai activ și să lucreze mai mult decât o făcuse de foarte mult timp și nici nu mai obosea atât de tare.

În ziua în care primi ultimul rezultat negativ, Desmond se simți atât de fericit, că hotărî să se

oprească la sediul Conferinței Georgia–Cumberland, din Calhoun. Voia să le transmită vestea bună și lui John și celorlalți de acolo. Înainte de a pleca de la sediu în ziua aceea, Desmond și Frances – alături de John, de secretara acestuia, Glenda, și de ceilalți – îngenunche ară și Îi mulțumiră Domnului pentru grija Lui față de Desmond și pentru rezultatul bun al analizelor.

Domnul a avut mereu grijă de Desmond, iar el ține să depună personal mărturie în acest sens. Ceea ce urmează este chiar consemnarea lui...

MESAJ DE LA DESMOND DOSS

Iulie 2000

Vreau să spun că faptul de a fi fost numit master-ghid în Tabăra de Exploratori din Oshkosh, Wisconsin, a reprezentat pentru mine cea mai mare onoare a întregii mele vieți. Acest fapt mai exprimă și dragostea deosebită pe care o nutresc față de tineri. Titlul de master-ghid mi-a fost conferit în fața a douăzeci și două de mii de tineri prezenți în tabără și am și înregistrarea programului, realizată de 3ABN.

Iar acum câte ceva despre experiența mea cu cancerul.

În iunie 1999 am aflat că am cancer la vezica urinară. La un moment dat mă simțeam atât de rău, că de-abia mă mai puteam ține pe picioare sau de-abia mă mai deplasam. În două ocazii când am fost la cabinetul medical, Frances a trebuit să aducă dinăuntru un scaun cu rotile ca să mă transporte în spital. Dat fiind că mă simțeam așa de rău și eram atât de slăbit, stomacul meu nu mai primea mâncare mai deloc, am început să mă întreb cât o s-o mai duc.

La momentul respectiv mă simțeam extrem de recunoscător pentru „binecuvântata speranță" a revenirii apropiate a Domnului. Eram pregătit să adorm în Hristos. Mi se făcuse ungerea și o rugăciune în acord cu ceea ce spune Biblia în Iacov 5:14, ambele realizate de către prezbiterii John Swafford, Allan Williamson și Les Rilea, care îmi sunt prieteni de-o viață. Nu ne-am rugat neapărat pentru ca Domnul să mă vindece. Era voia Domnului ce urma să se întâmple. Am găsit multă alinare în credința deplină că Domnul știe ce este cel mai bine pentru mine. Dacă era voia Lui ca eu să-mi aflu odihna până la revenirea lui Iisus, ar fi fost perfect pentru mine să se întâmple așa.

Consider o mare binecuvântare faptul de a ști că, dacă mor, mă voi ridica din mormânt la cea de-a doua venire a Domnului și că voi primi un corp perfect și o sănătate fără cusur, ca să pot să-L slujesc pe El. De asemenea, mă mângâie faptul că voi petrece o eternitate alături de Domnul și de cei dragi sufletului meu, precum și alături de prieteni.

În 1 Corinteni 2:9, Biblia ne spune: „Lucruri pe care ochiul nu le-a văzut, urechea nu le-a auzit și la inima omului nu s-au suit, așa sunt lucrurile pe care le-a pregătit Dumnezeu pentru cei ce-L iubesc." În Ioan 14:15, tot Biblia ne spune următoarele: „Dacă Mă iubiți, veți păzi poruncile Mele." Pentru că Îi iubesc pe Dumnezeu și pe Iisus Hristos din toată inima,

m-am străduit întotdeauna să păzesc cele Zece Porunci. Principiile poruncilor sunt cuprinse în „Regula de Aur" și consider că am primit Medalia de Onoare datorită dragostei pe care Domnul a pus-o în mine față de toți semenii. Pe ei i-am prețuit mai mult decât pe mine însumi. Mă bucur să ajut oamenii.

Dar să revenim la cancer. Ultima biopsie pe care am făcut-o nu mai arăta nici urmă de cancer. Știind că Domnul a făcut tot ce era mai bine ca să mă vindece, vreau să mă pun la dispoziția Lui ca să-i ajut pe alții să-L iubească și ei din toată inima pe Domnul.

Cu sinceritate,
Desmond T. Doss

Vedere de sus în una dintre ascunzătorile săpate în stâncă, în care japonezii urcau şi coborau pe scări de lemn.

SOUTHERN COLLEGE
of Seventh-day Adventists
VERITAS VINCIT
1892
HOLY BIBLE

Grad onorific

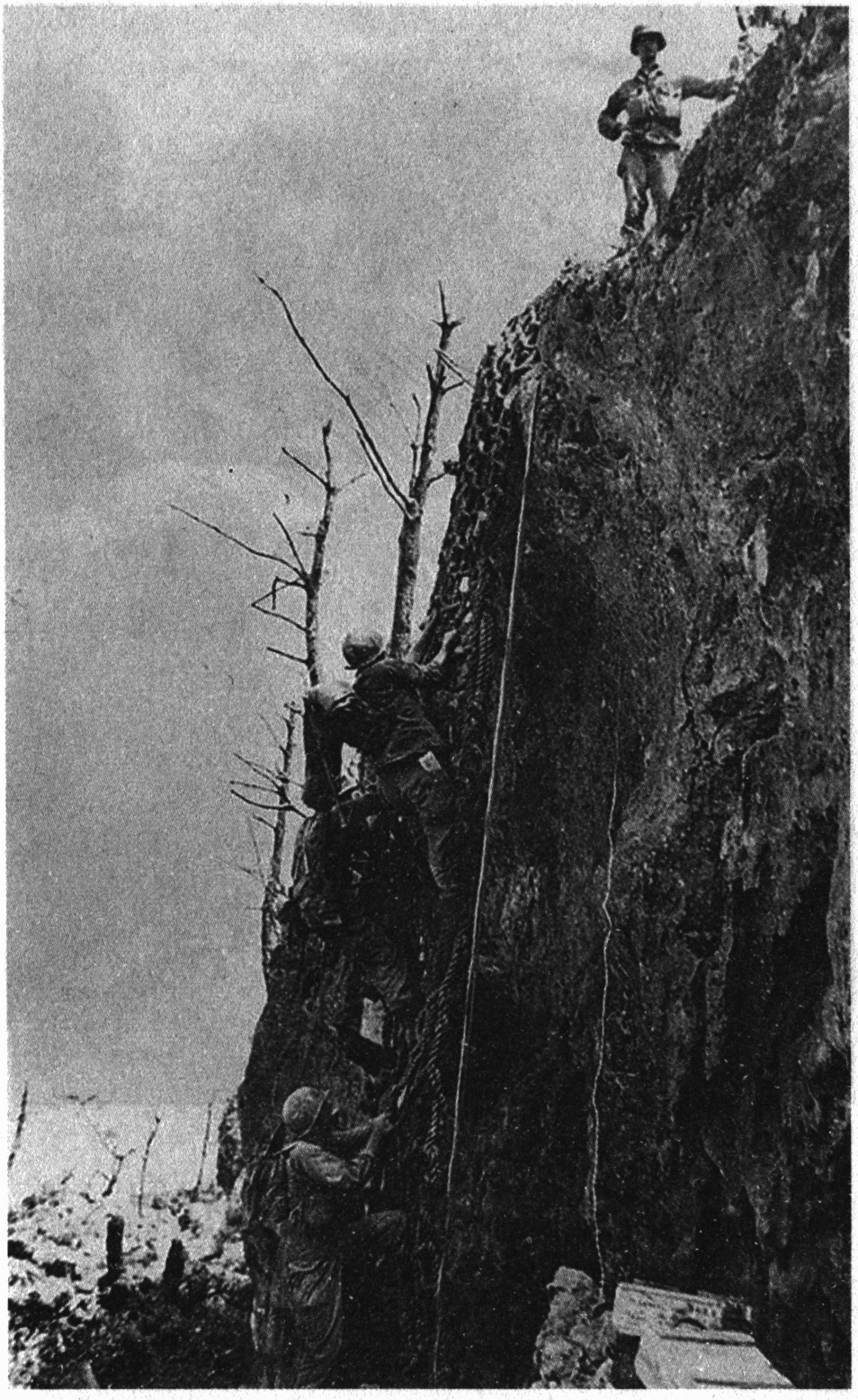

Desmond Doss, în vârful stâncii Maeda din Okinawa. Din acest loc s-a rugat Desmond pentru soldaţi, astfel încât niciunul dintre ei n-a murit, doar unul a fost rănit – şi acela, de o piatră care i-a sărit peste mână. Frânghia din imagine este chiar aceea cu care a coborât de pe stâncă aproximativ şaptezeci şi cinci de soldaţi răniţi, în ziua următoare.

Desmond și Dorothy Doss, în ziua căsătoriei,
17 august 1942.

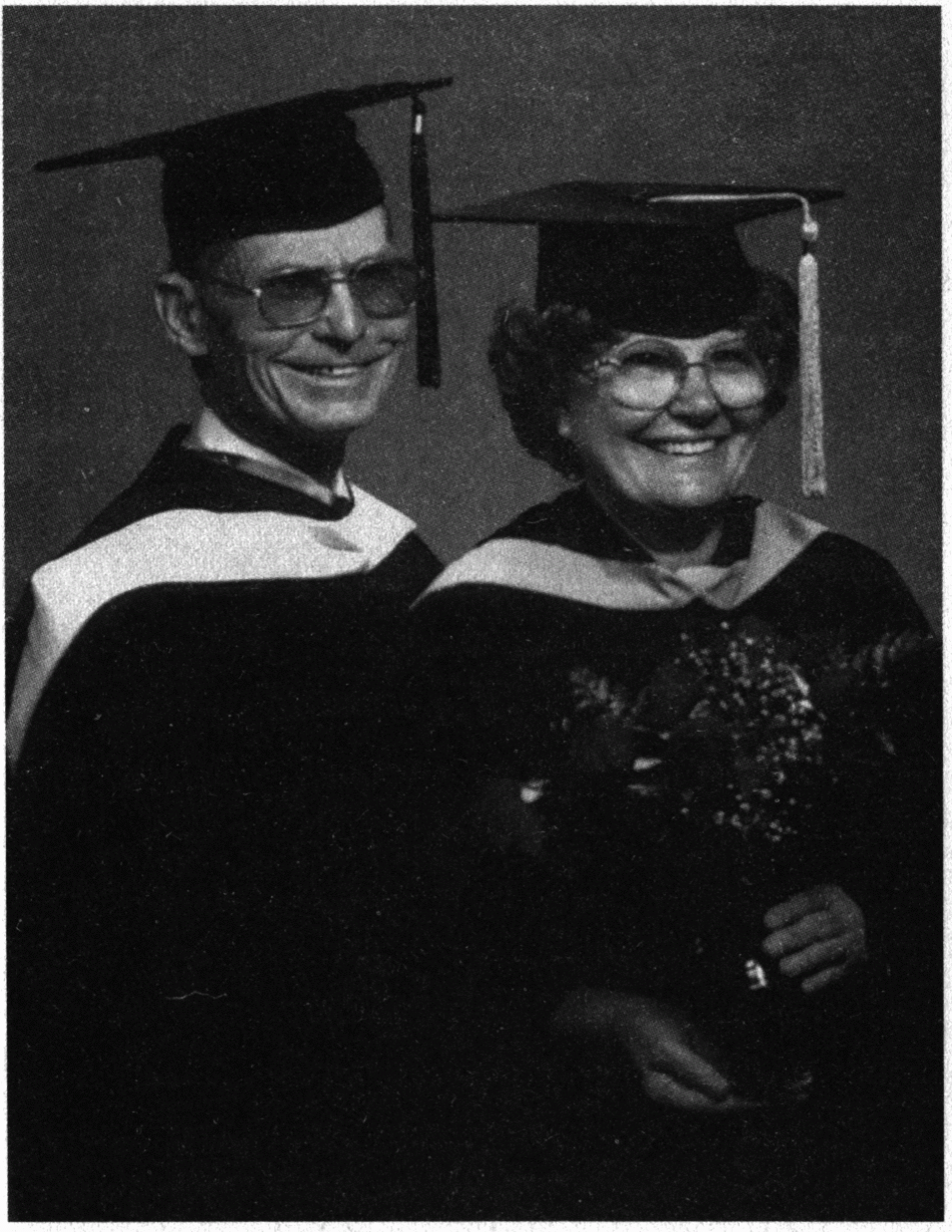

Desmond şi Dorothy Doss, la Colegiul Adventist Southern, 2–4 mai 1986. Cu acest prilej, Desmond a primit un titlu academic onorific.

Familia Doss, la a cincizecea aniversare a căsătoriei părinţilor. De la stânga la dreapta: Harold şi Hilda Doss, Audrey şi Lawson Miller şi Dorothy şi Desmond Doss. Părinţii sunt în faţă.

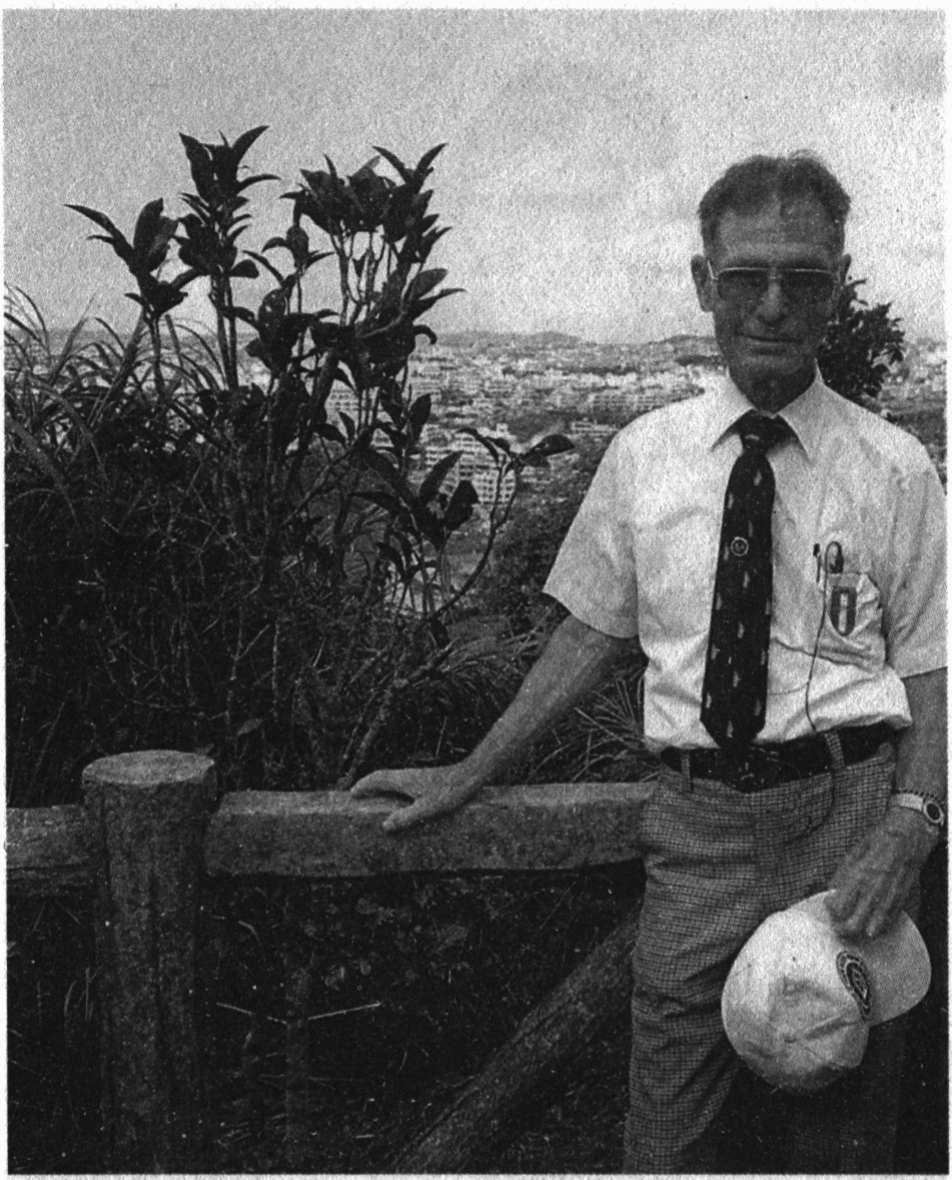

Desmond Doss, pe stânca Maeda, în 1995. Partea de sus a stâncii este în prezent un minunat parc comemorativ japonez. Acesta este chiar locul de unde Desmond i-a coborât pe răniţi pe frânghie.

Desmond, ţinând unul dintre numeroasele sale discursuri despre Okinawa şi alte zone de conflict din cel de-al Doilea Război Mondial. Aici face o demonstraţie a felului în care a înnodat frânghia ca să-şi coboare camarazii de pe stâncă.

Desmond, „legându-l" pe John Swafford, directorul de tineret al Conferinţei Georgia–Cumberland, din cadrul Bisericii Adventiste, într-o tabără de exploratori din Cohutta Springs, Georgia. Fotografie făcută pe 18 aprilie 1998.

Desmond şi Frances Doss, călătorind cu elicopterul către Zamami Shima. A fost o călătorie plină de veselie pentru un cuplu fericit.

Biserica Adventistă de Ziua a Şaptea de pe muntele Lookout, la construirea căreia Desmond a contribuit din plin.

Desmond și Frances, în uniforme de exploratori.
Desmond tocmai își relatase experiența de viață
în fața a mii de exploratori.

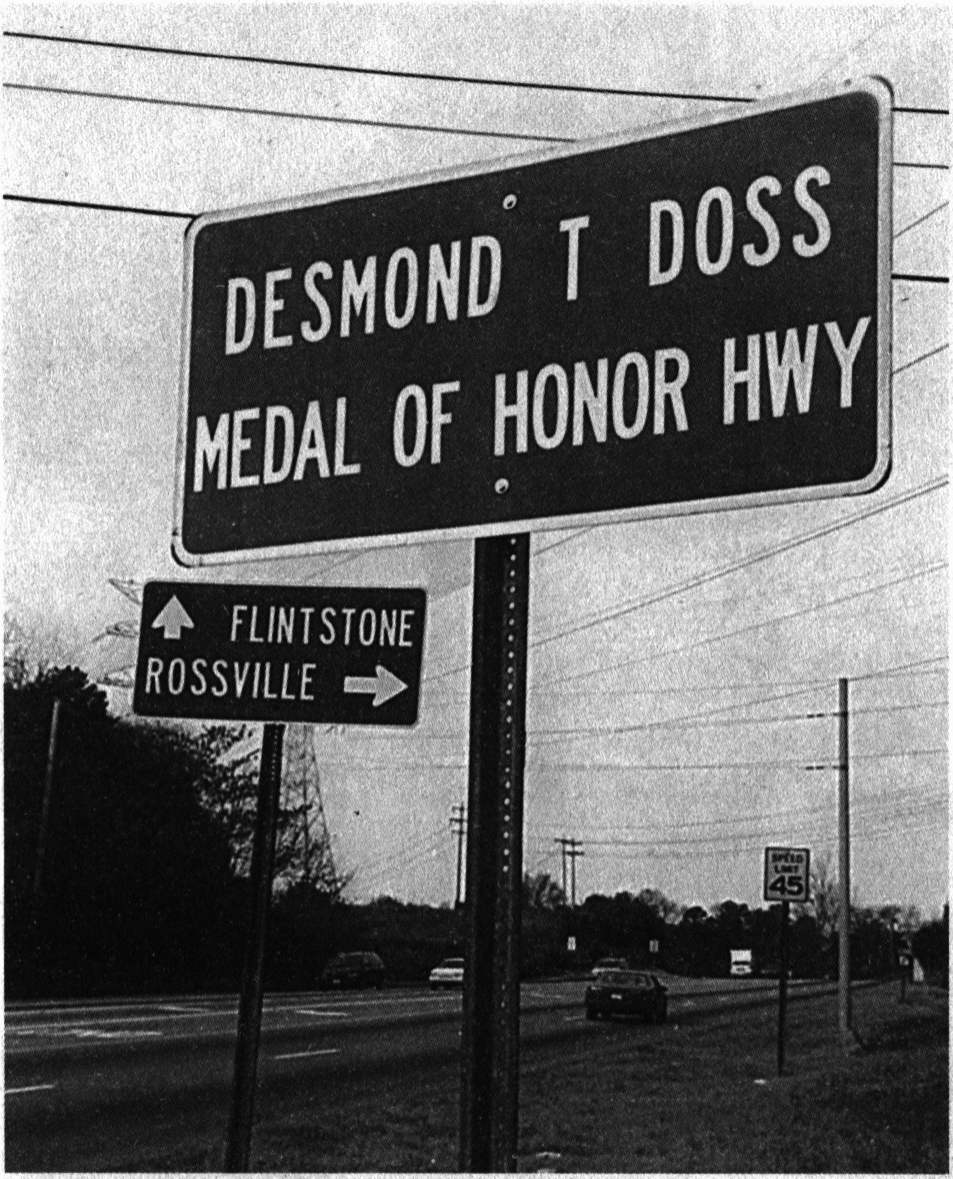

Această porţiune de autostradă a primit numele lui Desmond T. Doss în Ft. Oglethorpe, Georgia. A fost inaugurată pe 10 iulie 1990.

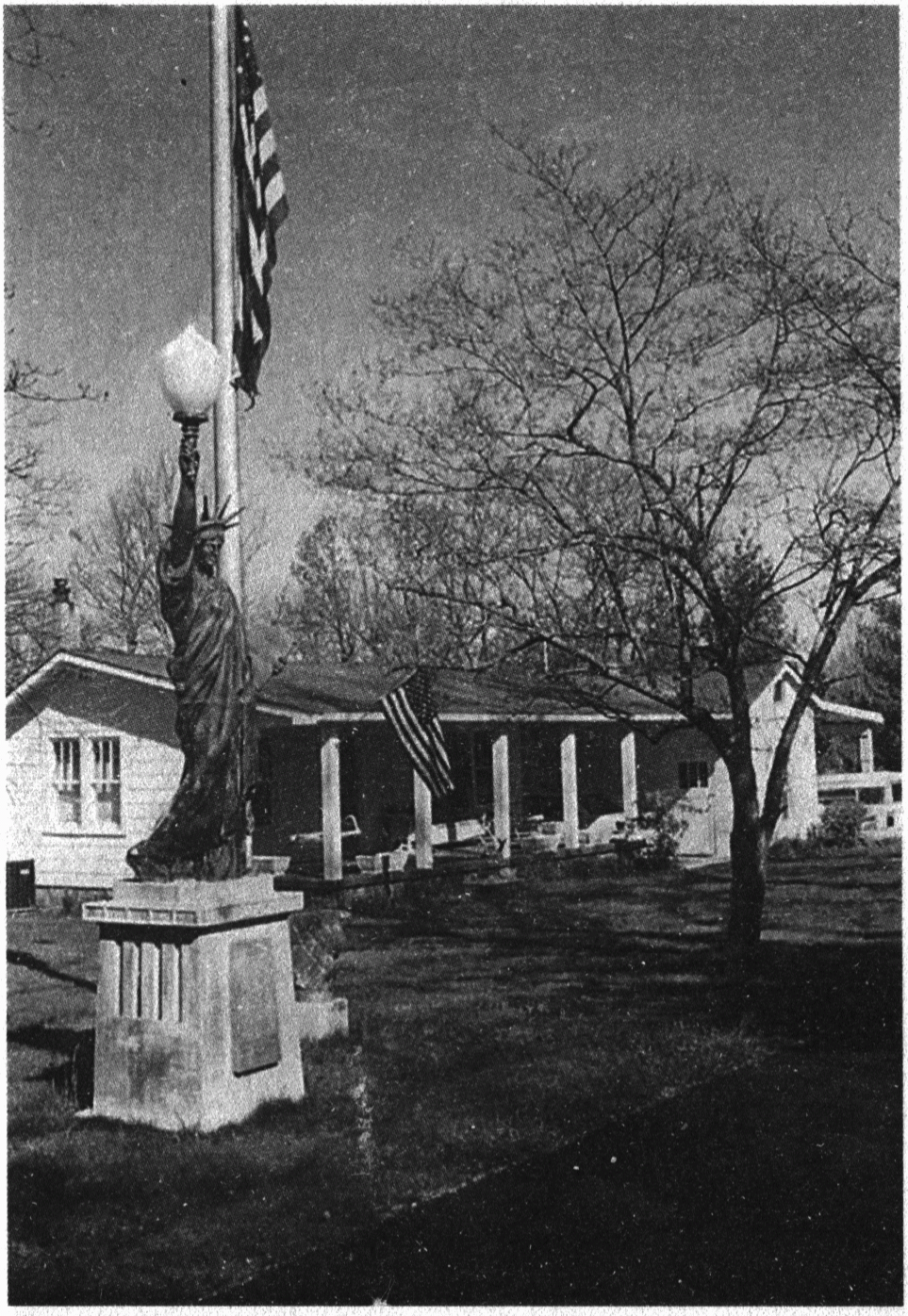

Casa lui Desmond și Frances Doss, de pe muntele Lookout, din Georgia, dar aproape de Chattanooga, Tennessee. De notat steagul și reproducerea după Statuia Libertății din curtea din față.

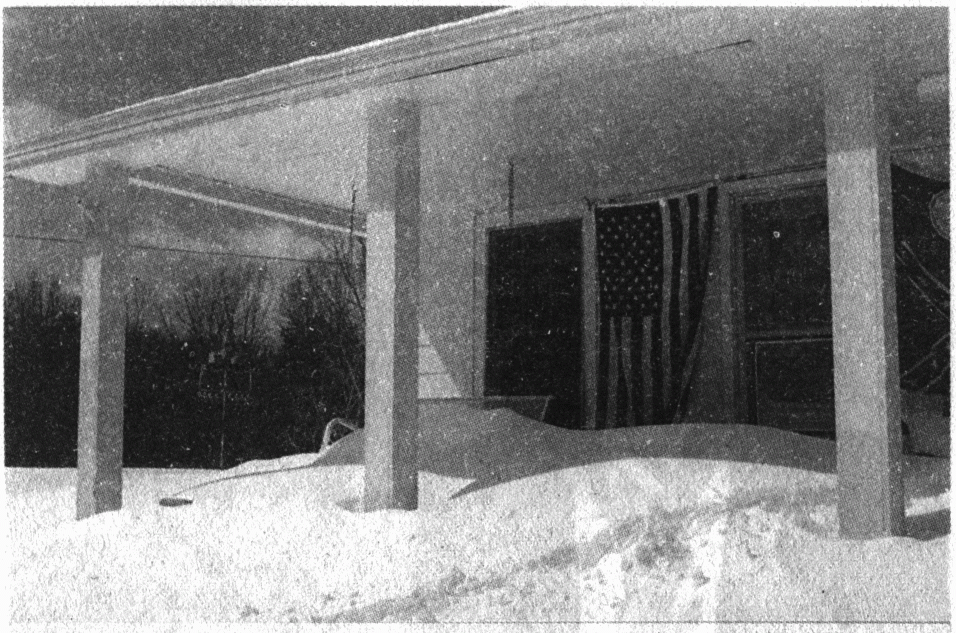

Zăpadă în jurul casei lui Desmond în martie 1993.

Desmond și Frances Doss acasă, în 1997. (Fotografia a fost făcută de dr. Jim Coy și a fost folosită cu acordul acestuia.)

Desmond şi Frances Doss, la 1 septembrie 2005.

„Am rugat-o pe Frances, soţia mea, să scrie această carte în locul meu pentru că ea cunoaşte mai bine decât oricine experienţele de la Dumnezeu prin care am trecut şi îmi ştie dorinţa de a rămâne, pe cât posibil, strict la ceea ce s-a întâmplat."

Desmond Doss

SEMNELE TIMPULUI
www.semneletimpului.ro

La o primă impresie, Desmond Doss poate părea un om greu de înţeles, pentru că ceea ce a făcut el este greu de făcut. Doss a fost primul militar american necombatant decorat cu Medalia de Onoare a Congresului Statelor Unite, după ce a salvat de unul singur 75 de soldaţi în bătălia de la Okinawa, din al Doilea Război Mondial, fără să pună măcar o dată mâna pe armă. Conform principiilor sale religioase, era convins că trebuie să îşi apere ţara, dar în acelaşi timp să nu ia nicio viaţă omenească. Doss s-a ţinut scai de armată, deşi armata a încercat din răsputeri să scape de el, şi în acelaşi timp Doss s-a ţinut scai de Dumnezeu. Cartea de faţă, scrisă de a doua sa soţie, Frances Doss, este cheia de descifrare a minţii uimitoare a acestui erou american şi, totodată, materialul care a stat la baza documentarului **Necombatantul** *şi a blockbusterului* ***Hacksaw Ridge/Fără armă în linia întâi*** *(RO), film în regia lui Mel Gibson, câştigător al Premiului Oscar la două categorii.*

evs
editura viaţă şi sănătate

ISBN 978-606-911-148-2
9 786069 111482
53556

35 lei